

Justitiarius i højesteret Peter Frederik Koch
Og Mathilde Hauchs forfædre

II.

Biografier til stamtavler 1-30

II. B I O G R A F I E R.

med kildehenvisninger.

Biografier til tavle nr. 1.

1-1. PETER FREDERIK KOCH.

Født i København 22/4 1832. Døbt i Frue Kirke 5/8 s.å. Faddere var hans morfar, efter hvem han opkaldtes, hans faster Else Eggersen og en anden fasters mand kammerråd, slotsforvalter på Christiansborg Isaak Hansen.

Død i København 11/6 1907. (Vestre Kirkegård).

1850 blev han student (privat). 19/1 1857 cand.jur. og assistent i justitsministeriet. 30/6 1864 blev han fuldmægtig i justitsministeriet og fra december 1869 til marts 1871 var han tillige konstitueret vicepolitidirektør i København.

27/3 1871 udnævntes han til assessor i kriminal- og politiretten. Blev 25/2 1872 medlem af bestyrelsen for livsforsikringsanstalten af 1871 (nu Statsanstalten for Livsforsikring). 8/7 1878 blev han assessor i landsover- samt hof- og stadsretten og 2 år senere - 29/9 1880 næstformand i Sø- og Handelsretten.

1882 - 90 var han formand for kunstforeningen og 1882 - 98 medlem af borgerrepræsentationen (31/3 1884 - 30/3 1885 og 1/4 1895 - 29/3 1898 var han viceformand og i mellemtiden. (30/3 1885 - 1/4 1895) var han forsamlingens "repræsentative og upartiske formand". 12/1 1884 blev han medlem af direktionen for Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn og 9/11 1885 assessor i højesteret. Januar 1886 tiltrådte han stillingen som formand for kommissionen til overvejelse af eventuelle ændringer i den for det kongelige kunstakademi gældende ordning og blev 5/11 1887 medlem af indkøbskomiteen for den kgl. maleri- og skulptursamling. 21/11 1888 valgtes han til formand for bestyrelsen for statsanstalten for livsforsikring. Udnævntes 27/11 1897 til justitiarius i højesteret. 1903 blev han medlem af kommissionen til Christiansborg slots genopførelse.

Han berømmes i avisartikler m.v. for sin fine kunstforståelse og for sin evne til på en neutral måde at skære igennem i politiske tvister i borgerrepræsentationen og træffe afgørelser, der blev anerkendt fra alle sider.

Gift i Frue Kirke i København 19/4 1859 med:

1-2. ADAMINE WILHELMINE MATHILDE HAUCH.

Født 9/4 1831 i Sorø. Døbt i Sorø Klosterkirke 30/4 1831.
Faddere: farfaderen, gehejmekonferensråd Hauch, direktør Estrup og professorerne B.S.Ingemann, P.Hjorth og lektor Lütken.

Hun døde i sit sommerhus i Ellekilde 21/1 1910 og blev begravet på Vestre Kirkegård.

Hendes svoger, Jens Christian Hostrup, betegner hende i sine erindringer som "en smuk, sydlandsk pige, der spillede og sang, skønt hun kun havde en lille stemme, men med et smukt foredrag".

I dette ægteskab var 9 børn, 3 døtre og 6, sønner:

- 1) Jørgen Hansen Koch (1861-1935), formand for Sø- og Handelsretten.
- 2) Ida Mathilde Koch (1862-1936). Klosterfrøken i Vemmetofte.
- 3) Karen Johanne Koch (1864-1915). Klosterfrøken i Vemmetofte.
- 4) Inger Marie Koch (1866-1956). Klosterfrøken i Vemmetofte.
- 5) Svend Koch (1867-1943) cand.polyt. Direktør for Frederiksberg kommunes tekniske forvaltning.
- 6) Peter Frederik Koch (f.1868) Søløjtnant. Udvandrede 1906 til Amerika. Senere skæbne ukendt.
- 7) Johannes Carsten Koch (1871-1934) Trafikassistent ved D.S.B.
- 8) Hans Henrik Koch (1873-1922). Arkitekt.
- 9) Einer Koch (1875-1926.) cand. jur. Formand for Overværgerådet.

1-3. JØRGEN HANSEN KOCH.

Født på Christianshavn 4/9 1787. Døbt 25/9 s.å. i Frelsers Kirke. Faddere var Jomfru Pelt, jomfru Lund og d'herrer Cappe og Kragh. Han døde 30/1 1860 i København (Frue sogn) og blev begravet på Assistents Kirkegård.

Han startede som tømrersvend, blev derefter elev af C.F.Hansen og det: kongelige Akademi for de skønne Kunster. 21/4 1809 fik han myndighedsbevilling og vandt. samme år akademiets lille og store sølvmedalje, 1811 den lille guldmedalje og 1816 den store guldmedalje på opgaven: et militærpsygehus. 1810 blev han af C.F.Hansen ansat som konduktør ved råd- og domhuset, senere tillige ved Frue Kirke, men fortsatte samtidig sine studier ved akademiet. 26/11 1817 fik han akademiets rejsestipendium i 3 år, og var 1817-22 med støtte såvel fra nævnte rejsestipendium som

fra de kgl. finanser i Italien, Grækenland, Sicilien, Frankrig og England. I Rom, traf han akademiets præses, prins Christian (VIII), hvis venskab han vandt og beyarede til dennes død. Han fulgte med prinsen til Napoli, senere til Frankrig og England. 1/3 1821 blev han medlem af akademiet i Napoli, 20/10 samme år af kunstakademiet St.Lucca i Rom, 15/9 1822 af kunstakademiet i Firenze.

Lige efter hjemkomsten blev han - 30/12 1822 - enstemmigt agreeret ved akademiet i København på projekter til et universitet og et kunstmuseum. 17/5 1823 udnævntes han til kgl. bygningsinspektør og til hofbygmester. 10/7 s.å. fik han overdraget bestyrelsen af bygningsvæsenet ved Vemmetofte adelige jomfrukloster, og blev 5/1 1838, bygmester ved samme. 22/3, 1827 blev han medlem af administrationen for bygningsvæsenet, og restaurerede s.å. det kgl. hofteater. Udnævntes 1/8 1829 til virkelig justitsråd. 7/3 1831 medlem af det kgl. akademi for de skønne kunster på "et Landslot med hofkapel og teater". Blev 3/8 1832 virkelig etatsråd. 23/3 1835 blev han professor i arkitektur ved akademiet og 1844 akademiets direktør. Skønt genvalg ifølge fundatsen ikke kunne finde sted, blev han 1847 udnævnt påny ved en kgl. resolution.

Blev 26/9 1845 medlem af akademiet i Stockholm. Udnævntes 30/3 1848 til konferensråd og 16/1 1850 til bygningsdirektør. 19/12 1855 tog han sin afsked som bygningsdirektør og professor. Han var den sidste hofbygmester og den sidste bygningsdirektør. Siden hans tid har bygningsinspektørerne været de øverste inden for statens bygningsvæsen.

Kochs virksomhed som hofbygmester var i overvejende grad bestemt af hans venskabelige forhold til kongen. Da kronprins Frederik (VII) i 1828 holdt bryllup med Frederik VI. s datter Vilhelmine, havde Koch indrettet det Brockdorffske palæ på Amalienborg til dem. Det indre blev helt restaureret, og der blev skabt et smukt trappeparti med søjler. Samtidig indrettede han en sommerlejlighed til dem på Frederiksberg slot i de krumme fløje ved slotsporten. Da prinsen 1841 var blevet guvernør på Fyn og indgik sit andet ægteskab, indrettede Koch deres lejligheder på slottet i Odense og på Frederiksgave ved Assens. Han restaurerede Bernstorff slot, som Christian VIII købte i 1842. Af offentlige bygninger, Koch har opført, kan nævnes rådhusene i Store Heddinge

og Rudkøbing, kirken i Sæby i Horns herred, og katedralskolerna i Roskilde, Hillerød og Odense. Han har ydet fortrinlig interiørkunst. Smukke eksempler herpå kan ses på Amalienborg og i det smukke palæ i Bredgade (hjørnet af Fredericiagade), som han 1835 byggede for grosserer A.N.Hansen (senere overtaget af kaffegrosserer, etatsråd Gamél - og nu Sø-Forsikringsejendom).

Han deltog ligeledes i dommerkonkurrencen om et museum for Thorvaldsens værker. Som bekendt blev Bindsbølls projekt antaget, men det var udelukkende Kochs fortjeneste, at kongen skænkede den kgl. vogngård ved Christiansborg til formålet.

I hans gæstfrie hjem i Ny Kongensgade samledes spidserne i kunsten og åndens verden: Oehlenschläger, Hauch, Weise o.m.a. Aftenerne her, hvor digterne læste op af egne værker, afsluttedes nogle år med optræden af de italienske sangere, der på den tid optrådte på Hofteateret.

Han blev gift i Holmens Kirke 15/8 1828 med:

1-4. IDA WULFF.

Født 11/10 1806 i København. Døbt i Holmens Kirke 14/11 1806.

Faddere var mormoderen, fru Weinholt, jomfru Findt, biskop Jansen og kammerjunker Bardenfleth. Død 19/11 1876 i København (Helligånds sogn) og begravet på Assistents kirkegård.

I ægteskabet. var 3 sønner:

- 1) Jørgen Hansen Koch (1829-1919) Overlærer, Randers lærde skole.
- 2) Peter Frederik (1-1) og
- 3) Hans Henrik Koch (1836-1903) Viceadmiral.

1-5. JOHANNES CARSTEN HAUCH.

Født 12/5 1790 på gården Rød ved Frederikshald (Halden) i Norge, som ejedes af morfaderen Niels Tank (7/1). Død i Rom 4/3 1872 og begravet på den protestantiske kirkegård ved foden af Cestius-pyramiden og i nærheden af John Keats grav.

Han boede til sit 8de år i faderens embedsbolig i Bergen. Kom derefter i huset hos præsten Niels Hertzberg i Malmanger præstegård ved Hardangerfjorden. Naturen her satte sit livsvarige

præg på hans sind, så han hengav sig til drømmende naturbetragtning.

Han var i besiddelse af et stort personligt mod, rask og øvet i alle legemlige færdigheder. Georg Brandes indleder sin fortrinlige skildring af Hauch i "Fem danske Digtere" med flg. "Den, som en sommerdag, i 1805 på en bestemt tid var gået over Langebro, havde jævnlig kunnet være vidne til den scene, at en halvvoxen dreng med sine kammerater roede ud til en gammel Kinafarer, klatrede op i tovværket til en højde af ca. 34 fod, og fra denne højde sprang ned i vandet, hvor han viste sig som en fortræffelig og lidenskabelig svømmer. Denne dreng var den unge norske skolediscipel C.H., og den forvovenhed og ubesindighed, hvorom dette træk vidner, var betegnende for hans natur". Der er talrige eksempler, der peger i samme retning, men lad os se på hans data:

Han blev først sat i skole hos præsten Niels Hertzberg i Malmanger præstegård ved Hardanger. Dog havde han i kortere tid fået en absolut nødtørftig oplæring hos madam Popp i Vejten. Tiden hos pastor Hertzberg var vel nok den tid, der satte sit stærkeste præg på CH, og som han altid var glad for at mindes. Denne herlige tid fandt dog en brat afslutning ved faderens udnævnelse til stiftsamtmand over Sjælland med bopæl i København. De kom til at bo i den gamle staldmestergård ved Frederiksholms Kanal. Nu blev han sat i det Schousboeske Institut i Helliggejststræde, hvorfra han blev student. Han blev student 1808, lidt forsinket, hvilket skyldtes, at han 1807 deltog som frivillig i Livjægerkorpset i Københavns forsvar mod Englænderne. Så begyndte han efter faderens ønske at studere jura, men opgav snart dette for at slå ind på sin store interesse: naturvidenskaberne.

Han blev en personlig ven af Oehlenschläger og var meget virksom i sit forsvar for denne under "Tylvtestriden". Han debuterede selv som digter med lyrik, der var stærkt præget af sværmerisk naturopfattelse. Oehlenschläger stillede sig tvivlende overfor Hauchs evner, og han besluttede at opgive poesien, tog magisterkonferens og blev 1821 dr.phil. på en afhandling om de rudimentære organer hos de højere dyrearter. Denne afhandling blev 1822 optaget i Blainville's "Journal de physique". På et rejsestipendium tog han i maj 1821 sydpå. Var 1 år i Paris, hvor

han omgikkes Cuvier - derefter 1. år i Nizza, hvor han studerede Middelhavets dyreverden. Her tvang en tiltagende svaghed i det ene ben ham til at afbryde studierne og førte ham fra det ene badested efter det andet, indtil lægerne i Neapel i marts 1825 gennemførte en amputation af foden.

Under hans legemlige og sjælelige forpinthed vågnede hans poetiske drift påny, men tvivlen om egne evner vendte også stærkt tilbage, og han forsøgte selvmord. Dette mislykkedes, men betegner et vendepunkt i hans liv, hvorved han kom ind i en positiv kristendom, og fik en stadig voksende ligevægt i sindet. Var 1826 i Rom, hvor han kom meget sammen med Thorvaldsen, Bødtcher og Freund. Han besøgte Tieck i Dresden, og vendte tilbage til Danmark i 1827, hvilket år han blev lektor i naturvidenskaberne, ved Sorø Akademi.

1823-24 skrev han i Neapel eventyret "Hamadryaden", derefter "Bajazet", "Tiberius" og "Gregor VII", alle skrevet på udenlandsrejsen. 1841: "Svend Grathe", 1850: "Marsk Stig", 1849: "Søstrene på Kinnekullen", 1852 "Æren tabt og vundet" og "Tycho Brahes Ungdom".

1834 var Hauch begyndt på sine romaner: "Vilhelm Zabern" (1835), "Guldmageren" (1836), "En polsk Familie", "Slottet ved Rhinen", "Saga om Thorvald Vidførle", "Robert Fulton" (1853) og "Fortællingen om Haldor" (1864). De er brede og gammeldags i stilen, men er fængslende ved deres karaktertegninger.

1842 udgav han "Lyriske Digte", 1861 "Lyriske Digte og Romancer" og endnu et bind "Lyriske Digte" i 1869. Det er uden tvivl Hauchs lyrik, der længst vil bevare hans navn, gennemvævede som de er af Hauchs reflekterende, lidt tunge alvor og "en fornem Sjæls Foragt for Verdens Glimmer og for Fejghed og Svaghed, men også af begejstret og uselvvisk Kærlighed til de evige Værdier og det menneskeligt store" (Brandes).

1846 blev Hauch professor i nordisk sprog og litteratur ved universitetet i Kiel, men måtte flygte ved oprørets udbrud i 1848 og blev 1851 Oehlenschlägers efterfølger som professor i æstetik ved Københavns universitet. Han var en kort overgang i slutningen af 1850-erne direktør for Det kgl. Teater, en stilling som han ikke egnede sig til, men var 1860-71 teaterets censor. Har udgivet to prægtige erindrings-bind: "Minder fra min Barndom og Ungdom" (1867) og "Minder fra min første Udenlandsrejse" (1871).

Blev først etatsråd, senere konferensråd.

Hauch hører ikke til de største i vor litterære guldalder, men er uden tvivl periodens nobleste og mest særprægede personlighed. Han var som Chr. Richardt kaldte ham "Lyrens klareste Stjerne". Ved Det kgl. Teaters mindefest for Hauch på dennes 100-års-dag den 12/5 1890 havde Chr. Richardts til anledningen skrevet prolog følgende vers, der på en måde gengiver Hauchs liv i "en nøddeskal":

"Som Gut han sprang ved Hardanger Fjord,
Der stod hans Vugge i høje Nord
Under den stille Stjerne.
Der lytted han tyst til Fossens Fald,
Til Bølgens Brusen og Lurens Gjald
I det Fjerne.

Som Yngling han vandred ved Øresund,
Og drømte hos Fuglen i grønne Lund
Under den stille Stjerne.
Men Bøssen han greb, da Briten kom
Og vælted herind sin graadige Flom
Fra det Fjerne.

Som Mand han forsked på Land og Vand
Dybt ved den vinblå Middelhavsstrand
Under den stille Stjerne.
Der vendtes hans Lykke, der stod hans Strid,
Der fandt han sin Gud i sin Trængselstid
I det Fjerne.

Og i Rom - ved Tiberens gule Strøm,
Der greb han sin første Digterdrøm
Under den stille Stjerne.
Tegned Tiberius og Gregor,
Stærke Tider i stærke Ord
I det Fjerne.

I Rom han lagde sin Vandringsstav,
Nu grønnes dernede hans stille Grav

Under den stille Stjerne.
 Hvor Hjertet vågned til Sangens Magt
 Der holder Cypressen om Støvet Vagt
 I det Fjerne".

Hans store efterfølger i professoratet, Georg Brandes, skriver om en af Hauchs forelæsninger: "Han talte dengang om lyrisk poesi. Tankeindholdet og begrebsbestemmelserne betød vel ikke meget, men når han med en alvor, som røbede den indviede, og med en begejstring, som rørte stærkere, fordi den udgik fra en olding, talte om den ungdommelige kærligheds poesifrembringende evne, om digterens særegne evne til at udtrykke det, som alle andre har på hjerte, men som ingen kan sige uden han, om poesiens magt til gennem en sang som Marseillaisen at drive tusinder af ellers ubetydelige mennesker til at foretrække døden for trældom og skam, da blev hans blik stift og lysende som en seers. Det kraftige grå hår om den høje fantasirige pande stod som en glorie ud til siderne - og den, der var ung og modtagelig nok til at få det fulde, uforfalskede indtryk, løb, når forelæsningen var endt, ned ad trapperne og ud på kirkepladsen med en henrykkelse i sit bryst, der svarede til den, der havde lyst ud af den gamle talers øjne".

17/2 1872 - 15 dage før sin død - sendte han Københavns dagspresse følgende brev:

"Af alle de unge Mænd, som jeg i den Tid, jeg har været Professor ved Universitetet, er kommen i Berøring med, ved jeg ingen, der i æstetisk Begavelse og Kundskaber i denne Retning kan sættes ved Siden af cand.mag. Georg Brandes, hvorfor jeg ubetinget anser ham for at være den mest berettigede til at beklæde den Post, som nu ved min Død er bleven ledig".

Gift i Slotskirken i København 18/2 1829 med:

1-6. FREDERIKKE ELISABETH (kaldet RENNA) BRUN JUUL.

Født i Helsingør 13.06.1811. Døbt samme dag (Olai Kirke). Fadderne var: mosteren Otille von Munthe af Morgenstjerne og hendes forlovede kammerjunker, statssekretær Ulrik Frederik Anton de Schouboe, en anden moster Anna Dorothea von Munthe af Morgenstjerne og hendes mand generalløjtnant Christian Høegh-Guldberg samt regimentskirurg Møller. Død på Frederiksberg

24.03.1896. Bisat i Bispebjerg Krematoriums urnehal.

Hun mistede tidligt sine forældre og kom i huset hos sin moster, Henriette Bodilla Birgitte og dennes mand, kontreadmiral Christian Wulff (bror til 1-9). Hun traf Hauch ved et besøg hos Oehlenschläger. Han blev inviteret til Petersgård, og i 1828 stod følgende annonce i adresseavisen:

"Vi har herved den Glæde for Slægt og Venner at bekendtgøre, at vor elskede Plejedatter Renna Brun Juul har indgået Forlovelse med dr.phil. Carsten Hauch, Lektor ved Sorø Akademi.

Henriette og Chr.Wulff".

Hun var et meget særpræget og højt begavet menneske med stærke sympatier og antipatier. Politisk var hun tilhænger af den frembrydende socialisme. Hun blev arresteret sammen med talrige andre efter "slaget på Fælled" (Pio, Geleff og Brix), men løsladt dagen efter. Hun døde for egen hånd efter en lang natlig samtale med svigersønnen, biskop Rørdam.

I ægteskabet var 8 børn:

- 1) William Frederik Hauch (1829-1906) Overtelegrafist.
- 2) Adamine Wilhelmine Hathilde Hauch (1-2).
- 3) Christiane Georgine Elisabeth Hauch (1832-1903) Gift med digteren og præsten Jens Christian Hostrup (1818-92).
- 4) Ovinia Frederikks Marie Hauch (1834-1915). Gift med biskop, dr. theol. Thomas Skat Rørdam (1832-1909:).
- 5) Adam Gottlob Oehlenschläger Hauch (1836-1914). Rektor ved Roskilde Katedralskole.
- 6) Albertine Lovice Hauch (1839-44).
- 7) Ludvig Alfred Hauch (1845-1938). Forstinspektør ved Bregentved.
- 8) Otilia Margrethe Hauch (1847-75). Gift med botanikeren, dr. phil. Peter Andreas Heiberg til Sønderød (1837-75).

1-7. JØRGEN HANSEN KOCH.

Født på Christianshavn 28/1 1746. Døbt i Frelzers Kirke 31/1 1746 ("Hans Christian Skibbyggers Søn Jørgen") Faddere: Mette Høffner og Jens Jørgensen. Død på Christianshavn, hvor han var skibbygmester og ejede et større skibbyggeri.

Gift i Frelasers Kirke 20/3 1782 med:

1-8. ANNE CATHRINE FOLCKERSEN.

Døbt i København 15/1. 1758. Død på Christianshavn 1/11 1809. 5/5 1798 udstedtes kgl. bevilling for den længstlevende til at hensidde i uskiftet bo. De havde 9 børn, hvoraf kun 5 blev voksne:

- 1) Else Maria Koch (1784-1806)
Gift med hofguldsmed og ordensjuveler Poul Resen Eggensen (1778-1844).
- 2) Jørgen Hansen Koch (1-3)
- 3) Heinrich Hansen Koch (1791-1808) Styrmand på en kaper.
- 4) Christiane Amalia (1792-1874) Gift med slotsforvalter ved Christiansborg Slot, kammerråd Isaak Hansen (1787-1862)
- 5) Lovisa Friderica Koch (1795-1855). Gift med distriktslæge i Maribo, justitsråd Jacob Nicolai Wilhjelm (1793-1881)

1-9. PETER FREDERIK WULFF.

Født 26/11 1774 i København. Døbt 5/12 1774 i Holmens Kirke. Faddere: kommandør Ulrik Kaas, kaptajn Tønder, Agent Bodenhoff, morfaderen Peter Johansen og mosteren Anna Elisabeth Pedersdatter. Død 2/2 1842 på hjemvejen fra et besøg i det kgl. teater. Begravet på Holmens Kirkegård, hvor hans grav endnu findes (1977).

5 år gammel - 1780 - blev han volontær kadet. 1788 kadet. Fik 1793 Gerners medalje. Blev 1794 sekondløjtnant, 1799 premierløjtnant, 1808 kaptajnløjtnant, 1813 kaptajn, 1825 kommandørkaptajn og 1834 kommandør. 1840 blev han kontreadmiral..

1799 - 1801 var han med fregatten "Havfruen" i eskadre, i Middelhavet. 1802 blev han løjtnant ved Søkadetkorpset og på opmåling i Lille-Bælt. 1803 med kadetskibet, orlogsskibet "Seieren", 1804 chef for briggen "Fama" som tender for kadetskibet. 1806 næstkommanderende ved søkadetkorpset og 1807 chef for briggen "Lougen" med station under Norge. Her fordrev han 1808 den engelske orlogsbrig "Childers" og erobrede briggen "The Seagull", der i længere tid havde været meget generende for den sydnorske handelsflåde. 1809 vendte han tilbage til Søkadetakademiet.

1810 chef for kadetbrigerne "Tigress" og "Lolland". 1811 chef for kanonbådsdelingerne ved Fyn og Langeland, senere ved Ærø og derpå i Store Bælt. 1812 assisterede han med sine kanonbåde en ved Gedser grundstødt russisk fregat. 1813 - 14 og 20 - 23 var han hvert år chef for kadetskibene, henholdsvis brigerne "Falster" og "Møen". 1824 var han ligeledes chef for kadetskibet, der dette år var fregatten "Freja", med hvilket prins Christian (VIII) sejlede til Bornholm. Denne rejse gav anledning til en kompetencestridighed mellem Wulff og kadetchefen, kontreadmiral Sneedorff, som ville have kommandoen ombord under kronprinsens rejse, et ønske Wulff modsatte sig, og som indbragte Sneedorff en irettesættelse fra kongen. Samme år afløste Wulff Sneedorff som kadetchef, og i denne egenskab var han 1826 med korvetten "Najaden" som chef. 1839 blev han generaladjutant og jagtkaptajn. 1841 afgik han som chef for Søkadetkorpset.

Wulff afsluttede P. Foersoms oversættelse af Shakespeares værker, og har oversat Thomas Moore og Byron, bl.a. Byrons "Manfred" (1820). Wulffs egen digteriske produktion er ganske uden betydning. Han skrev "Rimede Smaating og Efterligninger" (1813). Indholdet svarer ganske nøje til titlen. Nogle mindre digte samledes efter hans død i "Poetiske Arbejder af P. F. Wulff" (1844).

I hans hjem på Søkadetakademiet var bl.a. H.C. Andersen, Oehlenschläger, hofbygmester Koch og Weise hyppige gæster.

Hans fint dannede hustru havde en heldig indvirkning på hans varme, men heftigt opbrusende sind. Ved hans død skrev Oehlenschläger et meget svulstigt mindedigt og H.C. Andersen følgende vers til Wulffs børn:

"Det var som Hjemmet ej var Hjemmet meer,
 Thi den I elsked mest er lagt i Graven.
 Uhyggeligt det er hvor øjet seer,
 Kun Sne og nøgne Træer er i Haven.
 Her, hvor han planted hver en Blomst, der gror,
 Hvor Duft og Farvepragt ham sødt fornøjed,
 Hvor han opelskede sit Rosenflor,
 Saae Blomsten, som den ses med Digter-Øjet.

Snart er det Vaar, da straalers jo Guds Sol,
 De nøgne Træer skal grønne Grene bære.

Den første, friske, duftende Viol,
 Den vil et Smil fra Eders Fader være.
 Da skal I see det rige Rosen-Flor,
 Som han opelsked - det vil da udspringe.
 En Foraars Hilsen i hver Rose boer.
 De kiære Børn den skal hans Hilsen bringe".

Gift 1803 (vistnok på et orlogsskib) med:

1-10. HANNE HENRIETTE WEINHOLT.

Født 12/10 1784 på Liselund i Kindertofte sogn. Død 5/9 1836 i København (Holmens sogn). Begravet på Holmens Kirkegård.

4 børn:

- 1) Hanne Henriette Friderica Wulff (1804-58). Ugift. Bekendt for sin udstrakte brevveksling med H.C.Andersen.
- 2) Ida Wulff (1-4)
- 3) Jørgen Peter Frederik Wulff (1808-81) Admiral. Hans datterdatters søn er digteren Piet Hein.
- 4) Christian Nicolai Wulff (1810-56) Kaptajn i flåden.

1-11. FREDERIK HAUCH.

Født 25/8 1754 i København. Døbt 28/8 1754 i Garnisons Kirke. Død 27/10 .1839 i den kgl.Staldmestergård ved Christiansborg Slot. Bisat 2/11 s.å. i Holmens Kirkes kapel. 1841 flyttet til Assistents Kirkegård.

Kom 1766 som page under pagehovmesterens opsyn. Blev 18/4 1770 kammerpage med tilladelse til at studere ved Sorø Akademi, hvor han havde været et halvt år, da han fik sin afsked som kammerpage med 400 Rdl. i Vartpenge. Hans ansøgning om at beholde kammerpagelønnen blev tilbagesendt med Struensees personlige påtegning: "Der Gehalt des Supplikanten wird zurückgehalten, bis er durch die That zeigt, dass er eine solche Gage verdientn".

Han forlod akademiet 1713 og tog samme år dansk juridisk eksamen (10/8) og blev kammerjunkere. Studerede 1773-75 i Göttingen, fik 9/9 1775 pas til Frankrig, og var hjemme igen 1777, da han blev auskultant i højesteret. 4/9 1779 blev han kammerherre. Var 1781-89 amtmand over Smålenenes amt i Norge, hvor han 1/7 1789 blev stiftsamtmand over Bergen stift og amtmand

over Søndre Bergenhus amt. 23/9 1802 udnævntes han til stiftsamtmand over Sjællands stift og amtmand over Københavns amt og Færøerne. 22/5 1803 hvid ridder og s.å. ekstraordinær assessor i højesteret. Blev 31/12. 1810 ifølge et kongeligt reskript generalpostdirektør og medlem af postkassepensionsdirektionen. 29/1 1811 gehejmekonferensråd. Afgik fra embedet 1833.

"Der er ikke tvivl om, at han var en både dygtig, arbejdsom, og samvittighedsfuld embedsmand, men han var dog næppe kommet til at indtage så fremragende stillinger, som tilfældet blev, hvis han ikke havde haft meget indflydelsesrige talsmænd ved Hove. Det gælder i al fald om ham som om så mangfoldige af enevældens vigtigste embedsmænd med adelige navne, at de ikke behøvede arbejde sig langsomt op ad de forskellige trin på embedsstigen, og at deres udnævnelser ikke skyldtes indstillinger fra vedkommende kollegier - men simpelthen kabinetsordre eller andre magtsprog fra den enevældige monark".

Gift i Frederiksstad 1/6 1784 med:

1-12. KAREN TANK.

Døbt 29/8. 1764 i Frederikshald. Død sammesteds 23/4 1802. Sønnen, Carsten Hauch, hævder i sine erindringer, at moderen i sin ungdom havde været uddannet ved Brødremenigheden i Christiansfeldt, hvad der efter hans opfattelse havde givet hendes sind et skær af dyb alvor og uendelig vemod. Mærkelig nok har jeg ikke fundet hendes navn i brødremenighedens arkiv, der ellers er ført med usædvanlig omhu og akuratesse. Jfr. bemærkningerne under hendes far (7-1).

De havde 4 børn:

- 1) Annette Sophie Marie Hauch (1785-1855) Ugift. Vemmetofte.
- 2) Andreas Niels Hauch (1786-1847) Sorenskriver i Heggen og Frøland i Smålenenes amt.
- 3) Ovine Frederikke Hauch (1788-1832) Ugift. Førte hus for faderen efter moderens død.
- 4) Johannes Carsten Hauch (1-5)

1-13. SVEND BRUN JUUL.

Født 6/7 1774 på gården Øxningen ved Nærøy i Norge. Døbt, 12/8 1774 i Nærøy Kirke i Trondhjems stift. Død i Helsingør 4/6 1813, endnu ikke fyldt 39 år.

Han blev 1793 student med laud. fra Trondhjems skole, var 1796-1805 alumne på Valkendorfs Kollegium. Tog 19/6 1801 juridisk eksamen ligeledes med laud. og blev 1807 adjungeret og 10/7 1810 virkelig byfoged i Helsingør.

Han har oversat:

- 1) Norry: De Franskes Tog til Ægypten (1799).
- 2) Saltzmann: Mærkværdige Mænds Levnedbeskrivelser (1800).
- 3) Frankrigs første Consul Buonapartes Levnet og Bedrifter (1800).
- 4) Den Døvstumme. Historisk Skuespil i fem Akter (efter Bouilly: l'Abbé de l'Epeé) (1801).
- 5) Papirarbejderen eller Anviisning til at forfærdige allehaande Arbejder af Pap, at male, lakere og forgyldte dem, samt tilberede de dertil nødvendige Farver. (1802 efter Blaches tyske original).
- 6) Mundt: Præsten Smith i hans huuslige Kreds. Samtaler og Fortællinger for Børn, Frit oversat. I-III. (1802).
- 7) Lafontaine: Moralske Fortællinger, bind X Euphrosyne. (1803)
- 8) Campe: Nye Samling af mærkværdige Reisebeskrivelser for Ungdommen, bind III (1804).
- 9) I Archiv for de nyeste og mærkværdigste Rejsebeskrivelser.
  - a) Georg Vancouvers Opdagelses Reise i den nordlige Del af Sydhavet. I-II. (1802).
  - b) Milet-Mureau: La Perouses Rejse omkring Verden II-III. (1800-1801).
  - c) James Wilsons Missions-Reise idet stille Sydhav. (1804)
  - d) Ant.Galland: Reise til Ægypten. (1806).
 Sammen med T.L.Cron har han skrevet "Geographie over Kongeriget Danmark" (udgivet 1816 efter hans død).

Af selvstændige arbejder har han skrevet:

- 1) Naturhistorisk, oeconomisk og tecknologisk Handels- og Vareleksikon I-III (1807-12)
- 2) Geografisk Haand-Lexikon I-III (1803-5) og

- 3) Den rene Matematik (1805). Indgår tillige som bind VIII i Funkes "Lærebog for Borgereskoler.

Gift 7/9 1810 med:

1-14. HELENE ELISABETH VON MUNTHE AF MORGENSTJERNE.

Født 4/3 1781. Død i Helsingør 9/7 1820, 39 år gammel.

Deres eneste barn, den da 9-årige datter Frederikke Elisabeth Brun Juul (1/6) blev sat i huset hos sin moster Henriette, der var gift med ejeren af Petersgård ved Kalvehave, kontreadmiral Christian Wulff (bror til 1/9).

Kilder til stamtavle nr. 1.

- a) Berlingske Tidende 5/3 1872 (5-6)
- b) Breve fra og til C.Hostrup v/Elisabeth Hostrup (1-2-5-6)
- c) Brickas biografiske Leksikon (alle minus 7-8)
- d) Danmarks Adels årbog 1947 (1-2-5-6-11-12)
- e) Dansk biografisk Leksikon v. Engelstofft (alle minus 7-8-13-14.)
- f) Danske og norske Søheltes Bedrifter v.With (9)
- g) Efterretninger om Familien Munthe i ældre og nyere Tid ved Hartvig Munthe. (13-14)
- h) Et Liv genoplevet i Erindringen af J.L.Heiberg (5-6-9-10)
- i) Erindringer, af J.C.Hostrup (1-2-5-6)
- j) Fem danske Digtere, af Georg Brandes (5)
- k) Forfatterleksikon, Erslews (5-613-14)
- l) Forfatterleksikon, Ehrencron-Müllers (5-6-9-10-13-14)
- m) Levnet, af Oehlenschläger (3-4-5-6-9-10).
- n) Minder fra min Barndom og Ungdom af J.C.Hauch (5-11-12)
- o) Mit Livs Eventyr, af H.C.Andersen (3-4-5-6-9-10)
- p) Patriciske Slægter v/Th. Hauch-Fausbøll III., (1-2-3-4-7-8)
- q) Personalhistoriske Samlinger I og II (9-10-11-12)
- r) Peter Johansen til Petersgaard og hans Descendenters Slægtsregister, v/V.Bruhn (1-2-3-4-9-10)
- s) Slægtebog over Afkommet af Christjern Nielsen, borgmester i Varde o.1500. v/J.Vahl. (1-2-5-6-11-12)
- t) Slægtshåndbogen, af Th. Hauch-Fausbøll. (1-2-3-4-7-8)
- u) Søofficersskolen 1701-1951 v/R.Steen Steensen. (9)
- v) Thorvaldsens Museums Historie v/Brun og Fenger (3)
- w) Tilbageblik på et langt Liv, af Marie Rørdam (1-2-5-6-11-12)
- x) Uddrag af Breve til P. Hjort. (5-6)
- y) Vi stolte Adams Slægter, af Niels Barfoed. (5-6).

Herudover skal henvises til diverse kirkebøger. Det er klart, at der for så relativt kendte aners vedkommende kan henvises til talrige andre kilder, f.eks. hele den efterhånden enorme brevveksling mellem H. C .Andersen og Henriette Wulff og vice versa, men de her anførte kilder er tilstrækkelige til at verificere det i biografierne anførte.

Biografier til stamtavle nr. 2.

2-1. HANS CHRISTIAN KOCH.

Født på Mohr i Alten Bruchhausen ved Bremen 17/10 1710. Død på Christianshavn 27/10 1779. Begravet 31/10 s.å.
Gravstenen, der er indmuret i det sydvestlige hjørne af Vor Frelzers Kirke, er nu totalt ulæselig, men har haft følgende indskrift:

Her giemmes
de jordiske Levninger
til een glædelig Opstandelse
af
Hans Christian Koch
Mester Svend
paa Herr Agent Peter Applebys Skib
Bygger Werft
paa Christians Haun.
Han var fød
i Alten Bruchhausen Flecken Mohr
den 17 October A. 1710
Døde
i Kiøbenhavn den
27 October A. 1779
i hans Alder 69 Aar og 10 Dage.
Hans Hustrue Else Benjamin Koch var fød
i Horsens i Jylland den
8 November A. 1705.
Døde i Kiøbenhavn den 21 Martii 1797 i
hendes Alder 91 Aar 103 Dage.

Han kom 1730 til Danmark og var som nævnt mestersvend på Peter Appleby's skibbyggeri på Christianshavn.

Han blev gift i Frelzers Kirke 1/8 1758 med:

2-2. ELSE BENJAMINSDATTER.

Født i Horsens 8/11 1705. Død på Christianshavn 21/3 1797.
Begravet i Frelzers Kirke 27/3 1797.
I ægteskabet var 3 sønner, hvoraf 2 døde som børn.
Kun sønnen Jørgen (1-7) overlevede.

2-3. JACOB KOCH.

Født 1683 på Mohr. Død sammesteds 16/12 1750.

Var ligesom faderen glarmester på Mohr.

Gift på Mohr 4/11 1706. med:

2-4. ILSE CATRINA DUNCKACK.

Født ca. 1681. Død i Bruchhausen 27/9 1765.

I Ægteskabet var 8 børn, hvor af 2 døde som børn.

De øvrige 6 var:

- 1) Margreta Alheit Koch (1707-57). Ugift.
- 2) Hans Christian Koch (2-1).
- 3) Claus Koch (f.1712) Skæbne ukendt
- 4) An Catrina Koch (f.1714) Skæbne ukendt
- 5) Anna Dorothea Koch (f.1716) Skæbne ukendt
- 6) Jacob Hinrich Koch (1718-91). Glarmester på Mohr.

2-7. HANS KOCH.

Født i Slesvig 1646. Død på Mohr 7/3 1729.

Efter ca. 1667 at have forladt Slesvig (Sydslesvig), nedsatte han sig som glarmester på Mohr i Bruchhausen ved Bremen. (Hedder nu Bruchhausen).

Hans hustrus navn kendes ikke. De havde 7 børn:

- 1) Jürgen Wilhelm Koch (1669-1736), levede på Mohr.
- 2) Hinrich Koch (1671-1703 efter 2 års sygdom).
- 3) Anna Cathrine (1676-1730) gift med Henrich Mensing på Mohr.
- 4) Cort Hinrich Koch (Kunst) på Mohr, senere Gehlberg.
- 5) Jacob Koch (2-3).
- 6) Joachim Hans Henrich Koch (1687-1756).
- 7) Johan Dieterich Koch (ca.1689 -1726) ("qui papalysi tactus, inter multos dolores prope biennium miserimam vitam egit")

Biografier til stamtavle nr.3.

3-1. SAMUEL FOLCKERSEN.

Født 1735.

Han var ved sine to børns dåb i Garnisons kirke (1755 og 1758) underkonstabel (fast menig) i major Friedrich Schøllers 5. kompagni af artilleriet med station i København og forekommer begge årene i kompagniets ruller - og forsvinder derefter i den blå luft. Han og hans kone er formentlig taget til provinsen, da der intet findes om dem senere i Københavns kirkebøger, eller i skifterettens protokoller. Jeg er i øjeblikket i færd med nærmere undersøgelse heraf, men det er som nævnt mit ønske at give mine familiemedlemmer, hvad jeg ligger inde med af materialer, og jeg må derfor stoppe et sted - og give jer resten som tilføjelser.

Hans forfædre kender jeg intet til i øjeblikket, men har en formodning om, at han er efterkommer af den kaptajn i Christian IV.s flåde, Jonas Folckersen, der omkring 1620 kom her til landet fra Holland sammen med sin fader, og bosatte sig i Helsingør. Han blev gift 1.marts 1629 med Trine Johansdatter. Når jeg formoder, at han er en af SF.s forfædre, er grunden den, at Jonas og Trine i 1634 fik en søn, som blev kaldt Samuel Folckersen. Begge navnene Jonas og Samuel går igen i familien, så min formodning er sikkert ikke urimelig.

Efter 1764 forekommer han ikke i kilderne i Hærens arkiv, men det er sikkert, at han ikke er blevet underofficer. Af korrespondancen fra sønnen Jonas til dennes søstersøn, hofbygmester Koch, frengår intet til belysning heraf - kun at moderen var datter af præsten i Brabrand.

Han blev gift i Kastellet 7/8 1754 med:

3-2. ANNE MARIE FESTER.

Født 1733.

De havde 2 børn:

- 1) Jonas Folckersen (1755-1810) Premierløjtnant i Københavns Brandkorps, hvor han bl. a. gjorde tjeneste under Københavns bombardement. Senere skolelærer.
- 2) Anne Cathrine Folckersen (1-8).

Jeg har i den sidste tid fundet en del oplysninger om dette

ægtepar, men da disse oplysninger er stærkt modstridende og ikke lader sig verificere, har jeg ikke ønsket at anføre dem her, før jeg har gennemarbejdet materialet. Nr.3-6 Johanne Barbara Hutfeldt nævnes både hos Vahl og Wiberg samt i stamtavlen over rådmand i Århus Clemen Smagbiers efterkommere som datter af præsten i Braband (nu Brabrand) Anders Jespersen Hutfeldt. Dette er ikke rigtigt - og er da også rettet i Smagbier-stamtavlens slutrettelser. Det gælder iøvrigt alle kilderne - læg altid mærke til rettelser senere.

3-5. JES JENSEN FESTER eller FÆSTER.

Født i Århus 1702. Begravet i Braband 1/5 1739.

Blev 1/3 1728 sognepræst, fungerende i Braband og Kasted, for at blive ordineret som sognepræst 12/12 1730, da forgængeren, svigerfaderens bror Anders Jespersen Hutfeldt, var død (begravet 19/10 1730).

Han blev gift i Holme 7/8 1729 med:

3-6. JOHANNE BARBARA HUTFELDT.

Født i Holme i december 1698. Død i Århus 22/9 1741.

Børn:

- 1) Anna Marie Fester (3/2).
- 2) Mette Fester (1734-?).
- 3) Ingeborg Fæster (1735-98) Gift med sognepræst i Maarslet Christian Frederik Brandt (1721-97).
- 4) Jes Fæster (1737-89) Købmand i Århus.
- 5) Niels Fæster (1739-?).

Navnene Fester og Fæster staves helt i flæng i kirkebøger og skifteretsprotokoller. JJF.s far staves dog begge steder konsekvent Fester, men ofte tillige Festersen.

3-11. JENS JENSEN FESTER (eller Festersen).

Født i Haderslev o.1665. Død i Arhus 1710.

Han fik 1704 kgl.bevilling til at være farver i Århus. Efter hans tidlige død videreførte datteren Mette Marie (1697-1741)

farveriet med sin mand Andreas Stæhr som bestyrer.

Han var gift med:

3-12. METTE HANSDATTER HARDING.

Født i Århus 1675. Død sammesteds o. 1725.

I ægteskabet var der mindst 8 børn, hvoraf jeg kun kender ovennævnte datter samt sønnen Jes (3-5).

3-13. NIELS JESPERSEN HUTFELDT.

Født i Århus 16/2 1669. Død i Holme 1738.

Han var 1686 student fra Århus latinskole, og blev 27/7 1695 sognepræst i Holme og Tranbjerg i Århus amt. Ordineret 3/8 s.å.

Gift 12/11 1695 med:

3-14. INGEBORG THOMASDATTER HELSING.

Født i Tved o.1675. Død i Århus 1756. Begravet i Holme 7/5 1756.

Børn:

- 1) Johanne Barbara Hutfeldt (3-6)
- 2) Jesper Nielsen Hutfeldt (1704-55) Sognepræst i Saxild og Nolev.
- 3) Sidsel Nielsdatter Hutfeldt (Død 1734) Gift med sognepræst i Tved, provst Christen Sørensen Bagge (1700-72).
- 4) Vibeke Nielsdatter Hutfeldt (Død 1773) Gift 1.gang med sognepræst i Borup og Hald i Randers amt Hans Clausen (1676-1729) og 2.gang med dennes efterfølger Thomas Christensen Hee (1701-60).
- 5) Marie Elisabeth Nielsdatter Hutfeldt (Død 1769) Gift med sognepræst i Helgenæs, provst Rasmus Hirtznack (Død 1739) og dernæst med kancelliråd Hansen på Lyngsbæksgård i Dråby sogn.
- 6) Birgitte Kathrine Nielsdatter Hutfeldt (1710-94)
Gift med sognepræst i Odder Jens Andersen Kragballe (Død 1788').

Kilder:

- a) Jørgen Hansen Kochs samlinger i det kgl.bibliotek.
- b) Hærens arkiv. Artilleriets ruller 1755-64.
- c) Wiberg: Alm. dansk præstehistorie.
- d) J. Vahl: Slægtebog over afkommet af Christjern Nielsen, borgmester i Varde o.1500.
- e) Århus, Brabands og Holmes samt Garnisons sogns kirkebøger.
- f) C.Klitgaard: En samling jydsk testamenter 1681-1734.
- g) Hoffmeyer: Aarhus Købstads Historie.
- h) Anna Thestrup: Eligerte mænd i Aarhus (Stamtavlen).
- i) Personalhistorisk Tidsskrift V/VL.
- j) Quistgaard: Præstehustruer, der mangler hos Wiberg.
- k) Lengnicks kirkebogsuddrag.
- l) H.D.Lind: Christian IV og hans mænd på Bremerholm.
- m) Sjællandske registre: (Jonas Folskersen).

Biografier til stamtavle nr.4.

4-1. FREDERIK CHRISTIAN WULFF.

Født 15/1 1749 i København (Holmens sogn). Død sammesteds 7/6 1812 (Holmens sogn).

Blev 1763 kadet i flåden. Var 1770-71 med orlogsskibet "Sophie Magdalene" i eskadre i Middelhavet. 18/8 1771 sekondløjtnant. 1/9 1774 orlov for at føre et svigerfaderen tilhørende skib til Strædet eller Vestindien. Blev 5/6 1777 premierløjtnant. Var 1778-79 chef for en division rokanonbåde ved Langeland. 1779 med orlogsskibet "Indfødsretten" til Nordkap. 1780 var han næstkommanderende i fregatten "Søridderen" som vagtskib på Københavns red. 1781 chef for snauen "Ecko" i eskadre. Blev 18/10 1781 kaptajnløjtnant, og 18/4 1783 indrulleringschef i Nakskov. 1786-89 indrulleringschef for Lolland-Falster-Møen. Var 1789 chef for snauen "Fama" som vagt- skib i Store Bælt. 31/7 1790 blev han kaptajn og var 1790-91 chef for fregatten "Kiel" som vagtskib i Sundet. Var 1794 næstkommanderende i orlogsskibet "Prinsesse Sophie Friderica" i eskadre, og 1796 næstkommanderende i orlogsskibet "Skjold" i eskadre. 14/6 1799 blev han indrulleringschef for Østjyllands distrikt, og 1801 chef for Jyllands kystforsvar. 21/1 s.å. indsender han til admiralitetet forslag til ordning af kystforsvaret i Ålborg amt. Udnævntes 12/6 1801 til kommandørkaptajn. 1808 blev han tillige overlods for Østjyllands distrikt og medlem af priseretten i Århus. Endelig blev han 17/12 1809 kommandør.

Han blev gift i Holmens Kirke 10/9 1771 med:

4-2. KIRSTINE JOHANNE PETERSDATTER.

Døbt i Nikolaj Kirke i København 4/4 1755. Død 25/8 1829.

Børn:

- 1) Rasmus Wulff (1772-1801). Marineløjtnant.
- 2) Peter Frederik Wulff (1-9).
- 3) Christian Wulff (1777-1843). Kontreadmiral.
- 4) Nicoline Mathilde Elisabeth Wulff (1782-1821). Gift med stiftsprovst i Århus Frederik Carl Studsgård (1765-1829).
- 5) Nikolaj Wulff (1783-1807). Marineløjtnant.
- 6) Anna Elisabeth Wulff (1786-1853). Gift 1.gang med cand. theol. organist Peter Kabell (1780-1812) og 2.gang med generalløjtnant

Ernst Poul Bruhn (1787-1868).

- 7) Christine Frederikke Wulff (1789-1853). Ugift.
- 8) Frederik Wulff (1796-1817). Marineløjtnant.

4-3. NICOLAI ERNST WULFF.

Født i København 1705. Død sammesteds 15/8 1752 (Holmens sogn).

Han blev 1722 kadet i flåden. Fik 9/8 1728 tilladelse til at rejse i koffardi-fart til Guinea, og 5/4 1729 til Vestindien med skibet "Salvator Hundi". Efter dette skibs ankomst til St.Thomas gik han som 3.styrmand med skibet "Haabet Galley" til Guinea - og indberetter dette. Var 10/10 1730 kommet til Amsterdam, hvor han "ved Occation" blev 2.styrmand. Han fik tilbud om at blive i skibet, men da hans instruks bød ham at søge fart på Strædet, tog han hyre som matros på "De blaewe Pott" til Middelhavet. 31/12 1732 blev han sekondløjtnant ved sin hjemkomst. 18/5 1733 var han udkommanderet med orlogsskibet "Sunderland" i eskadre i Middelhavet. 14/1 1734 beordres han hjem. Får 10/1 1735 en irettesættelse for ikke at have adlydt ordren, og beordres til ufortøvet at vende hjem. Blev 1/2 1739 interims-ekvipagemester og 2/1 1740 premierløjtnant. 21/4 1742 udnævntes han til kaptajnløjtnant, og blev 6/8 1745 indrulleringsofficer på Femern. 26/10 1746 beordrer admiralitetet krigsforhør i anledning af, at han efter indrulleringschefens, kaptajn Aastrups indberetning, havde forladt sin post på Femern uden tilladelse for at tage til København. 14/12 1746 indstiller admiralitetet Wulff til kongens "nådige pardonning", da Wulff på grund af tyngende privat gæld har handlet ubesindigt og ikke "af Ulydighed eller anden Malversation". 30/12 1746 beordres han tilbage til sin post på Femern. 3/1 1747 ansøger han om at måtte få halvdelen af sin gage udbetalt. Admiralitetet afslår dette 7/1 samme år, da hans gage ved kongelig resolution er beslaglagt til fordel for hans kreditorer.

1/5 1749 blev han indrulleringschef i Bragernes distrikt. 17/4 1753 eftergives hans enke restgælden - 450 Rdl. - efter ansøgning af 5/3 s.å.

Gift 28/2 1743 på orlogsskibet "Markgrevinde Sophie Christiane", hvor svigerfaderen var chef, med:

- 4-4. MECHTILDE MARGRETHE MOHRSEN. Født i Bergen 1712. Død 4/6 1790. Hun blev gift 2.gang med kaptajn ved det smålenske nationale infanteriregiment Friederich Anton Weinigell. (Skilt).
Søn: (4-1).

Tilføjelse vedrørende 4-3 og 4-4.

Foruden sønnen Frederik Christian Wulff (4-1) havde Nikolaj Ernst Wulff og Mechtilde Margrethe Mohrsen fået døbt 2 døtre i Holmens kirke, nemlig:

22/6 1744 - Christiane Hedevig Wulff og

16/8 1745 - Frederikke Rebecca Wulff.

(Holmens sogns kirkebog).

Den ene af disse døtre må være død før 17/5 1765, idet skilsmissebevillingen mellem Mechtilde Margrethe Mohrsen og oberst Weinigell af denne dato nævner, at hun af første ægteskab med Wulff har 1 søn og 1 datter.

- 4-5. PETER JOHANSEN.

Født i Stavreby i Jungshoved sogn 1723 (døbt der 6/4). Død på Petersgård 7/3 1798. Bisat 12/3 i Kallehave Kirke under gulvet i skibets midtergang.

Allerede som dreng viste han gode evner og anlæg. Han var "kløgtig, rask, villiestærk og fingernem". Kom efter eget ønske til søs og rejste viden om i verden. Det fortælles, at han i nogen tid i sin pure ungdom havde været i tjeneste hos en bonde i sin hjemstavn. Havde forladt denne bonde i vrede og svor, at denne ikke skulle se ham igen, før han kom kørende med sit eget firspand. Lykken stod ham bi, så han kunde holde dette løfte.

17/5 1747 købte han borgerskab som skipper i København og 20 år senere som grosserer. Han sejlede mellem Danmark og Rusland og med skibe til Ostindien og i Kinafart.

De rejser, der foretoges til indkøb af indiske og kinesiske handelsvarer, var fulde af farer både fra vejr og vind og ikke mindst sygdom. Det var ofte årelange farter, som var fulde af eventyr - en guldgrube for mænd af P.J.s støbning.

Ved flid, ihærdighed og dygtighed, vel nok parret med en ikke ringe hensynsløshed, lykkedes det ham at arbejde sig sådan frem, at han, da han i 1774 købte ejendom, var en af Københavns store

handelsmænd og skibsredere.

På auktion i Vordingborg 26/9 1774 købte han Kallehave gods, hvor han lod opføre gården Petersgård, der stod klar til indflytning 1780. Samtidig med købet fik han 25/9 1777 kongelig tilladelse til at anlægge et skibsværft. mellem Stensby skov og Langebæk skov. Det blev kaldt Petersværft. 1778 fik han bevilling til at holde marketenderi her for sine arbejdere. 1776-80 opførtes således den hovedbygning, der står den dag idag - et efter datidens forhold omfangsrigt og stort hus i 2 stokværk og placeret i særdeles naturskønne omgivelser. PJ og hans kone flyttede ind med 5 børn i maj 1780, og PJ kastede sig straks med sædvanlig energi og dygtighed over jordens drift. Stengærder sattes, grøfter gravedes, dræningsarbejder udførtes og vildskov ryddedes. Han indførte den holstenske driftsmåde ved udlægning af jorden med kløver, og anlagde tillige en stor frugthave.

På trods af, at PJ selv var bondefødt, var han absolut ikke sine bønder nogen god mand. Vordingborgs retsprotokol taler sit sørgelige sprog om, hvorledes PJ overalt kun søgte sin egen fordel på bøndernes bekostning, dog ikke altid med held.

Gift i Holmens Kirke i København 1/7 1750 med:

4-6. ANNA ELISABETH SØRENSDATTER THERKELSEN.

Født 1729 i Randers. Død i København 23/10 1804. Bisat i Kallehave Kirke. Efter mandens død flyttede hun til København, hvor hun til sin død boede i Skovbogade.

Børn:

- 1) Thorcild Johansen (1751-1824). Husmand.
- 2) Kirstine Johanne Petersdatter (4-2).
- 3) Anna Elisabeth Petersdatter (1758-1849). Gift 1. gang med brygger Andreas Findt (1741-1788) og 2.gang med kommandørkaptajn Niels Sehested af Gyldenfeldt (1748-1809).
- 4) Gertrud Petersdatter (1761-1836). Gift med justitsråd, toldkasserer i Nakskov Christian Rosenberg Gamst (1754-1813).
- 5) Karen Kirstine Petersdatter (1763-1800). Gift med godsejer (Høvdingsgård) Lars Terpager Hagen (1756- 1833).
- 6) Ane Marie Petersdatter (1767-1855). Gift med byfoged i Stubbekøbing Johan Nicolaj Kanaris (1164-1821).

4-7. GREGORIUS WULFF.

Født 1666. Død i København 23/5 1736 "af indvortes Slag".
Begravet 30/5 1736 i Helligåndskirkens "Begravelses-Capel just indenfor Døren".

1725 blev han krigsråd og kasserer ved det kongelige Guldmanufaktori. Ca.1707 blev han justitsråd og kontrollør ved manufaktoret.

1723 fik krigsråd Gregorius Wulff og Kristoffer Bentzen privilegium på en plads ved Wodroffslund til Anlæggelse af en farveplantage, men da den var meget for lille, fik de 1728 arvefæste på den farveplantage, der var blevet anlagt på den senere banegårds grund, og fik nu hele grunden mellem Gl.Kongevej og Ladegårdsvejen mod en årlig leje på 40 Rdl.

1727 valgte kongen Wulffs ældste søn Jacob til kapellan ved Helligåndskirken. GW bad kongen om at stadfæste kaldelsen, fordi sønnen manglede et år i de lovfæstede 25. I denne anledning tilbød GW at forpligte sig og sine arvinger til at udrede pension i dette år til den afdøde kapellans enke, madam Sidelmann.

Han blev gift, 1702 med:

4-8. INGER DE WOLFF.

Født 1670. Død 30/10 1758, 86 år gammel. Begravet i Helligåndskirken 5/11 1756.

Børn:

- 1) Jacob Wolff (1703-1773) Residerende kapellan ved Helligåndskirken.
- 2) Nikolai Ernst Wulff (4-3).
- 3) Frants Wulff (1709-1779). Sognepræst i Vesterborg og Birket i Maribo amt.
- 4) Frederik Wulff (1711-1719).

4-9. CHRISTIAN FREDERIK MOHRSEN.

Født 1685 i Bergen. Død i Tønsberg 19/8 1756 på en indrulleringsrejse, han var taget ud på "endskjønt heel svag og skrøbelig". Begravet 1/9 i Bergen.

Han blev 9/3 1708 sekondløjtnant i flåden, og førte da en fregat til Strædet. Var 1714 med orlogsskibet "Delmenhorst" og

deltog i Gabels batalje 24/4 s. å. Juni 1715 blev han chef for snauen "Sophia". Var 1716-19 chef for snauen "Flyvende Fisk" på konvojering. Blev 11/12 1719 premierløjtnant. 1720 var han næstkommanderende på fregatten "Hvide Ørn". 1721 chef for galioten "Citronen", med hvilken han efter kongens ordre 13/11 s. å. overførte grev von Scholtens lig til Trave. Han blev 6/3 1722 indrulleringsofficer i Sjællands distrikt og 29/1 1725 kaptajnløjtnant. 28/9 1726 blev han hjemkaldt på grund af søindrulleringens ophævelse og blev 1727 chef for fregatten "Charlotte" i eskadre. 31/3 1728 skriver han til admiralitetet om sine betingelser for at overtage kommandoen over en planlagt ekspedition til Grønland. Denne blev 3/4 s.å. fremsendt til kongen. 25/5 1729 blev han chef for skibet "Horianen" til Grønland og fik 31/5 sejlordre for togtet. 19/5 1730 blev han atter chef for "Morianen" på togt til Grønland, der denne gang overvintrede og kom hjem igen efteråret 1731. 1732 blev han chef for fregatten "Høyenhald" og 31/12 s. å. kaptajn. 1733, var han endnu chef for "Høyenhald", der nu skulle eskortere kongen til Norge. 1734 var han leder af troppe transporter København-Eckernförde. Indsendte 10/4 og 30/4 rapporter om transporterernes forløb. 1735-37 var han chef for fregatten "Charlotte" som vagtskib i Sundet. Fregatten strandede i storm 21/1 1737 og blev vragskib. 13/2 1737 indsendte Mohrsen allerunderdanigst indberetning om forliset. Han var i orkanen drevet fra ankerpladsen ved Københavns red over Middelgrunden til Saltholm. Allerede 22/2 s.å. kommer kongens "allernådigste" pardonning. 1741 var han chef for orlogsskibet "Prinsesse Lovise." i eskadre. 1743, chef for orlogsskibet "Markgrevinde Sophie Christine" i eskadre. Han blev 21/2 1744 overlods i det søndenfjeldske Norge. 10/4 1744 blev han kommandørkaptajn og 31/3 1751 kommandør.

Gift ca.1705 med:

4-10. REBECCA REIMERS.

Født ca. 1685. Død 1753.

Datter: Hechtild Margrethe Mohrsen (4-4).

4-11. JOHAN HANSE KLABOWSKI.

Født o.1695 i Polen. Død ca. 1775 i Stavreby.

Indvandrede ca.1720 hertil fra den af polakker beboede dem af Pommern, og nedsatte sig som gårdmand i Stavreby i Jungshoved sogn.

Gift i Jungshoved 18/5 1722 med:

4-12. KIRSTINE HANSDATTER (ikke Pedersdatter)

Født ca.1700. Død 1777.

Børn:

- 1) Peter Johansen (4-5).
- 2) Rasmus Johansen (1725 - død i Rusland som handelsmand).
- 3) Ane Johansdatter (1726- ?).

4-13. SØREN THERKELSEN.

Født 1695 i København. Døbt 3/9 1695 i Trinitatis kirke. Begravet i Randers 7/6 1762.

Han blev 21/6 1709 sat i Herlufsholm skole, hvorfra han dimitteredes 1714, for derefter at indtræde i faderens købmandsforretning i København.

Omkring 1735 tog han borgerskab som købmand i Randers. I Randers bys regnskab for 1754 ses en indtægt på 2 Rdl. og 3 mark for leje af en gårdsplads, indbetalt af ST.

Han var gift med:

4-14. GERTRUD NIELSDATTER.

Jeg har endnu ikke funder det fjerneste om hende og' hendes afstamning, men arbejder i denne tid (februar 1978) med dette spørgsmål.

Datter: Anna Elisabeth Therkelsen. (4-6)

Kilder til stamtavle nr.4.

- a) Topsøe-Jensen og Marquard: Danske Søofficerer (1-2-3-4-9-10)
- b) V.Bruhn: Peter Johansen til Petersgaard og hans Descendenters Slægtsregister. (1-2-5-6-11-12)
- c) Wibergs Præstehistorie (G.Wulffs sønner)
- d) Historisk Årbog for Præstø Amt (Petersgård: 4-6-11-12)
- e) G.Wad: Dimitterede fra Herlufsholm og Herlufsholms arkiv (13).
- f) Kirkebøgerne for Heligåndskirken, Holmens Kirke, Trinitatis kirke og Jungshoved kirke.
- g) Noter til Zakarias Nielsen: Mands Vilje (1-2-5-6-11-12).
- h) Randers Historie. (13)
- i) O.Nielsen: Københavns Historie og Beskrivelse (7)

Biografier til stamtavle nr.5.

5-1. JØRGEN MOGENSEN WEINHOLT.

Født på Hagestedgård 29/9 1747. Død 1806 i København.

Han var 1766, i kondition hos amtsforvalter Jens Rosted på Billesborg og blev 1769 skriver hos samme.

Var efterhånden forpagter af Ottestrup i Ørslev, Saltø i Karrebæk og Store Frederikslund ved Slagelse. Derpå var han i 10 år ejer af Liselund i Kindertofte og tilsidst forpagter på Vesterbygård under grevskabet Lerchenborg.

Han var gift med:

5-2. MARGRETHE RASMUSSEN.

Om hende vides intet udover, at hun 14/4 1806 fik bevilling til at hensesidde i uskiftet bo og omsider skifte med samfrænder.

Der var i dette ægteskab 13 børn, hvoraf 9 døde som små. De øvrige 4 var:

- 1) Carl Adolph Weinholt (1779-1866). Justitsråd, bestyrer af den optiske telegraf i Nyborg.
- 2) Hanne Henriette Weinholt (1-10).
- 3) Hans Mandix Weinholt (1791-1879). Vejopsigtsfører i Holbæk Amt.
- 4) Eline Marie Weinholt (1796-1836). Gift med toldkontrollør Laurentius Christian Grandjean (1793-1853).

5-3. MOGENS HANSEN WEINHOLT.

Døbt 23/7 1700 i St.Mikkels Kirke i Slagelse. Død i Nykøbing Sjælland 9/9 1769.

I sjællandske stifts korrespondanceprotokol 1767-70 ses følgende notat:

"Paa Byfoged Mantix Forestilling om Mogens Weinholt fundet druknet 9. sept. 1769 om Morgenen Kl.10 i Fiskeparken paa Byfogedens Jord ved grønne Havestræde. Resolution: Da af herom indsendte Synsforretning og Medici Attest ikke haves mindste Soupcon, at den afdøde enten sig selv skulle have ombragt, eller af andre noget voldeligt tilføjet, men at han af

blot Vaade er omkommen, saa tillades hans døde Legemes Begravelse paa sædvanlig Maade".

Han overtog ca.1741 forpagtningen af Hagestedgård, men allerede i slutningen af 1740-erne flyttede familien til det nærliggende Hjembæk sogn, og derfra til Nykøbing Sjælland, døde på en fisketur. Han havde 1731-41 været ridefoged på Hagestedgård.

Gift 2/11 1741 med:

5-4. ELLEN MARIE ROSE. Døbt 14/11 1715 i Gunderslev Kirke.

Hun boede efter mandens død i Valløby, og døde 2/10 1790 hos sønnen på Vesterbygård. Begravet 7/10 1790 i Jordløse. Havde 1.gang været gift med mandens forgænger som forpagter på Hagestedgård Jørgen Dinesen (1706-41), i hvilket ægteskab, hun blev stammoder til en stor efterslægt (bl.a. Karen Blixen f. Dinesen). I ægteskabet med Weinholt kun sønnen 5-1.

5-7. HANS DANIELSEN WEINHOLT.

Født i Slagelse ca.1649. Død sammesteds 1711 (før 20/3, hvor enken fik bevilling til at hensidde i uskiftet bo).

11/4 1691 blev han byfoged i Slagelse, hvor han o.1693 tillige blev postmester.

Gift 15/6 1696 i St. Mikkel's Kirke i Slagelse med:

5-8. ANNE MARIE MOGENSDATTER.

Døbt i St.Mikkels Kirke i Slagelse 11/10 1676. Død o.1735.

Efter Weinholts død blev hun trolovet med Rudolph Friedrich Lassen, der døde lige inden bryllupet, hvorfor hun 2/8 1712 fik bevilling til, at det barn, hun skulle føde ham, måtte betragtes som ægte. Hun blev derpå 1713 gift med Monsr. Jens Mantix i Slagelse.

Børn:

- 1) Mogens Hansen (5-3).
- 2) Anna Weinholt (1702-73). Var 1769 forpagter på Ulstrupgård efter sin afdøde mand Niels Randrup.
- 3) Karen Weinholt (1704-65) Ugift.

5-9. ANDERS PEDERSEN ROSE.

Født o.1688. Begravet i Nørre Eskilstrup 3/5 1740.

Efter Dr.Louis. Bobé's notater menes han at være søn af den Peder Jørgensen Rose, der 28/7 1675 i Holmens Kirke blev indsat skibspræst.

Han var i mange år ridefoged på Gunderslevholm og blev o.1730 universitets godsforvalter med bolig i Nørre Eskilstrup. Hans smukke håndskrift findes som forlover i Soderup Kirkebog 1735.

Gift 1712 med:

5-10. ALHED MARIE FERSLEV.

Døbt 26/10 1691 i Skelby. Begravet 18/2 1738 i Nørre Eskilstrup.

Børn:

- 1) Ingeborg Andersdatter Rose (1713-78). Gift 1.gang med forpagter på Sæddingegård Jacob Andersen Dall (1689-1763) og 2.gang med forvalter på Øllingsø Christen Olsen.
- 2) Peder Andersen Ferslev (1714-53). Forvalter på Bækkeskov. Kaldte sig da Rose, senere Ferslev.
- 3) Ellen Marie Rose (5-4).
- 4) Anna Rose (1720-65) Gift med købmand i Rødby Peder Rudolph Wolf (død ca.1755).
- 5) Karen Andersdatter (1721-55) Ugift.
- 6) Mette Chirstine Andersdatter (1726- ?) Gift med Willads Swingelberg i Stubbekøbing.
- 7) Niels Banner Rose (født 1735). Var 1753 i kondition hos en farver i Rødby.
- 8) Daniel Andersen (1737- ?). Var 1753 i tjeneste i Roskilde.

Kilder til stamtavle nr. 5.

- a) Kirkebøger for St.Mikkels Kirke i Slagelse og for Gunderslev, Nr.Eskilstrup og Skelby kirker. (3-4-7-8-9-10).
- b) Designation over Samfrændeskiftebreve i Kjøbenhavn etc. 1771-1809. (1-2).
- c) Th. Hauch-Fausbøll: Personalhistoriske Samlinger II (alle).
- d) Soderup Kirkebog 1735 (9).
- e) Arnskov: Slagelse Bys Historie. (7-8).
- f) Slagelse Sct. Michaels Kirke og Sogn i 600 Aar ved P. Severinsen og Chr.Axel Jensen.
- g) H.F.Grandjean: Stamtavle over familien Grandjean. (1-2).

Biografier til tavle nr.6.

6-1. ANDREAS HAUCH.

Født 27/3 1708 i Ingermanland (Rusland). Død 19/5 1782 i København. Begravet i det hauchske kapel i Undløse kirke, hvor der står 3 sarkofager: fra venstre Hauchs anden kone Anna Cathrine von der Maase, i midten hendes første mand kammerherre Adolph Henrik von Staffeldt og til højre general Hauch.

Kom efter faderens død i huset hos sin farbror, højesteretsassessor, justitsråd Berthel Hauch, der da var amtsforvalter på Aalborghus. 1725 blev han kadet ved livgarden til fods. 6/10 1727 sekondløjtnant ved sjællandske gevorbne infanteriregiment og 6/3 1730 ved livgarden til fods. Blev 31/12 1731 kaptajn og kompagnichef i sjællandske gevorbne infanteriregiment. Han var 1735 på krydstogt med orlogsskibet "Prinsesse Charlotta Amalia" under kommandør Hoppes kommando. 1737-39 deltog han i krigshandlingerne ved den kejserlige arme i Ungarn mod tyrkerne. 17/5 1739 solgte han sit kompagni til sin fætter, Frederik Hauch, og fik afsked med majors karakter. 21/8 1739 blev han premiermajor i slesvig-holstenske nationale infanteriregiment. 1741-42 var han volontør i den svenske hær i Finlands-krigen, og benyttedes af den danske udsending i Stockholm, general Grüner, til at vinde de svenske officerer for den danske sag. Blev 15/4 1743 karakteriseret oberstløjtnant. Deltog 1745-46 som generaladjutant hos fyrsten af Waldeck i krigsoperationerne ved den kejserlige arme i Brabant. Han blev 14/9 1746 generaladjutant hos kongen. 18/4 1747 blev han virkelig oberstløjtnant ved det nyoprettede falsterske infanteriregiment.

31/3 1750 blev han optaget i adelsstanden og s.d. karakteriseret oberst af infanteriet. 1752 rejste han til Norge, for på kongens vegne at overvære generalmønstringen af de norske tropper og visitrere samtlige norske fæstningsanlæg. 19/6 1755 generalmajor af infanteriet. 12/8 1756 - 4/1 1764 var han chef for kronprinsens regiment og blev 1762 hvid ridder. 18/4 1761 blev han tillige kommandant i København. I november samme år "stillede han tumulterne paa Comediehuset". Fungerede 1762 som første generaladjutant ved hærens opstilling i Mecklenburg. 28/10 1763-12/1 1765 overkrigssekretær og deputeret i generalkrigsdirektoratet. 16/1 1765 blev han generalløjtnant og

kommandant på Kronborg. 5/3 1766-11/9 s.å. var han første deputeret i generalkrigsdirektoriet, men kom tilbage til kommandantskabet på Kronborg "efter gjordt allerunderdanigst Ansøgning", hvoraf det fremgår med al ønskelig tydelighed, at papirnusseriet ikke rigtig var noget for den gamle krigsmand. 10/12 1767 - 11/9 1770 var han igen første deputeret, men denne gang med bibeholdelse af posten på Kronborg. Fik 11/9 1770 ordre til "at forføye sig til sin Commandantskab". Januar 1772 måtte han påtage sig den ikke helt lette opgave at være fangevogter for dronning Caroline Mathilde, i hvilken anledning der blev udstedt nogle stramme og snæversynede instrukser for ham. Han løste sin opgave med megen takt og finfølelse, idet han stillede sin frue og datter til dronningens disposition og selv viste sig så lidt som muligt. Dronningen fattede, megen sympati for fru Hauch, der senere kom til at ledsage hende på rejsen til Celle i Hanover.

1773 blev han medlem af den store hærkommission og 21/5 1774 general af infanteriet. Fik 1/7 1781, 73 år gammel, sin afsked "i de allernaadigste Udtrykke".

Han blev gift i Glückstadt, hvor svigerfaderen var kommandant, 10/6 1750 med:

6-2. SOPHIA VON STÜRUP.

Født 20/1 1731 i København. Død sammesteds 15/2 1760, kun lige fyldt 29 år. Begravet i Garnisons Kirke. Senere flyttet ud og begravet på kirkepladsen, hvor hendes og faderens gravsten endnu ligger ud mod St. Annæ plads. Indskriften er nu ulæselig (anført under 6/5.)

Hauch blev gift anden gang på Kongsdal gods ved Undløse med Anna Cathrine von der Maase (1722-86), enke efter kammerherre Adolph Henrik von Staffeldt til Kongsdal (1717-59). Bryllup 24/4 1761.

I ægteskabet med Sophia von Stürup var der 8 børn:

- 1) Georg Christopher Hauch (1751-1823) Kammerherre, oberst.
- 2) Christian Hauch (1752-82) Kammerjunker, kaptajnløjtnant i flåden. Død under søslag i fransk krigstjeneste.
- 3) Frederikke Juliane (1753-død s.å.)
- 4) Frederik Hauch (1-11)
- 5) Adam Wilhelm Hauch (1755-1838.) Overhofmarskal, overkammerherre, dr.phil.h.c. Fysiker.

- 6) Wilhelm Andreas (1756-64)
- 7) Margrethe Sophie Hauch (1757-1829. Gift 1778 med general Adam Ludvig Moltke til Rønnovsholm (1743-1810) og dernæst 1811 med dennes bror, gehejmestatsminister Frederik Moltke (1754-1836).
- 8) Johan Christian Hauch (1760-1819). Toldkasserer i Slagelse. norsk kammerherre.

på pladen på Hauchs kiste, der senere nedsattes i et smv<t sarkofag, står følgende indskrift:

Her
 Gjemmes de Jordiske Levninger
 Af: Høy og Velbaarne
 nu Salige
 Hr. Andreas Hauch
 General af Infanteriet og Ridder af Dannebrog Ordenen.
 Fød d. 27de Martii 1708. Død d.19de Mai 1782.
 Indgik Egteskab
 Første Gang d.10 Junii 1750
 med Frøken Sophia Stürup,
 ældste Daatter af Afgangne Hr. General Stürup,
 udi huilket Egteskab
 Han avlede 8te Børn, Hvoraf de 5 nu levende, samt
 Sviger Søn og 3de Daatter Børn
 Høyligen sørge over Tabet af den Kierligste Fader,
 Anden Gang d.24de April 1761
 Med
 Afgangne Hr.Kammerherre og Staldmester Staffeldts
 Enke Frue, Nu Sørgeligst Efterlevende
 Frue Anna Cathrina von der Maase,
 som stedse
 prøvet i Lidelsers Skole, har været sin Gud troe
 og i Ham allene søger Lægedom for det dybe Saar
 hun fik ved 2de saa nøye foreenede Hjerters Adskillelse
 og Dødens Bud
 Til en af Landets Ældste, med Krigens Farer
 i fremmede Lande forsøgt Stridsmand.
 Han begyndte Krigs Tienesten som Tienstgørende Cadet

under Hs.Mt. Kong Fridrich den 4des Garde.

Blev

1727 Second Lieutenant. 1731 Compagni Cheff. 1739 Major.

1743 Oberst Lieutenant. 1746 Kongl. General Adjutant.

1750 Oberst. 1755 General Major. 1756 1ste Kongl. Gen. Adjut.

1761 Ridder af Dannebrog. 1764 General Lieutenant
og 1774 General.

Indsigt og utrættet Flid,

Reedelig Iver og Nidkiærhed for Kongen og Fædreland
erhvervede Ham 4re Kongers Naade

Og Ophøyelse fra et til andet Æres Trin

Ærlighed og Goddædighed forskaffede ham Mængdens Bifald.

Venlighed og Munterhed i Sølvgraee Alder gav ham
endog hos Ungdommen Behag.

Kiærlighed, Omhue og Uegennyttigt Venskab
gjorde Ham til

Den bedste Mand, Fader og Ven,

For Hvilket alt Han nu,

Men især

For Hands Hengivenhed til Gud i Hierte, Siæl og Sind

Nyder Evig Glæde i Frydens Boliger

og istemmer Lougsangnen fra

Luk.I. 46 - 47.

Min Siæl ophøyer Herren og min Aand glæder sig
i Gud min Frelsere.

Det eneste, der undrer ved denne gravskrift er, at der nævnes,
at han havde 8 børn, hvoraf de 5 nu levende samt svigersøn og
3de Daatter Børn.....

Det er verificeret på alle ledder og kanter, at der var 8
børn i ægteskabet, nemlig 6. sønner, hvoraf den ene var død før
faderen, og 2 døtre, hvoraf den ene døde det år, hun blev født,
så der kan kun have været een "Daatter Barn" til at begræde
faderen i 1782. Ingen af sønnerne havde giftet sig før et par år
efter faderens død, så man har
næppe regnet svigerdøtre med?

6-3. CHRISTOPHER HAUCH.

Født 8/6 1678 på Holtum Kærgård i Sindbjerg Sogn. Død i St. Petersborg i marts 1718.

Var først ansat kortere tid i den danske flåde, men overgik 1698 til den russiske flåde som kaptajnløjtnant. Var 1710 medlem af kirkerådet for St.Petri tysk-lutherske menighed i St.Petersborg og døde som kommandørkaptajn i den russiske flåde.

Han var gift med:

6-4. MARIA. En ubekendt russerinde. 2 sønner, hvoraf Jørgen Hauch døde ung, og Andreas (6-1).

6-5. GEORG CHRISTOPHER VON STÜRUP.

Født 7/9 1678 i Wismar. Død 15/4 1762 i København, 84 år gammel. Begravet i Garnisons Kirke, senere- på kirkepladsen ved gitteret ud mod St.Annæ Plads, hvorover sten med følgende indskrift, der dog nu er ulæselig:

"Her under giemmes
det forkrænelige
af
Georg Christopher von Styrup
Ridder af Dannebrog og general.
Fød den 7de Septbr.1678, død den 15de April
1762 og hans Daatter,
Generalinde Sophia von Hauch.
Fød den 20de januar 1731
død den 15de Febr. 1760.
Blev Moder til 8te Børn,
af hvilke her hviler
en i sine uskyldige aar bortdød søn
Wilhelm Andreas Hauch".

5/4 1701 blev han fenrik ved fynske regiment, hvor også faderen havde været. Blev 9/12 1702 sekondløjtnant ved samme regiment, men 3/5 1704 overført til livgarden til fods, hvor han 7/11 1707 blev premierløjtnant. 19/4 1710 blev han kaptajn ved prins

Christians regiment, 18/8 1712 karakteriseret og 3/2 1719 virkelig major ved kronprinsens regiment. 23/12 1720 karakteriseret oberstløjtnant, 11/9 1724 virkelig oberstløjtnant og 3/4 1732 karakteriseret oberst, alt ved samme regiment. 11/12 1733 virkelig oberst og chef for jydske nationale infanteriregiment. 28/1 1737 chef for holstenske gevorbne infanteriregiment. 15/6 1742 karakteriseret generalmajor. 25/11 1743 kommandant i Fredericia, 6/11 1744 i Glückstadt. 31/1 1750 blev han optaget i adelstanden tillige med sin svigersøn og på dennes anbefaling. 29/6 1750 deputeret i landetatens generalkommissariat. 4/9 1752 hvid ridder. 1753 medlem af reglements-kommissionen. 31/3 1755 generalløjtnant og 1ste deputeret og 22/4 1761, 83 år gammel, general af infanteriet.

Følgende indskrift stod på hans kiste, men bortkom ved kistens udflytning på kirkepladsen:

"Forsynets Rolle, udviklet og beseglet over den nu Salig Herre, Georg Christopher von Stytrup, Ridder af Dannebrog, General af Infanteriet og første Deputeret i Land Etatens General-Commissariat. Wismar, de tappere Wenders Stad, saae Han allerførst den 7. Sept. Anno 1678, haabende at i Ham skulle fremskinne de Gamles Maadelighed og Tapperhed. Begge gav Ham en høy Alder, en høy Ære og høy Naade hos 4 Danske Konger, som retfærdiggjorde Hans Troeskab og Nidkierhed, usædvanlige i Henseende til deres Grader fra det nederste til det øverste Trin i Krigens Tieneste, i Henseende til deres Varighed ved 70 Aars utrættelig Arbejde. Han erfarede Livets Omvexlinger saavel ubehagelige som behagelige. Han saae sin Herr Faders Hans Christian von Stytrup. Capitain ved den Kongelige Danske Livgarde til Fods, Hans Krigs-Belte opløst i Slaget paa Skaane den 10de Martii 1710. Han saae siden den 27de May 1727 det lifligste Baand knyttet imellem Sig og den Høyædle Frøken Margaretha Friis, en fortreffelig Descendent af den udødelige Nansen, som efterlod Ham tvende Døttre, hvilke begge før Ham gik ind i Evigheden. Han saae dog denne Hans elskværdige Afkoms Afgang erstattet ved 7 velartede Børne-Børn avlede idet kierligste Ægteskab af hans ældste Datter Sophia von Stytrup, og Hr. General-Major Andreas von Hauch, hvilke ære Hans Støv og vil følge hans Fodspor. Omsider kastede Han med Frimodighed og Tillid Vandrings-Staven i Støvet den 15de April 1762, hvorefter Han skal reise Sig med Ære, naar Gravenes Segl skal aabnes".

Gift 27/5 1727 i Nikolaj Kirke i København med:

6-6. MARGRETHE FRIIS DVERIG.

Døbt i Nikolaj Kirke i København 15/3 1699. Begravet sammesteds 1/7 1746 i sin oldefar, borgmester Peder Pedersens gravsted. I ægteskabet var 5 børn, hvoraf kun 2 nåede den voksne alder, nemlig 6-2 og Christiane Catharina (1733-50) Gift med kammerherre, oberst Friederich von der Maase (1724-74).

6-7. JØRGEN JOHANSEN HAUCH.

Født 1/11 1639 i Ribe. Død på Holtum Kærgård 4/1 1709. Begravet i Sindbjerg Kirke.

Ejer af Holtum Kærgård i Sindbjerg sogn, omfattende 5 bøndergårde i Greis og 5 i Sindbjerg Sogne. Boede her fra sin ungdom.

Gift 1.gang ca. 1658 med:

6-8. MAREN KNUDSDATTER KLYNE.

Begravet 23/2 1697 i Sindbjerg kirke. I ægteskabet var 10 børn.

Han gift 2.gang november 1697 med Johanne Pedersdatter og fik i dette ægteskab 1 søn.

I muren over graven har sønnen, højesteretsassessor Berthel Hauch rejst en sten med følgende ejendommelige vers, forfattet af magister L.Fog i Ribe:

"Jeg er et Kiendetegn, at under Hulden findes,
Dend salig Hauches Been og Elskede Mandindes.
Som var i Ægteskab ved Nie og Tredive Aar,
Huis Nafn hos dette Folck i Æreminde staar.
Af dette Ægtepar som Grene ud af Stammen
De Danske Haucher har der Udspryng allesammen.
Dem, gunstig Læser, ynsk Velsignelse af Gud,
At dette stammenafn sig vit maa brede ud.

Ribe, d.4.May 1717. L.Fog".

Af de 10 børn af 1.ægteskab døde de 5 som børn, de øvrige 5 var:

- 1) Appolone Hauch (1661, død "i høy Alder") Gift med Knud Bruun i Skanderborg.
- 2) Johannes Hauch (1668-1723) Toldforpagter i Varde.
- 3) Knud Hauch (1670-1709) Amtsrørvalter over Riberhus Amt.
- 4) Berthel Hauch (1671-1741) Justitsråd, Assessor i højesteret, direktør for krigshospitalet og den militære enkekasse.
- 5) Christopher Hauch (6/3).
Sønnen af 2. ægteskab var:
Peder Hauch (1698-1742) ejer af Attrup i Kær herred, Hammer sogn.

6-11. HANS CHRISTIAN JENSEN STYRUP (Senere STÜRUP).

Født 1650. Død i slaget ved Helsingborg 10/3 1710. Rimeligvis har slægten haft sin hjemstavn i byen Sterup i Jerslev sogn nord for Limfjorden.

Han anfører 1705 i en ansøgning, at han har stået i kongens tjeneste i 34 år, og må således være indtrådt i hæren 1671. I november 1677 var han sekondløjtnant i oberstløjtnant Grosspferschelds kompagni af fynske nationale infanteriregiment, 1678 ved oberstløjtnant Puttkammers kompagni som løjtnant, og var da bisidder ved et forhør i Wismar. November 1679 blev han reduceret, ansattes i februar 1680 i fenrik-nummer ved nævnte regiment, men blev i marts 1680 løjtnant igen. 1/10 1682 blev han kaptajn i fynske infanteriregiment og var 1698 og 99 med bataljonen i Sachsen i polsk sold med garnison i Dresden. 10/3 1703 blev han kaptajn i livgarden til fods, men faldt på 7-årsdagen derefter i slaget mod general Stenbocks hær ved Helsingborg. Hans enke ansøgte s.å. om en årlig pension, da hendes mand i 38 år trofast havde tjent kongen, og at hun ved hans død havde mistet både hans bagage og 200 Rdl., han havde sat i sit regiment.

Gift ca.1675 med:

6-12. ANNA CATHRINA ARN.

Født 1647. Død i Svendborg 13/12 1731. Begravet 21/12 s.å. på Frue kirkegård, 84 år gammel. Når hun ved sin død kaldes Major-Frue er grunden den, at livgardens kaptajner havde rang med majorer.

Hendes oprindelse kendes ikke. Tysk var jo på mode på den tid, så hun har måske fortysket navnet ligesom Stürup, i hvert fald forekommer navnet Ørn som slægtsnavn på den tid.

Manden var tillige grundejer i Svendborg, hvor de boede.

De havde følgende børn:

- 1) Johan Christian Stürup (1677-1738) Oberstløjtnant.
- 2) Georg Christopher von Stürup (6-5)
- 3) Johan Ernst Stürup (1684-1724) Kaptajn.
- 4) Christiane Marie Stürup (1682-1727) Gift med kaptajn Emmeke (Emmerich) v.Deden (1680-1732)
- 5) Nikolai Stürup (1687-1753) Premiermajor.

6-13. SIGFRED FRIIS DVERIG.

Født 2/12 1663 i København. Død sammesteds 23/3 1710 Begravet 11/4 i Nikolaj Kirke. Enken fik 5/4 bevilling til aftenbegravelse med sangklokker 2 timer over den ordinære tid og ligets hensættelse på kirkegulvet under parentationen.

Han fik sin første undervisning hjemme hos forældrene, der ansatte en skolemester til at undervise ham. Derefter sendtes han til Sorø, hvor hans mosters mand, Niels Hansen Overberg, var forstander. Efter et par år i Sorø kom han til Vor Frue Skole i København, hvor han var til 1680. 1681 blev han immatrikuleret på universitetet, hvor han 1682 tog Baccalaur-graden. I sin studietid disputerede han nogle gange under professor Christen Nold. Derefter ønskede han at se sig om i verden. Lejligheden hertil kom i 1683, hvor han i prins Jørgens følge rejstetil England. 1684 rejste han fra England til Frankrig og Italien, og efter 2 års forløb drog han over Østrig og Tyskland hjem til København, hvortil han ankom 2/9 1686 efter 3 års fravær.

Der foreligger en egenhændig skreven beretning fra Dverig om denne rejse, der ikke frembyder noget af særlig interesse udover

en ret udførlig beskrivelse af de hoteller m.v., hvor han overnattede. I Saumur opholdt han sig i 3 uger og boede hos boghandler Ribotteau. Der er ingen tvivl om, at Dverig nød turen, og han rejste hyppigt sammen med landsmænd, bl.a. den senere overceremonimester Vincent Lerche, baron Frederik Christian Holck m.fl. Hovedformålet med rejsen: at lære sprog og at studere fremmede sæder og skikke, havde han - efter egen opfattelse - nået, ligesom han "kom hjem med en Erfaringsbagage, som han snart fik Brug for i en omfattende offentlig Virksomhed i sin Fødeby".

4/12 1686 blev han udnævnt til sekretær i Tyske Kancellis udenlandske afdeling. Marts 1687 fulgte han overstaldmester A.W.Haxthausen til Kursachsen som sekretær, og kom ret hurtigt derefter til Dresden. Efter Haxthausens afrejse derfra i oktober 1688, overtog han forretningerne i Dresden, men på grund af en misforståelse mellem ham og nogle kursachsiske ministre blev han kaldt hjem i februar 1690. Allerede 1/7 s.å. rejste han igen ud med Haxthausen, denne gang til det kurbrandenburgske hof og til krigstogtet i Flandern og Brabant. I marts 1691 fik han tilladelse til at rejse hjem for at deltage i faderens begravelse. 24/2 1694 blev han borgmester i København (indsat 28/3). 15/12 1694 tillige assessor i højesteret og medlem af direktionen for pesthuset. Han var et meget benyttet medlem af flere kommissioner, således i mange år af kommissionen for gadernes regulering. 1702 (ikke som flere steder anført 1708) blev han justitsråd og 1704 tillige kommerceråd og medlem af kommercekollegiet.

Som borgmester synes han at have været meget virksom og indflydelsesrig. I marts 1709 blev han syg, og den tilkaldte læge konstaterede anfald af mæslinger. Han blev mere og mere svækket af høj feber, men levede dog endnu et helt år. Han blev kun 46 år gammel.

Universitetet hædrede hans minde ved et program af 10/4 1710, hvor hans liv og gerning berømmes i kunstfærdige latinske vendinger.

Gift i Nikolaj Kirke i København 13/12 1693 med:

6-14. SOPHIA NANSEN.

Født i København 15/4 1676,. Død sammesteds 8/6 1729.

Gift 2.gang 1713 med etatsråd og præsident i København Johan Schrader (1663-1736)

I ægteskabet med SFD 8 børn, hvoraf 7 døde som børn, kun datteren Margrethe (6-6) blev voksen.

I ægteskabet med JS kun 1 datter Sarah Schrader (1713-54) gift 1.gang med borgmester i København Michael Worm (1704-43) og 2.gang med konferensråd, kommitteret i kommercekollegiet Johan Friedrich Friis (1690-1767).

Kilder til Stamtavle nr.6.

- a) Dansk biografisk leksikon (1-2-5-6-)
- b) Brickas biografiske leksikon (1-2-5-6-13-14)
- c) Danmarks Adels Årbog, 1947 (1-2-3-7-8)
- d) Erslevs forfatterleksikon (13-14)
- e) Ehrencron-Müllers forfatterleksikon. (13-14)
- f) Th.Hauch-Fausbøll: Personalhistoriske Samlinger (1-2-3-4-5-6-7-8-11-12-13-14).
- g) O.Nielsen: Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse. (13-14)
- h) J.Vahl: Slægtetog over Afkommet af Christjern Nielsen, Borgmester i Varde o.1500.
- i) Kirkebøger for Garnisons Kirke, Nikolaj Kirke, Undløse Kirke, Svendborg Kirke, Sindbjerg Kirke og Olai Kirke i Helsingør.
- j) C.Hauch: Minder fra min Barndom og Ungdom (1-2)
- k) Richters Landmilitæretat og Hirchs danske officerer. (1-5-11)
- l) Busching: Geschichte der evangelish-luthershe Gemeinde im russichen Reich (3).
- m) Danske Slotte og Herregårde (Kongsdal) (1-2)
- n) Historisk Årbog for København 1971. (13)
- o) Personalhistorisk Tidsskrift 1.R., 3.B. (5-6-11-12)
- p) Leksikon over adelige Familier II (1-2-5-6)
- q) Krogs danske Majorater (5-6)
- r) Hundrups stamtavle Hauch i Rigsarkivet (1-2-3-7-8)
- s) Keith: Memoirs of Caroline Mathilde (1-2)

Biografier til stamtavle nr.7.

7-1. NIELS CARSTENSEN TANK.

Født 1726 i Frederikshald i Norge. Død sammesteds 21/10 1801.

Han var købmand og skibsreder i Frederikshald. Ejede selv skibene "St.Petro" og "Håbet", sammen med andre endnu 4 skibe, bl.a. "Neptunus" og sammen med sønnen Carsten skibene "Martha", "Sophia", "Nordstjernen" og "Fortuna".

Krigen England-Frankrig bragte NT mange og store tab. Det var især den engelske, orlogsbrig "The Childers", der skabte uro i farvandene ved Sydnorge og i Oslofjorden. Dette ophørte først nogle år efter NT.s død, da den blev erobret af den danske orlogsbrig "Lougen" under kommando af P.F.Wulff (se 1-9).

Ved faderens død 1749 overtog han gården "Rød" (hvor Carsten Hauch fødtes i 1790). Det var et pragtfuldt lille herresæde, der af samtidige sagdes at ligne Frederiksdal ved Lyngby, og med et stort og prægtigt haveanlæg. Det var i 1769 den 80-årige "Madame Tanks hendes lyststed". Forfatteren Wilse omtaler med begejstring de skønne værelser med de mange smukke malerier og tegninger samt NT.s righoldige bibliotek.

I 1752 anlagdes af NT på "Rød"s udstrakte jorder Frederikshalds betydelige sukkerraffinaderi. Han ejede desuden adskillige savbrug og ved Tistedalsfossen 2 sigtemøller og 3 kværnhuse.

En engelsk handelsmand, lord Brougham, der havde handelsforbindelse med NT og flere gange boede på "Rød", omtaler i yderst rosende vendinger NT.s fine dannelse og høje intelligens samt hans dygtighed som jæger. Han nedlagde i sine velmagtsdage 11 bjørne. Der er malerier på "Rød" af både ham og hans kone i jagtdragter - han med trekantet hat, grøn kjole, hvid vest, knæbenklæder og hirschfænger ved siden - hun med trekantet hat med hvide fjer, hvid vest, blå kjole, gevær og ridepisk.

NT og hans hustru havde kun 2 børn der blev voksne, og der er næppe tvivl om, at det må være datteren Karen, der berettes om i morgenbladet, årgang 1900, hvor advokat Roll skriver:

"Et dystert minde, rigtig et uhyggeligt udslag avde dages haardhændte behandling klæber ved "Rød" fra Niels Tanks tid. Han havde en datter, der havde forelsket sig i en læge, men faren

modsatte sig forbindelsen paa det bestemteste. De flygtet da til utlandet, hvor dog lægen troløst forlat sin ekskede i Amsterdam. Her blev hun i en ynkelig forfatning fundet av sin bror Carsten, som bragte hende hjem. Faren, som efter det passerte aldrig ville se sin datter mere, lot paa "Rød" indrette et litet værelse omtrent som et fængsel med jernsprinkler for vinduet. I dette holdt han i mange år datteren indesperret. Over den ene dør var der malt et timeglas med dødningehode over, over den anden var der et ur, hvis viser var stanset paa 2 - det klokkeslet om natten, da hun var flygtet. I en av dørene var der en luka, hvorigjennem hun fik sin mat, og hun maatte aldrig tale med nogen".

Såvidt advokat Roll, der dog slutter sin beretning med, at datteren var så mishandlet, at hun siges at være død kort tid efter. At datteren har været indesperret "i mange år" er dog sikkert en mild overdrivelse. Statsråd Tank, der overtog "Rød" efter faderen, lod dog dette triste minde stå urørt til ca.1830.

NT blev gift i Christiania 5/9 1759 med:

7-2. SOPHIE CATHRINE LEUCH.

Døbt i Christiania 21/4 1740. Død 1778 på Rød.

NB. Niels Carsten Tank og Sophie Cathrine Leuch (7-1 og 7-2) fik ialt 5 børn, nemlig:

- 1) Karen Tank (1760-62).
- 2) Anna Cathrine Tank (1761-67).
- 3) Karsten (1762-64)
- 4) Karen Tank (1-12) og
- 5) Carsten Tank (1766-1832) Statsråd, medlem af Stortinget.

Det vil heraf fremgå, at historien om den indesperrede datter (såfremt der er nogetsomhelst hold i den) må have drejet sig om Karen Tank/Hauch.

7-3. CARSTEN NIELSEN TANK.

Født ca.1680 i Haderslev. Død 1749 i Frederikshald.

Han kom med sine forældre til Norge fra Haderslev. De bosatte sig i ladestedet Hølen, hvorfra han drog til Frederiksstad, hvor han nedsatte sig som købmand. Han oparbejdede en blomstrende forretning med savbrug og skibsrederi. Ca. 1725 slog han sig ned

i - og overførte sin forretning til Frederikshald. 1731 havde han bl.a. skibet "De Engvagt" og brigantinen "Anna Cathrine". Hans handelshus i Fredehald hørte i 100 år til byens anseligste.

Carsten Nielsen Tank fik 10/12 1720 borgerskab som købmand i Frederikshald, men beholdt vistnok sin forretning i Frederiksstad 3-6 år endnu.

Han blev gift o.1720 med:

7-4. KAREN KRABBE COLBJØRNSDATTER.

Født i Sørum 1689. Død på "Rød" 1771. Hun havde først været gift med købmand i Frederikshald Mads Mortensen Wærn (Død 1717).

4 Børn blev voksne, 1 af første, 3, af andet ægteskab:

- 1) Morten Wærn (1715-41) Tobaks spinder i Frederikshald.
- 2) Anna Cathrine Tank (1723-61) Gift med handelsmand i Frederikshald, agent Erik Anker (1709-1785).
- 3) Niels Carstensen Tank (7/1).
- 4) Maren Marie Tank (1728-81). Gift med kommandanten i Frederiksstad, generalløjtnant Ove Frederik Brockenhuus. (1712-1795).

7-5. PEDER MORTENSEN LEUCH.

Født i Christiania 1/8' 1692. Død sammesteds 17/10 1746.

Han var en af Christianias største handelsmænd, trælasthandlere og skibsredere. Startede 1722 sammen med sin fætter, Peder Collett, hvis mor var hans faster, det yderst ansete firma "Collett & Leuch" i Christiania. Ved kongebrev, der blev udstedt på Koldinghus 15/5 1722 "under Vor Hyldest og Naade" måtte de to fætre "for alle borgerlige og Byes Bestillinger og Forretninger være frij og forskaanede, dog skal de derjmod forpligtet være, deres Borgerskab der at tage".

PML var utvivlsomt det bedste skud på den Leuchske stamme. Han var en for retskaffenhed, godgørenhed, ualmindelige forretningsdygtighed og virkelyst i kommunens tjeneste højt agtet mand. Hans død i 1746 blev almindelig beklaget som et stort tab for Christiania, og han efterlod sig i mange år hæders navnet "den brave og berømmelige Peder Leuch".

I februar 1740 anmodede magistraten PL, der som nævnt var

fritaget for borgerlige ombud, om at indtræde blandt "de tolv mænd", der var en slags lokal borgerrepræsentation. PL erklærede sig villig dertil, selvom han havde en vægtig grund til at afslå det, da hans kompagnon, Peter Collett, lige var død. Firmaet bestod i 70 år, da det fik navnet: "Collett & Søn", men det var også 46, år efter PL.s død. Fra faderen arvede han det efterhånden store og betydningsfulde gods Bogstad.

Byens residerende kapellan, senere professor Hans Bork, der begravede begge fætrene, skrev i anledning af PL. s begravelse følgende velmente, men med nutidens øjne lidt naive klagesang:

"Saa faldt dog Træet om med Stamme, Top og Skygge,
 Hvorudi fattig Fugl sin Reede kunde bygge.
 Halv-parten revnet før paa dette Velfærds Træ,
 Nu brast den anden Deel med al sin Lyst og Læ.
 Imod syv Aar herfra en Tvilling-Broder dødde:
 Med Klippe-Navn og Gavn de vare begge fødde.
 Jeg Peter Collett meen - nu Peder Leuch i Aar,
 Den Yngre forre gik, den Ældre efter gaar".

Han blev gift i Christiania 19/8 1729 med:

7-6. ANNA CATHRINE HELLESEN

Født i Christiania 2/10 1708. Død sammesteds 4/7 1748. De fik 10 børn, hvoraf 4 nåede den voksne alder:

- 1) Morten Leuch (17,)2. - 68). Købmand i Christiania.
Ejer af Bogstad gods.
- 2) Karen Leuch (1733-58). Gift med købmand i Christiania James Collett (1728-94).
- 3) James Leuch (1736-62). kommitteret i general-forst-
amtet.
- 4) Sophie Cathrine Leuch (7-2).

7-7. NIELS CARSTENSEN TANK.

Født i Haderslev ca.1658. Død i Hølen i Norge 1732.

Han udvandrede ca.1685 til Norge med sin søn. Hans kone, hvis navn ikke kendes, er formentlig død kort forinden.

Han nedsatte sig som købmand på ladestedet Hølen, hvor det lykkedes ham at gennemføre en anselig, trælastudskibning.

Af børn kendes kun sønnen Carsten Nielsen Tank (7-3).

+ købmand i Frederiksstad Jens Nielsen Tank (død 1752).

Niels Carstensen Tank (7-7) blev gift o.1678 med:

7-8. ANNA CATHRINE MORBACH, hvis data endnu ikke kendes.

7-9. COLBJØRN TORSTENSEN.

Født på gården Arneberg i Hof 24/8 1628. Død i Sørum 26/10 1720, 92 år gammel.

Var discipel i den nyoprettede Christiania skole, hvorfra han 1646 kom til Københavns universitet, hvor han "fuldendte sit akademiske Løb med Berømmelse". Han besøgte derpå nogle udenlandske højskoler, og kom 1655 tilbage til København, hvor han studerede 5 år og deltog som medlem af studenterkorpset i byens forsvar under belejringen, hvor han "viseede Troeskab og Tapperhed". 1660 blev han præst for Sørum og Frogner menighed i Nedre Romerikes provsti, og var præst her i 60 år ("Jubellærer").

Gift i Ullensaker o.1680 med:

7-10. KATHRINE KIELDSDATTER STUB.

Født i Ullensaker 5/6 1653. Begravet i Frederikshald 5/5 1731.

Han havde i et tidligere ægteskab datteren Anna Colbjørnsdatter, der blev gift med præsten Johan Ramus i Norderhov. Hun var bekendt for sin resolute optræden overfor de svenske besættelsestropper.

Børn:

- 1) Hans Colbjørnsen (1681-1754) Oberst.
- 2) Peder Colbjørnsen (1683-1738) Oberstløjtnant. Disse brødre viste stor tapperhed og fremragende evner som leder af bondehæren i krigen mod Sverige, og organiserede talrige frikorps til kampene.
- 3) Karen Krabbe Colbjørnsdatter (7-4).
- 4) Christine Colbjørnsdatter (1693-1764) Gift med tobaksfabrikant i Frederikshald Peder Mortensen Wærn (1688-

1734), bror til søsteren Karen.s første mand. En Sønnesøns søn af dette ægteskab blev svensk statsråd og adlet 1857 (Jonas Wærn).

7-11. MORTEN PEDERSEN LEUCH.

Født i Christiania 6/5 og døbt 12/5 1665. Død sammesteds 5/3 begravet 8/3 1717.

Han drev ligesom faderen trælasthan del i Christiania, hvor han i 20 år "med Ære og Reputation" beklædte stillingen som stadskaptajn.

Efter faderen arvede han det udstrakte Bogstad-gods samt en hel del gårde, skove og savværker i og omkring Sørkedalen. Efter svigerfaderen arvede han gårdene Hval, Hoppen med tilhørende savværk, begge i Vestby og Østvatn i Odalen, og købte Aas i Nitedalen af svogeren Ole Müller.

Fra Sørkedalen udskibede han trælaster fra sin egen lasteplads: Vækkerøen.

Gift 21/10 1691 i Christiania med:

7-12. KAREN PEDERSDATTER MÜLLER.

Født i Christiania 14/4 - døbt 20/4 1670. Død sammesteds 30/11 1756. Blev 6/12 1756 "til Huile hensat udi sin store Søn, den vidtberømte Kjøb- og Handelænannd, salig Peder Leuchs murede Begravelses Capel i Christiania". Tullin skrev hendes gravskrift, der findes i hans samlede skrifter:

EFTERFØLGERE TIL EVIGHEDEN!

Maa de graae Haar tale,
og Erfarenhed lære eder Forstand,
:saa hører mig og velsigner Døden.

Jeg KAREN MÜLLER
blev fød d.14.April 1670.
Vel gift d. 21.Oct. 1691.

Med

MORTEN LEUCH,
Kjøbmand i Christiania.

En lyksalig Moder til 9 Børn,
 højtelsket Bedstemoder til 44 Børnebørn.
 ærværdig Oldemoder til 7 Børnebørns Børen og
 Et rart Eksempel paa Lyksaligheden.

I som fortæres af Ønsker!
 samler den her tilsammen:
 Jeg har forsøgt de fleste af dem
 i 86, Aar, 7 Maaneder og 16 dage, jamen,
 Jeg foragter nu endogså de beste,
 da jeg har forsøgt at døe
 den 30. November 1756.

Troer derfor,
 at det vigtigste Ønske er
 ikke at leve lyksalig,
 men at døe vel!

I ægteskabet var som nævnt 9 børn, hvoraf følgende 7 blev voksne:

- 1) Peder Leuch (7-5)
- 2) Anna Leuch (1693-1754). Gift 1.gang med kapellan i Søndre Odalen Anders Holter (1691-1731) og 2.gang med oberst Carl Adolph von Helm (1690-1754).
- 3) Karen Leuch (1694-1765). Gift med købmand i Christiania Iver Elieson (1683.-1753).
- 4) Alhed Leuch (1696-1775) Gift med købmand i Drammen Stilluf Christensen (1685-1762).
- 5) Niels Leuch (1700-1760) Købmand i Christiania, med hvis søn Poul slægtens agnatiske linie uddøde.
- 6) Cecilie Leuch (1704-1761) Ugift.
- 7) Jacob Leuch (1710-67) By- og rådstueskriver i Christiania.

7-13. HELLE MICHELSEN.

Født i Christiania 2/12. 1674. Død sammesteds 7/8 1725. Begravet 15/8.

Han var trælasthahdler og købmand i Christiania, hvor han i

mange år hørte til byens rigeste mænd.

Han havde ikke arvet faderens høje forretningsmoral, og talrige gange havde han - sammen med de fleste af sine kolleger - alvorlige sammenstød med tolderne, ja flere gange udartede disse sammenstød til hele små slag, når købmændene forhindrede tolderne i at komme ind på deres lagre. Som regel blev tolderne drevet på flugt. Mærkelig nok synes disse bataljer ikke i ringeste grad at have berørt HM.s ansete stilling blandt byens borgere. Det synes som om befolkningen som en massiv blok har stået bag købmændene.

I 1705 opdagedes en toldsvig i det helt store format. Tolderen Frants Jørgensen blev arresteret, og det viste sig, at ikke mindre end 60 af byens handlende var involveret i sagen, blandt disse navne som Poul Pedersen Voglt (19-1), Morten Pedersen Leuch (7-11), dennes svoger James Collett og HM, byfogeden og mange andre. Købmændene samlede sig og gav tolderne en omgang prygl, når de nærmede sig for inspektion. Købmændene fik løfte om tilgivelse fra kongen, dersom de meddelte de oplysninger, der ønskedes. Dette må tilsyneladende være sket, for ingen af de implicerede personer blev tiltalt.

Han blev gift i Christiania 1701 med: (den 6/12):

7-14. SOFIA CATHARINE VOGT.

Født i Christiania 17/1 1685. Døbt 20/1. Død sammesteds 23/4 1723. Begravet 3/5.

Fra dette ægtepars søn Niels nedstammer den ansete norske embedsmandsslægt Heltzen. Datter Anna Cathrine Hellesen (7-6). + Poul Heltzen (1711-72) konferensråd og kommitteret i rentekammeret.

Kilder:

- a) Alf. Collett: Slægten Collett og Christianialiv i gamle dage.
- b) L.Vogt: Slægten Vogt.
- c) L.Daae: Det gamle Christiania.
- d) Norsk Tidsskrift for Genealogi m.v.I.II og III.
- e) J.K. Bergwitz: Slægten Vogt.
- f) Alf Collett: En gammel Christianiaslægt.
- g) Alf Collett: Slægten Collett og Christianialiv i gamle dage.
- h) H.Krog Steffens: Slægten Stang.
- i) O.Forstrøm: Frederikshald i 250 Aar.
- j) M.Arnesen: Haldensia.
- k) Due & Finne-Grønn: Slægten Due fra Trondhjem, side 9.

Biografier til stamtavle nr.8.

8-1. JACOB BENTSEN JUUL.

Født på gården Øxningen i Kolvereid i Nærøy præstegæld i Namdalen i Norge 1737. Død sammesteds 28/8 1800, 63 år. gammel.

Begravet 5/9 s.å.

Konfirmeret i Nærøy 1755.

Var købmand i Trondhjem og ejer af gården Øxningen, som han arvede sammen med 5.517 Rdl. ved skiftet efter moderen 4/9 1786. Hvad slags forretning, han drev i Trondhjem vides ikke, men han var en ret velstående mand.

Han var gift 1.gang med Anna Carstensdatter Tostrup (død 1771), med hvem han havde 4 børn. Gift 2.gang i Klæbu Kirke 17/9 1773 med:

8-2. CATHARINA BRUN.

Født i Klæbu 1751, døbt 27/6 s.å. Død i Kolvereid 31/5.1821.

Ved skiftet efter hendes mand 11/12 1800 fremgår det, at enken manglede forstandens brug. Hun må have været syg i mange år, for i en note til digtet "Tanker ved en Moders Død", 1790, skriver hendes bror, den bekendte Bergen-biskop Johan Nordahl Brun om søsteren: "Hun havde udstaaet haarde Prøver af Sinds og Legems Svaghed, men befandt sig vel, da min Moder tog Afsked fra hendes Huus, for at unde mig og mine den Rest af hendes Dage, som blev alt for kort".

Ved mandens død fik hun udliggerborger Anders Clausen på Burøen som værge, og var fremdeles sindssyg ved sin død i 1821. Boet efter Jacob Juul viste en indtægt på 17.286 Rdl. Og en udgift på 4.363 Rdl - altså en nettoformue på 12.923 Rdl.

Der var også 4 børn i dette ægteskab, hvoraf jeg kun ser mig i stand til at nævne 1-13.

8-3. PETER JUUL (uagtet sønnen kaldes Jacob Bentsen). Død i Namdal 1759 som sorenskriver i Namdal og ejer af gården Øxningen. Embedet som sorenskriver skal have været i slægten i flere generationer.

Han var gift med:

8-4. ARIADNE LAURITSDATTER HOLTHE.

Død 1786 på Øxningen. Skifte 4/9 s.å.
Af børn kendes kun 8-1.

8-5. SVEND BUSCH BRUN.

Født i Røros 3/8 1703. Død i Klæbu 1784, begravet 21/7.

Han var købmand i Trondhjem, hvor han deltog i talrige ejendomshandler.

Var gift 1.gang 16/9 1728 med Cornelia Rasmusdatter Franch Lerche (1708-41). Gift 2.gang på Byneset 2/6 1744 med sin unge kusine:

8-6. METTE CATHRINE NORDAHL.

Født i Trondhjem 15/2 1721. Død i Bergen 21/11 1791. I ægteskabet var 4 børn, hvoriblandt foruden 8-2 sønnen, digteren og biskop i Bergen Johan Nordahl Brun (1741-1816), der bl.a. er bekendt for digtene "Jesus lever, graven brast", "Ånd over Ånder kom ned fra det høje", "For Norge, kæmpers fødeland" o. m.a.

Som nævnt under 8-2 skrev han "Tanker ved en Mors Død", der indeholder følgende linjer:

"Min Moder - ja du fik kun ringe Kaar til Deel,
Du klækkede os ud i Mangels nøgne Reede,
men Ømheds Vinger vidste du at sprede,
at ej for tidlig Sorg nedslog vor muntre Siel.

Selv nøjsom med din Deel du netop altid fik,
og havde altid dog tilovers lidt for andre;
Utrøstet nogen knap bort fra dig skulde vandre,
som med sin Nød og Sorg hen til din Bolig gik.

Ved klog Husholdnings-Kunst du giestfri altid var,
for tarvelige Ret dit blide Ansigt talte;
At Hiertet undte meer, sig straks i Øiet malte,
og ingen Fremmed ved dit Bord sig kiedet har".

8-11. JOHANNES BRUN.

Født i Trondhjem ca. 1669. Død på Røros 1719 (før 11/9).

Han var købmand, organist og kirkevæрге på Røros. Da han var musikalsk lod stedfaderen, Volguart Jøns ham opdrage til ikke blot at kunne forestå arbejdet på gården og i kramboden, men også til organiststillingen, for til slut at gøre ham til sin universalarving. Som sådan blev han en velstående ung mand og et godt parti.

Han førte kirkens regnskaber og bestyrede dens midler. Ellers vides ikke ret meget om hans liv og virke på Røros.

Gift i Trondhjems domkirke 6/12 1699 med:

8-12. ANNA MARGARETHA SVENDSDATTEH BUSCH.

Født i Trondhjem 4/1 1676. Død på Røros 19/11 1723. Begravet 4/12, idet "der blev ringt 1 Maaned 2 Uker og 4 Dager" (hvad der så menes med det?).

Hun blev ved mandens død siddend i uskiftet bo som en rig kone i en stor virksomhed.

Søn: 8-5.

8-13. JOHAN KNUDSEN NORDAHL.

Født 1690 i Nordalen på Søndmør. Død i Trondhjem 1746. Om hans slægt vides intet.

19/5 1713 blev han fændrik ved et frikompagni i Trondhjem og 11/7 1719 vagtmester-løjtnant. Tog afsked 8/1 1742. Var 1745 fadder til sin dattersøn, den senere biskop Johan Nordahl Brun. Det menes, at han har deltaget i krigen mod Sverige, hvilket skulle have været årsag til hans officersudnævnelse.

Gift 1716 med:

8-14. ANNA CATHARINA SVENDSDATTER BUSCH. (Halvsøster til 8-12).

Født i Trondhjem 16/10 1694. Død på Røros 1776, begravet 23/8.

Ægteskabet fandt sted 1716 efter 4/8, for "Anno 1716 haver den ædle Fændrik Johan Knudsen anvist Kongelig Majestæts Bref af dat.4de Augustii at maatte lade sig copulere i Huuset med ærlige og dydige Mademoselle Catharina Svendsdatter Busch". Herfor betalte han 4 Rdl.

Datter: 8-6.

Kilder:

Th.Bull: Biskop Johan Nordahl Brun og hans slekt. (og de deri nævnte kildehenvisninger).

Biografier til stamtavle nr.9.

9-1. CASPAR WILHELM VON MUNTHE AF MORGENSTJERNE.

Født i København 4/3 1744 (Helligånds sogn). Død 20/9 1811 på Gammelgård på Lolland. Bisat i Ryde Kirke, senere flyttet til Nakskov Kirkegård.

Allerede fra barndommen ses han at være bestemt for den militære løbebane, og han stod indskrevet som standardjunker ved et kavalleriregiment, da han 24/7 1758, godt 14 år gammel, immatrikuleredes som student ved Københavns universitet. Blev privat dimitteret fra Vordingborg. Efter i en halv snes år at have gjort tjeneste i den danske hær, først som karakteriseret kornet i kavalleriet, fra 1760 som virkelig kornet og fra 1762 som løjtnant i kavalleriet, blev han 1763 kaptajn i infanteriet. 1765 blev han chef for grenaderkompagniet i det holstenske infanteriregiment. 1769 søgte han - og fik - kongens tilladelse til at gå i russisk krigstjeneste. I Catharina II.s første Tyrkerkrig fra 1768-74, hvori også hans yngre bror Truels deltog, vandt den unge danske kaptajn megen berømmelse. Han avancerede til Premier-major, efter at han var blevet så hårdt såret under stormen på Bender, at han måtte træde tilbage fra tjeneste i den russiske hær, blev han af kejserinden belønnet med St.Georgsordenen for sin tapperhed.

1770 vendte han hjem og blev ved juleaftensfejden 1771 major i garden. 1773; generaladjutant (7. jan.). 21/10 1774 blev han kammerherre. 1781 nedlagdes den "nationale bataillon", hvorved han var major. Han kom på ventepenge og købte godset Lundbygård ved Vordingborg, hvor han bosatte sig nogle år, og var beskæftiget med bestræbelser for landbrugets forbedring og med skriftlige arbejder om landvæsen. Han udtrådte 1783 definitivt af hæren og udnævntes til gesandt ved hoffet i Madrid, en post som han på grund af anden bestemmelse ikke kom til at overtage. Han solgte 1786 Lundbygård og købte s.å. Gammelgård på Lolland, hvor han boede, indtil han 1795 blev
amtmand over Havreballegård og Stjernholm amter, 1799 tillige Skanderborg og Aakær amter og 1803 tillige stiftsamtmand over Århus stift, men forflyttedes allerede 1804 til stiftsamtmand over Lolland-Falster og amtmand over Maribo amt. Det var i denne

stilling, han under Englændernes overfald på Danmark i 1807 i "Farens Øieblik viste sig som den Embedsmand, der var saa heldig at vinde Hans Majestæts allerhøieste Tilfredshed", hvorfor han 1808 fik storkorset af Dannebrog.

Under kampen om landboreformerne tog han ivrigt del i den litterære debat med skriftet "Det danske Landvæsens Forfatning" (1783). Han støttede kravet om stavnsbåndets ophævelse og indrømmede, at tiendeafgiften var en hård byrde for bønderne. Han mente dog ikke at det ville blive til gavn for bonden, om han fik sin gård til selveje, for efter hans opfattelse var de hoveripligtige bønders kår ikke så sørgelige, som man ville gøre dem til. Denne opfattelse bevirkede, at han blev stærkt angrebet af reformvennerne, selv om de anerkendte hans mæglende holdning i den bitre strid.

Han blev gift 13/3 1772 i Våbensted Kirke med:

9-2. ANNA PETRA CATHRINE DE FLINDT.

Født 20/11 1750 på Nielstrup gods. Død på sin 64-årsdag 20/11 1814 på sin ejendom Frydenlund ved København.

I ægteskabet var der 5 sønner og 9 døtre, hvoraf 9 børn blev voksne:

- 1) Frederikke Christine Dorothea v.M.af M. (1773-1835). Gift med chefen for Norges Kirke- og Undervisningsvæsen, statsråd Oluf Borch de Schouboe (1777-1844).
- 2) Anna Dorothea v.M.af M. (1774-1866). Gift med, generalmajor Christian Høegh-Guldberg (1777-1867).
- 3) Christiane Bodilla Birgitte v.M.af M. (1777-1849) Gift med Vejer-, Måler- og Vragermester Lauritz Fog (1783-1837). De var forældre til Biskop Brun Juul Fog.
- 4) Johanne Christiane v.M.af M. (1779-1868). Gift med byfoged i Stubbekøbing Peder Rousing (1781-1840).
- 5) Helene Elisabeth v.M.af M. (1-14).
- 6) Henriette Bodilla Birgitte v.M.af M. (1782-1863). Gift med kontreadmiral Christian Wulff (1777-1843), bror til 1-9 Hos dem på Petersgård blev hendes søsterdatter (1-6) opdraget efter moderens død. De havde selv ingen børn.
- 7) Otille Christophorine Jacobine v.M.af M. (1787-1829). Gift med statssekretær Ulrik Frederik Anton de Schouboe (1782-1863), bror til ovennævnte Oluf Borch de Schouboe.

- 8) Jacob Wilhelm v.M.af M. (1788-1860). Gehejmelegationsråd, kammerherre. Morfar til politiassistent Max Tvermoes. ("Østerbros Skræk").
- 9) Otto Ludvig v.M.af M. (1792-1848). Oberstløjtnant. Faldt på Dybbøl.

9-3. BREDO VON MUTNTHE AF MORGENSTJERNE.

Født 23/9 1701 i Froens præstegård i Gudbrandsdalen i Norge. Død 13/1 1757 på Bækkeskov gods. Bisat i gravkapellet i Everdrup Kirke, senere udflyttet på kirkegården.

Efter privat undervisning i hjemmet blev han sat i Christiania Katedralskole, hvorfra han immatrikuleredes som student 3/6 1718. Han har sikkert fra starten været bestemt for den gejstlige stand, for i 1720 underkastede han sig teologisk attestats, men ses endnu 3 år senere - i en alder af 22 år at have taget den praktisk-teologiske eksamen (10/12 1723), begge med laudabilis. Ret kort tid efter har han opgivet teologien for at slå ind på den juridiske løbebane, og allerede, 20/9 1728 blev han beskikket som prokurator ved Danmarks og Norges højesteret. 25/9 1735 blev Munthe udnævnt til "Hans Majestæts Kammeradvokat", og fik 15/9 1737 titel og rang som virkelig kancelliråd. I årene heromkring arvede han betydelige midler, først 1734 efter faderen, 1736 efter moderen og 1738 efter sin svoger, kancelliråd Caspar Wilhelm Smith. Herved sattes han i stand til at købe den anselige og skønt beliggende herregård Bække skov, som han 1741 købte for 17000 Rdl. kurant med en udbetaling på 5.424 Rdl., og som var i hans, hans enkes og søns besiddelse i over 50 år.

17/3 1747 blev han titulær justitsråd og assessor i højesteret. 20/4 1747 beskikkedes han tillige som kommitteret i Økonomi-Kollegiet, og fik 4/9 1747 udnævnelse til virkelig justitsråd.

Man tager næppe fejl, når man formoder, at hans halvfætter, professor Ludvig Holberg, har taget sig hjerteligt af ham, da han studerede i København, for Holberg havde i sin ungdom nydt udstrakt gæstfrihed hos Bredos far i Froens præstegård. Da Bredo blev gift og fik sit eget hjem i København, vides Holberg at

have været hyppig gæst både hos Bredo og dennes omtrent jævnaldrende slægtning, professor Caspar Frederik Munthe. Ved kgl.reskript af 12/5 1747 var det blevet overdraget Munthe alene at udføre det lovarbejde, hvormed den under Christian VI året i forvejen ophævede lovkommission havde været beskæftiget. Med at røgte dette særlige tillidshverv, der fuldtud godtgør Munthes dygtighed og anseelse som jurist, var han til stadighed beskæftiget i de sidste år af sit liv, uden at det lykkedes ham at fa det vidtløftige arbejde afsluttet. 1757 blev det ved Munthes død overdraget højesteretsadvokat Andreas Lodson at fortsætte lovrevisionen, men arbejdet blev aldrig fuldført. Da Kofoed Ancker i 1759 skulle lave en oversigt over det udrettede, viste det sig, at udbyttet havde været ringe. M. havde indsamlet mange parallelhenvisninger til love, der ikke længere havde værdi, og ekstrakterne af højesterets dombøger "vare choiserte med maadeligt judgement". Hans bedste arbejde var samling af henvisninger til lovbøgernes kilder. I det hele betegnede Kofoed Ancker arbejdet som dårligt, og de bevarede håndskrifter viser - iflg.juridisk opfattelse - at denne dom næppe var for streng.

Han adledes 19/12 1755 under navnet Munthe af Morgenstjerne (havde indtil da kun båret navnet Munthe).

Gift i Frue Kirke i København 25/5 1730 med:

9-4. ANNA DOROTHEA SMITH.

Født 10/9 1714 i København, og var således ved sit bryllup kun 15½ år gammel. Død i Præstø 18/12 1777. Hun blev 11/3 1778 bisat i familiebegravelsen i Everdrup Kirke, senere udflyttet på kirkegården.

På Bækkeskøvs loft er fundet den gravplade, der blev fjernet ved kisternes udflytning til kirkegården. Den har følgende indskrift:

"Udi - Dette Gjemme forvares - De jordiske Levninger - aw - - Den i Livet Høy Edle og Welbyrdige - og nu efter Døden Salige Hr. Bredo von Munthe aw Morgenstjerne - Herre til Bækkeskow - Deres Kongelige Mayest: til Dannemark og Norge Welbestalter wirckelig Justice Raad og Assessor udi Høyeste Ret og Committeret udi - General Landets Oeconomie og Commerce Collegio - Adel aw Byrd og Blod med ædlere udi Hierte-Rood - Hwis - Herlige Fliid og wed Høye Studeringer forøgede Naturens Gaver, Hwis føede (medfødte) -

Weltalenhed - Hwis grundige Kunskab - og Erfarenhed Saa wel udi det Juridiske som - Oeconomiske Studio Hwis - Uforfalskede Erlighed og Usminkede Retsindighed - Hwis - Uforfærdede Nidkierhed for Ræt og Rætfærdighed er Høyligen Bekient - Saa wit som hans Naun og Gierninger ere Bekiente - paa hwilket alt Han har wist Noksom Kiendelige og tilstrækkelige Prøwer - udi de af Ham udi 30 Aar Betiente wigtige og anseelige Embeder og - Forretninger Som Høyeste Rættes og Cammer Adwocat udi 20 Aar - Som Assessor udi Høyeste Rætt og Committeret udi General Landetz - Oeconomie Collegio i 10 Aar, Hwis - Duelighed og Dygtighed til Bemeldte Høye Embeder - Sees det af att - Det saa wigtige som wanskelige Lowarbejde har været hannem Betroet - Hwis fuldkomne til Endebringelse til Kongens og Fædrelandets - fornøjelse og Nytte og Hans egen Ære Døden forhindrede. - Ey Under at Han saunes aw alle Rettsindige - at - Han begrædes af sin Efterlatte Frue - Frue Anna Dorothea Smit - Med hwilken han Levede i Et kiærligt Ægteskab i 26 Aar 7 Maaneder 13 Dage - og udij samme Ægteskab Avlede 6 Sønner og 3 Døtre, mv hwilke de 3 Sønner og 2 Døtre forhen ere Døde - nu Seer Ham med Glæde, de 3 Sønner og 1 Datter nu ower hans alt for tilige Død biligen Græde. - Han war fød i Norge aw de Munthers og Morgen - Stierners Adelige Familier den 23 Septbr.1701 og har Hans - Kongelige Mayest: Kong Friederich d.5 i Aaret 1755 med - Et naturalifications Patent ham Iblant den Danske - Norske og Holsteenske Adel indlemmet. Han døde - paa sin Adelige Sædegaard Bækkeskow i Sælland - den 13.January 1757 i sin Alders - 55 Aar 3 Maaneder og - 21 Dage".

De fik som ovenfor nævnt 9 børn, hvoraf kun 4 overlevede forældrene:

- 1) Otto Christopher v.M.af M. (1735-1809). Ejer af Bækkeskov, Konferensråd, Deputeret i Generalitetskollegiet.
- 2) Caspar Wilhelm v.M.af M. (9/1).
- 3) Trueis Smith v.M.af M. (1745-1810). Kommandør i flåden.
- 4) Helene Elisabeth v.M.af M. (1733-1802). Ugift. Konventualinde i Gisselfeldt. Havde i sin ungdom været forlovet med sin fætter, kammeradvokat otto Munthe Tobiesen (1723-1751), der døde kort før bryllupet.

9-5. HENRIK DE FLINDT.

Født på Nielstrup gods 22/2 1718. Død sammesteds 28/2 1790.
Begravet 27/3 1790 i Vaabensted.

Han blev 1738 student fra Nykøbing Falster skole. Var fra 3/2 1739 i 3 år på studierejse til Marburg, Tübringen, Paris og London. Efter hjemkomsten blev han 30/3 1742 kancellisekretær i Danske Kancelli og 15/4 1746 Landsdommer over Lolland-Falster. Blev 13/1 1750 ved faderens død ejer af Nielstrup gods. 25/3 1757 blev han justitsråd og 1/5 1767 etatsråd. 20/10 1768 blev han adlet under navnet de Flindt.

Endelig blev han 21/10 1774 konferensråd.

Gift 1.gang 19/9 1747 i Vaabensted Kirke med:

9-6. JOHANNE CHRISTIANE RIIS.

Født 23/9 1719 i Helsingør. Døbt 27/9 s.å. i Olai Kirke. Død på Nielstrup 8/5 1755. Begravet 21/5 i Vaabensted.

Han blev gift 2.gang 1757 med Friderica Christiane komtesse Holck (1725-1784).

I første ægteskab 2 døtre, i andet 2 sønner:

- 1) Christiane Bodille Birgitte de Flindt (1748-1787) Gift med konferensråd Otto Christopher von Munthe af Morgenstjerne (1735-1809), se side 9/e.
- 2) Anna Petra Cathrine de Flindt (9/2), der som anført blev gift med svogerens bror (9/1).
- 3) Christian Christopher de Flindt (1762-1831) Oberst.
- 4) Jacob de Flindt (1768-1842) Generalløjtnant.

9-7. OTTO CHRISTOPHERSEN MUNTHE.

Født 1659 på gården Flahammer i Indre Sogn i Norge. Død 23/6 1733 i Froen i Gudbrandsdalen.

17 år gammel deponerede han fra Bergen skole og immatrikuleredes som student ved Københavns universitet 24/7 1676 - samme dag som sin 2 år ældre broder, Ludvig.

23 år gammel fik han kgl. bestalling af 1/7 1682 som kapellan "cum spe succedendi" hos sognepræsten i Froen i Gudbrandsdalen, "saafrembt han efter foregaaende Examen til

prædicke Embedet døctig befindes". Det hedder dog tillige i kongebrevet, at "dersom hand sig udi samme Capellanie i Lærdom och Lefnet tilbørlig skicker och forholder, maa och skall hand den nuværende Sognepræst, Hr. Brede Hammer - om hand hannem ofuerlefuer, eller Kaldet i andre Maader louligen ledigt worder - udi Embedet succedere, dog at hand da paa nye skall gjøre allerunderdanigst ansøgning for at erholde Voris allernaadigste bref paa samme Kald som Sognepræst virskeligen at tiltræde, nyde och betiene".

1684 afkøbte han Brede Hammer den betydelige gård "Ouden", der var i hans eje længe efter, at han som sognepræst flyttede ind i Froens præstegård. 1711 overgik den til hans svigersøn Truels Stranger.

9/5 1695 indgav han ansøgning til kongen om at måtte tiltræde embedet som sognepræst efter Hr. Brede, der nu "formedelst høye Alderdom oeh sær tilfaldende Suaghed ey formaaede denne Menighed længere at forestaa oeh betiene".

Fra den gamle præst vedlægges ansøgningen et aftrædelsesdokument, hvori han underdanigst andrager om, at kaldet må blive overgivet til OCM, "som udi samme sit Embede nu paa 13 Aars Tid saa flittig, schickelig och retsindig haver sig forholdet, at hand haver været och kand være noksom forsickret om, at hand fremdeles blifver denne Menighed til god Opbyggelse".

Biskoppen over Akershus stift har givet ansøgning påtegning af 18/5 1695 om, at "Supplikanten med saa retsindig oc opbyggelig flittighed i Præste-Embedet, udi Lefnets fremdragelse med saa skiekelig oc ærbar omgjængelse hos alle, oc mod Sognepræsten med lydighed oc ærbødighed sig forholdet, saasom det en medtiener udi Ordet udi alle maader sømmer oc vel anstaar". Efter også at være anbefalet af Kancelliet, blev ansøgningen nådigst bevilget ved kongebrev af 4/6 1695, og OCM tiltrådte straks sognepræstens embede og tog bolig på Froens præstegård - i forbindelse med hvilken Hr. Brede og ved dennes død tillige OCM benyttede deres private ejendom "Skarpeløkken", der var et meget stort jordbrug. Besætningen på gården var i 1684: 8 heste, 6 "brugendes" oxer, 2 Køer, 24 "Storfæ" og 35 "Småfæ". Der var altid mellem 10 og 15 tjenestefolk.

OCM blev 1701 tillige provst over Gudbrandsdalens provsti. Froens kald var både udstrakt og folkerigt, og OCM ses da også

gennem hele sin embedstid at have haft en personel kapellan til sin rådighed. Fra 1704 blev hans senere svigersøn Truels Stranger, hans kapellan. Han havde denne stilling i 28 år, inden han blev sognepræst. I de senere år af sit liv var "Hr.Otte suagelig, saa at Hr.Truels fast allene har maattet forsyne Kaldet". Da OCM døde havde han været præst på Froen i 51 år.

Gift 1.gang 1684 med Martha Stockfleth (død 1690). Gift 2.gang 1691 med:

9-8. ELSE CATHRINE HAMMER.

Født 1669 i Froen. Død 1736 på Tutterøy ved Trondhjem hos sin datter Martha og dennes mand, sorenskriver Laurits Brun.

Af 1. ægteskab havde OCM ingen børn, af 2. ægteskab følgende:

- 1) Maren Ottedatter Munthe (1692-1722) Gift med sognepræst i Froen Truels Stranger (1683-1734).
- 2) Birgitte Ottedatter Munthe (1694-1758). Gift 1.gang med sognepræst i Sandherred Jacob Stockfleth (1670-1717) og 2.gang med kaptajn i livgarden Peter Henrik Sommerchild (1690-1761).
- 3) Martha Ottedatter Munthe (1696-1762) Gift med sorenskriver Laurits Brun (død 1751).
- 4) Cathrine Ottedatter Munthe (1699-1725) Gift med købmand og stadskaptajn i Christiania Tobias Tobiesen. (død 1740).
- 5) Bredo von Munthe af Morgenstjerne (9-3).

9-9. TROELS LAURITSEN SMITH.

Født 1672 på Bragernes. Død i København 31/7 1730. Begravet 3/8 s.å. (Frue Sogn).

Han blev student fra Aalborg 1688. Fik 28/1 1702 bestalling som prokurator for højesteret og alle over- og underretter i Danmark og Norge. I sin ansøgning om bevillingen (sjællandske registre 1702 nr.17) siger han, at han har studeret ved universitetet i 13 år og 6 år udenlands for at "applicere mig til Jura". Var således 1697 i Oxford. Konferensråd Worm, der eksaminerede ham, udtalte, at "det var at ønske, at andre flere Subjecter som denne ville applicere sig til det Embede".

27/4 1716 blev han kancelliråd og generalfiskal, 16/2 1729

justitsråd. 14/7 1730 fik han - 14 dage før sin død - på grund af svagelighed tilladelse til, at hans søn Caspar Wilhelm Smith måtte assistere ham i højesteret. TS har efter alt at dømme været en dygtig og stærkt søgt advokat.

Han var 1710-28 ejer af Emdrupgård og fra 1719 af Dauerupgård i Bjergsted sogn, og ejede desuden en (i 1728 nedbrændt) gård i Nørregade, en ejendom i Rosengården og en gård på Christianshavn. 1730 ansøgte han om at få fornyet privilegiet på trykning og salg af lovbogen og ritualet, som han i sin tid havde afkøbt gehejmeråd Schøller, da det udløb med udgangen af 1730.

Han blev 17/9 1702 trolovet i Himmelev og gift sammesteds i december 1702 med:

9-10. ELLEN PEDERSDATTER KAASBØLL.

Født i Trondhjem 1682. Død i København 1748, begravet 15/6 (Frue Sogn).

Det nævnes i "Slægten Marstrand", at TS og EPK er tegnede af Holberg i Peder Paars som fogeden og hans hustru på Anholt.

Børn:

- 1) Peder Smith (1707-1784) Magister, sognepræst i Mern ved Holbæk. Hans søn, provst og sognepræst i Holbæk Troels Smith var morfar til kunstmaleren W.N.Marstrand.
- 2) Caspar Wilhelm Smith (1709-1738). Kancelliråd, generalfiskal. Meget respekteret jurist. Død 29 år gammel.
- 3) Anna Dorothea Smith (9-4).

9-11. JACOB FLINDT.

Født 1684 i Nykøbing Falster. Død på Nielstrup gods 13/1 1750, 28/1 begravet i Våbensted.

Han nedsatte sig 1712 som købmand i Nykøbing Falster. Han blev en særdeles velsitueret mand og købte 1732 Nielstrup gods. Blev 26/3 1734 udnævnt til kommerceråd.

Gift 29/5 1713 i Halsted med:

9-12. KIRSTINE CASPARSDATTER GREVE.

Død 1721 i Nysted, begravet der 23/6. Han gift 2.gang 1722 med Bodil Birgitte Monrad (1700-1749). Der var 2 børn i hvert

ægteskab:

- 1) Henrik de Flindt (9-5)
- 2) Anna Flindt (1719-54) Gift 1.gang med købmand i Nysted Lars Christensen Høy (1711-37}, 2.gang med købmand i Nysted Thomas Larsen Reimer (1699-1748) og 3.gang med tolder i Nysted Mathias Wederkinch (Død 1759).
- 3) Bodil Birgitte Flindt (1725-1767). Gift med ejeren af Øllingsøgård, kancelliråd og vicelandsdommer Hans Riegelsen (1712-1770).

Det 2. barn af andet ægteskab kendes ikke.

9-13. PEDER JØRGENSEN RIIS.

Begravet 2/9 1726 i Nysted Kirke.

Hans forældre kendes ikke. Han havde i 10 år (1710-20) været skibsskriver på flådens vagtskib ved Helsingør, fra hvilken post han pludselig blev afskediget - uvist af hvilken grund. Han levede nu et par år i yderste fattigdom i Helsingør, hvor han ernærede sig som offentlig skriver ved at skrive ansøgninger o.l. for almuen. Fik i København i 1721 udgivet en lille bog: "Tvende Parter af Fattigdoms Huus, nemlig: Fattigdoms Poort, om det timelige Godes Deeling oc Fattigdoms Forraads-Kielder, om Bønnen. Riimvitz forfattet".

Han blev i 1723 ved kommerceråd Flindts (9/11) mellemkomst byfoged i Nysted, hvor han var i 3 år til sin død. Byfogedmæssigt nåede han vel ikke at sætte sig mærkbare spor, men en morsom foreteelse skal dog fremdrages til belysning af hans ejendommelige psyke. Han havde en ven i Nysted, som hed Henrik Wrede. De to venner ansøgte i 1725 - og fik - tilladelse til i Nysted Kirkes Rosengård at indrette et fælles gravsted. De gik omgående i gang med at indhegne, et gravsted med mure og 3 porte. Over den midterste - og største - af portene rejste de en marmortavle med følgende af byfogeden forfattet indskrift:

"I Fordum Tid Guds Wredes Riis,
Drev Adam ud af Paradis
For Syndens Skyld hiin lede,
Men Christus bar vor Synde-Straf,
Derfor er heer en Hvile-Graf

Bereed for Riis oe Wrede".

Det forbløffende i denne forbindelse er ikke digtets ringe kvalitet, skønt det kan være slemt nok, når det tages i betragtning, at den mangeårige kordegn Hans Jacob Vejer i sit manuskript 1761 til Nysteds historie kalder Riis for "den udmærket habile poet". Nej - det mærkelige er, at ingen af de to venner blev begravet her. Riis blev begravet i selve kirken, og Wrede i øster Ulslev.

Efter den beskrivelse, Rhode giver af gravstedet i sin Lolland-Falsters historie, må det vistnok anses for en skønhedsmæssig fordel for byen, at det efter ildsvåderne i Nysted i 1729, 1831 og 1845; ikke mere eksisterer.

Riis ver gift med:

9-14. ANNA CATHRTNE NORMANN. Død 1731.

Jeg har intet kunnet finde om hende udover, at hun i årene 1728 til sin død i 1731 fik understøttelse fra kirkeblokken ved den hellige kilde i Kippinge. 2 børn:

- 1) Jørgen Riis (1717-47) Højesteretsprokurator.
- 2) Johanne Christiane Riis (9-6).

Kilder til stamtavle nr. 9.

- a) Hartvig Munthe: Familien Munthe i ældre og nyere Tid.
- b) Brickas biografiske leksikon (1-2-3-4-5-6)
- c) Dansk biografisk leksikon (1-2-3-4-6-5).
- d) Ehrencron-Müllers forfatterleksikon. (1-2-3-4-13-14).
- e) Erslews forfatterleksikon (1-2-3-4-13-14)
- f) I.Barfoed: Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie. (9-11-12-13-14).
- g) Personalhistorisk Tidsskriftt 13 R, 6 B. (5-11-12-13-14).
- h) Rhode: Lolland-Falsters Historie. (13-14).
- i) Nysted Bys Historie. (11,12,13,14).
- j) H.R.Hjorth-Nielsen: Danske Prokuratorer 1660-1889. (3-4-9-10).
- k) Danmarks Adels Årbog 1963 (5-6-1-2-11-12).
- l) A.Halling: Meine Vorfahren I. (5-6-11-12)
- m) Troels Marstrand: Slægten Marstrand (3-4-11-12).
- n) Eiler Nystrøm: Biografiske Efterretninger om Peter Munthe Bruns og Ane Munchs Slægt. (7-8-9-10).
- o) Kirkebøgerne for Frue Kirke og Helligåndskirken i København, for St.Olai i Helsingør og for Everdrup, Halsted, Nysted og Våbensted.
- p) Regnskaberne 1725-35 for den hellige kilde i Kippinge (R.A).
- q) B.Svendsen: Bergens Stifts Præstehistorie (7-8)
- r) Iver Kleiven: Gamal Bondekultur i Gudbrandsdalen, Froensbygden (7-8).

Biografier til stamtavle nr. 10

10-1. DANIEL WEINHOLT.

Død i Slagelse 1666 (før 29/9).

Han ansøgte 20/4 1641 om tilladelse til at forhandle vin og speceri i Slagelse, hvor der hverken fandtes nogen vinkælder eller urtebod (iflg. indkomne breve til Danske Kancelli 1641). Han motiverede denne ansøgning med, at afdøde dronning Sophia i 7 år havde ladet ham undervise i sit apotek i Nykøbing Falster.

2/5 1641 fik han tilladelse til at sælge og udtappe fransk vin, spansk vin og andre vine (hedvine), holde urtebod og sælge speceri. 28/2 1642 fik han yderligere bevilling til at holde offentligt herberg ogsælge rhinskvin, ligesom han samtidig fritoges for at svare skatter.

3/6 1647 fik borgmester og råd i Slagelse kongelig befaling til at beskytte Weinholt mod indgreb i hans privilegier fra medborgernes side, men disse har åbenbart ligget i konstant strid med ham, for 20/4 1648 ansøger nogle borgere i Slagelse om, at privilegiet til at sælge fransk vin og brændevin måtte blive ham frataget, "da han det ringe har agtet, hvad der befales ham derudi". 1660 ansøger Weinholt igen kongen om beskyttelse mod medborgernes indgreb i næringen.

22/3 1661 fik han kongelig bevilling til eneforhandling i Slagelse af fransk og rhinsk vin og fransk brændevin samt vin til kirkerne i og omkring Slagelse, "saa oc til Hoffholdningen, naar wi holde Hoff paa wort Slott Antuorskou".

Han blev gift i St. Michaels Kirke i Slagelse 14/2 1647 med:

10-2. ANNA WILLADSDATTER.

Født ca. 1620. Død i Slagelse 1672/73. Hun fik 29/9 1666 ret til at nyde sin "nys afgangne Mands privilegier for livstid".

Deres trolovelse stod hos hendes stedfader, borgmester i Korsør Caspar Brandt.

Af dette ægteskab kendes 3 børn:

- 1) Anna Weinholt, der 1683 blev gift 1. gang med vinhandler og rådmænd i Slagelse Michael Jørgensen Sool og 2. gang med Oluf Pedersen Schmidt.
- 2) Hans Danielsen Weinholt (5-7) og
- 3) Willads Weinholt (Død 1684) Vinhandler og byfoged i Korsør.

10-5. Willads.

Det er ikke lykkedes at få opklaret, hvem denne Willads var.
Hans enke:

10-6. ANNA POVELSDATTER.

Født 1587. Død i Korsør 1678. Giftede sig efter mandens død - ca. 1630
- med borgmester i Korsør Caspar Brandt.

Præsten Anders Brandt i Nordborg på Als skriver 1654 i kirkebogen, at han 12/7 var tilstede ved sin brors (Caspar Brandt) stedsøns bryllup i Korsør. Brudgommen var nedennævnte Hans Villadsen og bruden var en søsterdatters datter til borgmesteren.

Der kendes kun 2 børn:

- 1) Anna Willadsdatter (10-2) og
- 2) Hans Willadsen (død 1667) Sognepræst i Glumsø og Bavelse.

Anna Povelstdatter blev begravet 10/6 1678 i Korsør kirke.
Caspar Brandt (1607-1699) var 20 år yngre.

Kilder til stamtavle nr. 10.

- a) Th.Hauch-Fausbøll: Personalhistoriske Samlinger II.
(alle).
- b) Danske Apotekers Historie (Slagelse) (1-2).
- c) Danske malede portrætter (Caspar Brandt og 6)
- d) Indkomne breve til Danske Kancelli 1646-47.
- e) Korsørs Historie (6)
- f) G.Wad: Dimittender fra Herlufsholm (Hans Weinholt).

Biografier til stamtavle nr.11.

11-1. MOGENS JACOBSEN.

Født 10/3 1650 i Århus. Død i Slagelse på sin 48-årsdag
10/1 1698.

Der vides intet om hans liv, før han i 1675 dukker op som handelsmand i Slagelse. Han må imidlertid være faldet godt til blandt medborgerne, for fra 1678-1696 var han rådmand i byen, og 25/1 1696 blev han valgt til byens borgmester.

Han ligger begravet i St.Mikkels Kirke, hvor hans imponerende ligsten endnu ses. Den har følgende indskrift:

"Herunder hviler den i Livvet hos alle behagelig, efter Døden hos Gud salige Borgemester Mogens Jacobsen, som ved sin Indgang i Verden, der skeede i Aarhus i 1650 den 10.Martij, kom i det lefuendis Hantal oc Register i sin Fremgang i Verden, var i de retlefuendis Sarnquem oc kierligen indleved sig med hans efterladdte Hustrue Karen Clemmensdatter, velsignet med 4 børn, 2 sønner oc 2 Døtre. Gik saa siden hen paa Dydens Trappe til Ære oc Berømmelse her til Raadstuen i 20 Aar, indtil han den 10.Martij 1698, da Gud hjemfordrede hans dyrebare Sjæl efter at hand ved 48 Aars priselig Lefnet i alle berømmendis Minde havde gjort sig udødelig. Thi tro Kiærlighed oc Oprigtighed var indtil det Hjerte brast. I sin Udgang af Verden kom han uel i de dødis Tal hos os, men i de himmellefuendis hos Gud, huor hans Kiereste skal samlis til sin sal.Mand, naar det behager Gud at afhente hinde, som skede 17__ i hendis Alder __ Aar."

Gift med:

11-2. KAREN CLEMENTDATTER.

Hende og hendes oprindelse har jeg intet kunne finde om.

Jeg har intet kunne finde i kirkens begravelsesnotater, og ligstenen har ikke fået tilføjet hendes dødsår og -dato. Det er naturligvis muligt, da manden jo døde ret ung, at hun har giftet sig igen? Hun levede i al fald i 1711, da hun solgte sin gård, beliggende ved postgården, til stadsmusikanten i Slagelse, rådmand Samuel Jahn. Dette kunne selvfølgelig tyde på, at hun er brudt op fra byen?

Af børnene kendes kun 5-11.

11-3. JACOB MICHELSEN.

Født 1615 i København. Død i Århus 24/4 1678. Begravet i domkirken.

Han var købmand i Århus, hvor han ejede en stor gård på hjørnet af Immervad og Lille Torv samt fra 1674 en mindre nabogård, kaldet, "Peder Michelsens Eje". Endelig ejede han en gård og nogle boder på Brobjerg og nogle boder ved åen nær op til Stentrappen. Nævnes 1653 som rådmand i Århus og blev 13/1 1670 borgmester.

Gift ca.1645 med:

11-4. SIDSEL JACOBSDATTER.

Født 1619 i Århus. Død sammesteds 10/4 1674. Begravet i domkirken.

Børn: Johan, der blev købmand i Middelfart, Anne, der blev gift med skomager Claus Vintermand i København, Lisbeth, der arbejdede på Københavns Hospitaal, og Mogens (11-1).

11-9. JACOB NIELSEN.

Død i Århus 19/6 1661.

Han var handelsmand i Århus, hvor han tog borgerskab 1639. 1648 blev han takserborger og 1649 kænner. 1650 blev han oldermand for Købmandslauget, 1651 Overformynder og 1661 kort før sin død rådmand.

Gift 1.gang ca.1615 med:

11-10. ANNE JENSDATTER.

Født ca. 1593 i Gosmer. Død i Århus ca.1650.

Han gift 2.gang med Karen Nielsdatter (død 1673).

Af børn kendes kun datteren Sidsel (11-4).

Kilder:

- a) Arnskov: Bogen om Slagelse. (1-2)
- b) Th.Hauch-Fausbøll: Personalhistoriske samlinger II. (1-2)
- c) Anna Thestrup: Eligerte Mænd i Aarhus (3-4-9-10)
- d) J.Hoffmeyer: Aarhus Bys Historie (3-4-9-10).
- e) K.Schytte: Aarhus Domkirke (3-4)

Biografier til stamtavle nr.12.

12-1. PEDER JENSEN FERSLEV.

Født 1657 på Orø i Holbæk fjord. Død i Skelby 28/10 1730.

Han blev 1684 personel kapellan hos sognepræsten Ole Tidemann i Skelby og Gunderslev, og blev 5/9 1694 dennes efterfølger som sognepræst. Han havde således ved sin død været præst her i 46 år.

Han blev gift 1686 med:

12-2. ELLEN HENRICHSDATTER.

Født 1666. Begravet 15/5 1750 (Næstved St.Peders sogn).

Børn:

- 1) Bartholomæus Ferslev (1687-1740) Sognepræst i Skjævinge og Gjørlose.
- 2) Jens Pedersen Ferslev (1688-1756). Sognepræst i Nebbelunde og Sæddinge.
- 3) Ingeborg Kirstine Ferslev (1689-1753). Gift med sognepræst ved St.Peders Kirke i Næstved Jacob Cofod (1681-1741).
- 4) Alhed Marie Ferslev (5-12)
- 5) Mette Ferslev (1694-1759). Ugift.
- 6) Anna Sophia Ferslev (1695-1739) Ugift.
- 7) Berte Beate Ferslev (1698-1753) Ugift.
- 8) Johan Henrich Ferslev (1701- ?). Brygger i København.
- 9) Øllegaard Ferslev (1704-1772). Gift med stadskirurg i Næstved Samuel Schafner (1719-1781).

12-3. JENS DANIELSEN RANGHEL.

Født 25/8 1616, på Hjelmsøgård. Død i Ferslev 14/8 1684.

Han blev 1640 student fra Roskilde skole, hvor han 1643-44 nævnes som hører. 4/7 1645 blev han ordineret til sognepræst på Orø i Holbæk fjord og 1663 blev han sognepræst i Ferslev og Vellerup og 1664 tillige provst.

En lille, sort marmortavle findes endnu i Ferslev kirke, men er svær at tyde, da bogstaverne efterhånden også er sorte.

Han var 2 gange gift. 1.gang med Ane Jensdatter, der døde ca.1655, 2.gang med: (o.1656)

12-4. METTE PEDERSDATTER.

(Død 1716). Hun giftede sig 2.gang med JDR's eftermand Gert Christensen Krag (død 1721).

Børn:

- 1) Peder Jensen Ferslev (12-1).
- 2) Daniel Jensen (1660-1728) Sognepræst i Kirke Stillinge. Provst. Kaldes ved efternavnet Bybjerg (en by på Orø).
- 3) Christen Jensen Ferslev (1662-1710) Sognepræst i Rorup og Glim.
- 4) Holger Hensen Ferslev (1665-1745) Sognedegn i Jyderup og Holmstrup.

12-5. HEINRICH DIEDERICHSEN.

Har endnu ingen konkrete oplysninger om ham.

Han nævnes 1645/90 som "Kongelig Majestæts Bygmester paa Kronhorg". Det synes derfor mærkeligt, at han ikke nævnes i de talrige kongebreve, der findes fra denne periode, men også hans biografi er en af dem, jeg har på min plan for fremtidige undersøgelser.

Han var gift med:

12-6. KIRSTEN DIEDRICHSDATTER.

Født 1637 i Helsingør. Død ca.1700.

Datter: Ellen Henrichsdatter (12-2).

12-7. DANIEL HENRIKSEN.

Født 1585. Død 1640.

Forpagter på Hjelmsøgård.

Gift 1614 med:

12-8. GERTRUD JENSDATTER.

(Død 1647).

Søn: Jens Danielsen Ranchel (12-3).

12-13. DIEDRICH CHRISTOPHERSEN.

Død 1656 i Helsingør. Skifte holdtes 10/12 1656. Han var toldskriver i Helsingør.

Gift 1628 med:

12-14. ELLINA JOHANSDATTER.

Død i Helsingør 3/4 1638. Skifte holdtes 28/9 1642, hvorefter han giftede sig 2.gang med Anna Christensdatter (død 1668).

Børn:

- 1) Johan Diedrichsen (1629-1681) Kgl.gesandt i England.
- 2) Alhed Diedrichsdatter (1632 - ?). Gift med rådmand i København Martin Nielsen.
- 3) Christopher Diedrichsen (1633-1690) Sognepræst i St.Mortens Kirke i Næstved.
- 4) Ingeborg Diedrichsdatter (1634 -1703). Gift med borgmester i København Bartholomeus Jensen.
- 5) Kirsten Diedrichsdatter (12-6).

Kilder:

- a) Wibergs præstehistorie.
- b) Anna Levin: Ferslew-Slægten fra Skagen (Stamtavle i bilagsmappe)
- c) V.Hostrup-Schultz: Helsingørs Enbeds- og Bestillingsmænd.
- d) O.Nielsen: Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse.

Biografier til stamtavle nr.13.

13-1. JOHANNES HAUGH.

Død ca.1650 i Ribe.

Slægten stammer fra Østrig. Den siges i den af højesterets-assessor Berthel Hauch 1720-29 udarbejdede stamtavle (slægtsbog) at være udvandret ca.1570 med 2 brødre "af fornemme Adelig Schlegt". Det har dog til dato været umuligt at påvise forbindelsen til den vitterligt eksisterende østrigske adelsslægt af dette navn.

Den ene af de nævnte brødre slog sig ned i Oldenburg, den anden drog videre til Jylland.

12/9 1623 fik Johannes Hauch borgerskab som Jubilerer (Juveler, guldsmed) i Ribe.

Han blev gift i Ribe ca.1637 med:

13-2. ANNE JENSDATTER.

Født 1605 i Ribe. Død sammesteds 8/8 1659. De havde 10 børn, hvoraf 2 døde som små, en drog til Holland, 1 til England og 1 til Strassburg. Af de resterende 5 kendes kun sønnen Jørgen Johansen Hauch (6-7)

13-5. JENS ANDERSEN GULDSMED.

Død 1647 i Høirup.

Var en særdeles velsitueret studehandler i Ribe. Drev udstrakt studehandel på Holland.

1625 indtrådte en ulykkelig begivenhed, der totalt vendte op og ned på ægteparrets tilværelse, idet han den 31/7 1625 dræbte sin bror, borger i Ribe og kaptajn ved landfolket Hans Andersen. De nærmere omstændigheder var følgende:

De var nævnte dag sammen med nogle venner samlede hos deres næstældste bror, Søren, i dennes have udenfor Nørreport i Ribe, hvor der fandtes en "Pilkentavl" - en slags brætspil. Sørens have har formentlig været et offentligt forlystelsessted. De to brødre blev uenige om spillet, og Jens rejste sig for at gå, men ulykkeligvis vendte han sig om for at betale. Hans drog da sin

kniv og angreb broderen. De tilstedeværende søgte forgæves at holde på ham, men han rev sig løs og løb efter Jens, der imidlertid var nået ud i gården. Han måtte nu i selvforsvar trække sin kniv - Hans fik et stik i brystet og døde hurtigt. Samtlige tilstedeværendes vidnesbyrd faldt til gunst for Jens, der efter alles dom var et venligt og yderst fredeligt menneske.

10/9 1625 afsagde Tovs- og Sandemændene ed, hvorefter drabet erklæredes for nødværge, og Jens "svores til sin fred".

Herredsfogeden - Mads Lime - indstævnedes sagen for borgmester og råd, formentlig efter tilskyndelse af lensmanden, Albert Skeel, i hvis tjeneste Hans havde stået som kaptajn. Retten kom nu til det resultat, at Jens sikkert kunne være undvejet, hvis han virkelig havde villet, og at han derfor "ej kunde Fred nyde".

Da sagen blev appelleret var Jens flygtet - måske straks efter drabet. Den 23/3 1626 skænkede Christian IV Jens' kone og børn hans boslod, som efter den ændrede dom var tilfaldet kongen. Jens boede til sin død hos sin yngste bror, sognepræsten i Høirup og Spandet Christen Andersen, medens hans enke blev boende i Ribe til sin død.

Han blev gift i Ribe 7/7 1604 med:

13-6. LISBETH ANDERSDATTER KLYN.

Hun var født 6/12 1585 i Ribe, og døde sammesteds 1/9 1659.

I ægteskabet var følgende børn:

- 1) Anne Jensdatter (13-2)
- 2) Anders Jensen Guldsmed (død 1658) Guldsmed i Ribe.
- 3) Søren Jensen Klyn (død 1675) Rådmand i Frederikshald.
- 4) Mette Jensdatter Klyn. Gift med en Jørgen Mikkelsen i nærheden af Horsens.
- 5) Lene Jensdatter Klyn (død ca.1680). Gift med rådmand i Randers Jens Nielsen (død 1668).
- 6) Kirsten Jensdatter Klyn (død 1671) Gift med borger i Ribe Jens Witack (død 1669).
- 7) Peder Jensen Hegelund (død 1670) Sognepræst i Højrup.

13-11. ANDERS LYDICHSEN GULDSMED.

Han nævnes 1599-1617 som guldsmed og rådmand i Ribe.

Var gift med:

13-12. KAREN CHRISTENSDATTER FRIIS.

Hun nævnes -1617/23-.

Børn:

- 1) Lydik Andersen (død 1616) Rådmand i Ribe.
- 2) Søren Andersen Guldsmed (død 1626) Købmand, rådmand og guldsmed i Ribe.
- 3) Hans Andersen (1577-1625) Borger i Ribe og kaptajn i landfolket.
- 4) Engelbrecht Andersen -1600/1611- Købmand i Ribe.
- 5) Jens Andersen Guldsmed (13-5) og
- 6) Christen Andersen Klyn (død 1650) Sognepræst i Høirup og Spandet.

13-13. ANDERS SØRENSEN KLYN.

Født i Ribe 16/11 1552. Død sammesteds 4/5 1598, endnu ikke fyldt 46 år.

Handelsmand i Ribe. Kom i november 1573 i slagsmål med en af sine jævnaldrende bysbørn - Poul Hansen, og dræbte denne i knivkamp. Der fulgte en lang retssag, og først mellem jul og nytår 2 år senere læste byfogeden "Fred oc Beskjærmelse over Anders Søffrensen for det drab, som han desværre kom for Skade at begaa".

Der findes et i 1576 af Hans Amerinus trykt latinsk hyldestdigt til AS, som man derfor må formode har kunnet latin. 1577 var han majgreve. Det var normalt kun unge adelsmænd, der udtoges hertil. Når man har taget AS skyldes det utvivlsomt faderens allerede dengang anselige stilling og store rigdom.

November samme år nød han en ære, som var meget ualmindelig for en borger i hans unge alder, idet slotspræsten ved Københavns slot, magister Anders Sørensen Vedel, tilegnede ham en lille bog med salmeoversættelser. "Til erlig, vijs oc velack Mand, Anders Søffrinsøn, Borgere udi Ribe, min besynderlig gode Ven, til it ringe Tacknemmeligheds Tegn for mange oc store Velgierninger, som

mig aff Eder ere beuiste".

En stor arv efter forældrene satte ham i stand til kraftigt at udvide sin handelsvirksomhed. Han blev nu den største lejer af byens jorder, især enge af hensyn til studehandelen på Hamburg og til Holland. 7/1 1580 fik han kongens tilladelse til at udtappe vin "i potte- og kandevis". Han har tillige befattet sig med fiskehandel. Tolderen i Ribe fik 8/11 1593 kongelig befaling til at betale AS den tørfisk, som var leveret til hofholdningen på Koldinghus. Han ejede flere "Fiskerboder" i Sønderho og var tillige skibsreder.

AS købte adskillige ejendomme, og ejede størsteparten af Nederdammen i Ribe samt flere ejendomme i Grønnegade, hvor han holdt vinkælder. Han lod mange huse i Ribe genopbygge efter den omfattende brand i september 1580. Han var byens næststørste skatteyder.

I 1582 var han blevet hospitalsforstander og 22/7 1588 tillige rådmand. Udover dette var han i flere år Fenrik og fanebærer i borgervæbningen.

Det ville føre alt for vidt her at komme ind på de utallige retstrætter, AS var involveret i. Hans sidste strid var med herredsfogeden, Søren Bramming udenfor svigersønnen, biskop Peder Hegelunds hus. Bramming var bevæbnet med et sværd, som han opbragt gjorde brug af og sårede AS slemt. Dette skete 1/5 1598. AS blev båret ind i svigersønnens hus, hvorfra lægen ikke turde lade ham flytte i 2 dage. Først om eftermiddagen 3/5 blev han båret hjem til sit eget hus, hvor han 4/5 døde af sine alvorlige sår. Den 7/5 blev han begravet i St.Kathrine kirke. Ved begravelsen lyste drabsmanden manddrab over den døde, hvilket i datidens juridiske sprog betød, at han vel erkendte at være drabsmand - men ikke morder.

Han blev gift 29/6 1572 i Ribe med:

13-14. KIRSTINE LAURITSDATTER.

Født i Ribe 24/11 1552. Død sammesteds 17/10 1634.

Hun videreførte med stor dygtighed og brændende energi ægtefællens mangeartede forretninger, og foretog talrige forretningsrejser til Hamburg og København, hvilket dengang var ret enestående for en kvinde. Hun synes at have hørt til den type, der intet tør overlade til andre.

Af deres 4 sønner fik de 2 en voldsom død i diverse slagsmål, en tredje - Hans - blev henrettet i Ribe 22/12 1604 for mord - 20 år gammel. De øvrige børn var:

- 1) Anna Andersdatter Klyn (1575-1640) Gift med biskop i Ribe Peder Jensen Hegelund (1542-1614).
- 2) Karine Andersdatter Klyn (1577-1615). Gift med handelsmand i Ribe Niels Hansen (1568-1621).
- 3) Lisbeth Andersdatter Klyn (13-6).
- 4) Marine Andersdatter (1587-1631) Gift med en Peder Jacobsen i Ribe.
- 5) Frederik Klyne (1589-1657) Sognepræst i Vindinge og Kvislemark.
- 6) Ingeborg Andersdatter Klyn (1593-1634) Gift med lægen, domherre i Ribe Christen Lauritsen Bording (1570-1640), forældre til udgiveren af den første danske avis "Den Danske Mercurius", digteren Anders Bording.

Kilder:

- a) J .Kinch: Ribe Byes Historie og Beskrivelse, (alle)
- b) F. Friis-Petersen: Slægten Friis fra Ribe (11-12)
- c) Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1.(alle)
- d) Frede Terkelsen: Slægter (13-14).
- e) J. Vahl: Slægtebog over Afkommet af Christjern Nielsen, Borgmester i Varde o.1500. (alle).
- f) W.A.Worsøes slægtsbog ved H.H. ivorsøe og H.Aarup(11-12).

Biografier til stamtavle nr.14.

14-1. CHRISTEN ANDERSEN DVERIG.

Født i Tistrup ved Ebeltoft 24/12 1622. Død i København 15/3 1691. Bisat 6/4 i svigerfaderen, rådmænd Peder Mortensens gravsted i Nikolaj kirke.

Han blev først sat i Ebeltoft regne- og skriveskole, men da han var 13 år gammel blev han ansat som page hos Just Høg til Bjørnholm i Tistrup sogn. I en alder af 18 år blev han håndskriver hos lensmanden på Sølvitsborg, Tage Thott, og fra dennes død hos Lave Beck, der da var sekretær i kancelliet. I denne egenskab var han tilstede ved freden i Brømsebro og deltog i fastlæggelsen af grænsen mellem Skåne og Halland. Senere fulgte han det kgl. gesandtskab til Holland, men sygdom nødte ham 1650 til at rejse hjem, hvorpå han samme år blev kommissarieskriver. Som sådan var han tilstede under belejringen af København, hvor han flere gange deltog i borgervæbningens udfald mod de svenske styrker.

1660 blev han krigskommissær og 9/5 1676, borgmester i København. 1678 blev han assessor i højesteret og 1684 medlem af børnehusdirektionen. 1690 udnævntes han til kancelliråd. Han boede fra 1654 til sin død i gården nr.14 ved Gammelstrand, hvilken gård sønnen 1695 fik skøde på. Til vedligeholdelse af sit gravsted i Nikolaj kirke skænkede han kirken en gård i Greve.

Gift i Nikolaj kirke 10/3 1663 med:

14-2. MARGRETHE PEDERSDATTER KEITUM.

Født 9/4 1622 i København (Nikolaj sogn). Død 14/2 1696 på Kornerupgård. Sønnen fik 18/2 tilladelse til at lade hendes lig føre til København, hvor det blev bisat i Nikolaj kirke 2/3 1696. Hun var enke efter overrenteskriver, kannik i Roskilde Sigfred Friis (død 1652). Også begravet i Nikolaj Kirke. I første ægteskab havde hun datteren Engelke Friis, gift med kapellan ved Nikolaj kirke Jens Jacobsen Snistorph. Fra dette ægteskab nedstammer bl. a. digteren Axel Juel. I andet ægteskab sønnen Sigfred Friis Dverig (6-13).

14-3. ANDERS SØRENSEN DVERIG.

Om ham vides intet udover, at han i ligprædikenen over sønnen (14/1) omtales som "ærlig og agtbare Mand Anders Sørensen, som længe haver tjent under Militzen og paa de Tider holdt Rostjeneste". 1620 omtales han som "Rytter udi Jylland". Boede i Ebeltoft. Var gift med:

14-4. CHRISTIANE MATTHISDATTER.

Om hende vides heller intet.
Søn 14-1.

14-5. PEDER MORTENSEN KEITUM.

Født 1581. Død i København 24/5 1653. Bisat i eget gravkapel i Nikolaj Kirke.

Ca. 1610 nedsatte han sig som kænner i København. Var 1633-35 tillige byskriver. Han indsattes 6/5 1635 som rådmand i København efter kongens personlige ordre.

Han forpagtede sammen med Kristoffer Hansen accissen af fremmed øl for 8000 Rdl. om året. Var ejer af Kornerupgård.

Der findes i håndskrift 2 af ham oversatte bøger, nemlig Ovids Metamorfoses og Asnats Historie.

Var gift med:

14-6. KAREN ANDERSDATTER.

Død i København 2/11 1666. Bisat i Nikolaj kirke 8/11.
Datter 14-2.

Kilder:

- a) O.Nielsen: Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse (alle)
- b) Th.Hauch-Fausbøll: Personalhistoriske Samlinger II. (alle) og
- c) Erslews Forfatterleksikon (5-6).
- d) Personalhistorisk Tidsskrift I R, I B.

Biografier til stamtavle nr.15.

15-1. HANS NANSEN (den Yngre).

Født i København den 13/8 1635. Død sammesteds 9/7 1713
(Helligånds sogn).

Han opdroges til handel og søfart. Sendtes 1652 i uddannelse til Danzig, foretog adskillige handelsrejser til Island, Holland og Preussen, og blev i 1655 det islandsk-færøske kompagnis "Vinterkøbmand" paa Færøerne, hvorfra han 1656 sejlede til Amsterdam. Her lærte han sømandskab og matematik, så sig om i Nederlandene og vendte 1657 tilbage til København, hvor han s.å. 11/8 af kompagniet blev ansat som købmand på Vestmannø, og de følgende år sejlede han mellem Island, Hamburg og Glückstadt, først på egne og medrederes vegne, siden for det nyoprettede islandske kompagni, hvori hans far var en af hoveddeltagerne.

Fra 1664 tog han bopæl i København, hvor han bl.a. ejede den gård, hvor Købmagergades Postkontor nu har til huse. Såvel ved sine familieforbindelser som ved ubestridelig dygtighed og formue, der i hans senere år svandt betydeligt ind ved handelsuheld, skibsforlis o.l. var han selvskreven til betydelige offentlige poster. 1670 blev han assessor i Kommercekollegiet, 1679 kommerceråd og 1671 tillige assessor i admiralitetskollegiet. 1685 blev han justitsråd og 1688 - skønt modstræbende - præsident i København og etatsråd. 1693 virkelig etatsråd. Havde sæde i talrige kommissioner, bl.a. ofte i de vigtige kommissioner for slottet.

Han blev gift i København 21/11 1665 med:

15-2. ELISABETH PEDERSDATTER.

Født 24/8 1648 i København. Død sammesteds 23/2 1694 (Helligånds sogn). I ægteskabet var 2 sønner og 2 døtre

- 1) Hans Nansen (1670-1716). Justitsråd, amtmand over Dronningborg Amt.
- 2) Margrethe Nansen (1672-1742) Gift med assessor i Hofretten Christian Mule (1654-1705).
- 3) Sophia Nansen (6-14).
- 4) Mikkel Nansen (1687-1747) Kancelliråd og landsdommer på Bornholm. Oldefar til polarforskeren Fritjof Nansen.

15-3. HANS NANSEN (den Ældre)

Født i Flensborg 23/11 1598. Død i København 12/11 1667, begravet i Helligånds Kirke.

Han blev 7 år gammel sat "udi den tyske Skole, der at lære læse, skrive og regne". Ved faderens død i 1613 blev farbroderen Hans hans værge. Denne tog han 1614 med på sit skib på et handelstogt til Kola. Her så han for første gang polarnaturen og stiftede bekendtskab med det russiske sprog, hvori han fik så stor færdighed, at den danske regering hyppigt anvendte ham som tolk. På hjemrejsen besøgte han flere russiske byer, og kom i september 1615 til København, hvor han 1616 tog hyre som tolk på et skib til Rusland. 1618-19 førte han skib til Danzig og Rusland for borgmester Peder Svendsen i Helsingør. 1619-20 ledede han med held for regeringen en ekspedition, der skulle søge at få pelshandel i gang i Petzjoraegnen, påny overvintrede han i Kola og berejste den følgende sommer Hvidehavets kyster til lands over Cholmogorij til Archangelsk.

At man anså hans færd for en bedrift kan sluttes deraf, at Københavns dengang største købmand, borgmester Mikkell Vibe, straks efter hjemkomsten tilbød ham plads på sit kontor, og inden længe gjorde ham til sin højre hånd. Den dygtige unge Flensborger knyttede fra nu af sin fremtid til hovedstaden, hvis handelsliv Christian IV netop i disse år på alle måder søgte at fremme.

1621 indtrådte Nansen i det nystiftede "Islandske, færøiske og nordlandske Kompagni", og besejlede 1621-39 hver sommer de færøiske og islandske havne og førte tilsyn med handelen der. 1627-39 havde han tillige det hverv om vinteren at forestå salget af de hjemførte varer i Glückstadt. 1633 blev han aktionær i kompagniet. 1653 blev han participant i det afrikanske komnagni.

Hans stigende velstand, hans fremragende evner som købmand og søfarer, gjorde ham efterhånden til en af borgerskabets spidser. 11/3 1639 blev han rådmand i København og 6/3 1644 indsattes han af rigshofmester Corfitz Ulfeldt efter Christian IV.s ønske og med magistratsflertallets stemmer som borgmester i København. December 1639 - februar 1649 var han det islandske kompagnis forvalter (overdirektør). Fra december 1639 var han tillige laugsbroder i det danske kompagni (forgænger for det danske skydeselskab). Han viede fra nu af sine kræfter til hovedstadens administration og politik.

Han udgav 1633 under titlen "Compendium cosmographicum" en håndbog i geografi, astronomi og nautik. Det er skrevet på klart dansk. Uden nogen forgænger i dansk litteratur og i over 100 år uden nogen brugelig afløser, vandt den meget stor udbredelse. Der udkom nye oplag 1635, 1638 og 1646, og den oversattes til islandsk. Kompendiet viser Nansen som en mand af et iagttagende og rationelt åndspræg, stærkt draget af de eksakte naturvidenskaber. Det stemmer med den karakteristik, som Christian IV, der havde lært ham at kende i Glückstadt, 1644 giver af ham som "indgetogen og stille". Hans hidtidige løbebane havde vist, at der var fremdrift og førerevner i ham, og at han var i besiddelse af et stort fond af vovemod.

Da han i 1654 rykkede op på pladsen som den øverste af Københavns 4 borgmestre, stod han ubestridt som de danske borgeres førstemand, og det skulle vise sig, at borgernes store flertal sluttede op om ham i nogle af vor histories mest afgørende øjeblikke. Der er ingen tvivl om, at han var fyldt af borgerlig selvfølelse, og i sin virksomhed som købmand ustandselig havde følt det nedværdigende og hæmmende i adelens økonomiske privilegier, og fra 1656 konstaterer man et begyndende samarbejde mellem borgerskabet og magistraten med front mod privilegiestaten.

Efter at krigens og belejringens tryk havde hjulpet borgernes krav til sejr på papiret i borgerskabets privilegier af marts 1659, stod Nansens navn på førstepladsen under de skrivelser fra magistrat og borgerrepræsentation i forening, som i januar - juli 1660 krævede tilsagnene fuldt gennemført og samme myndighed for Københavns magistrat som hos magistraten i Danzig og andre frie, rigsstæder. Det er noget usikkert, i hvilken grad Nansen kan betragtes som den ledende i den københavnske friheds- og lighedsbevægelse, men det er givet, at han i høj grad formåede at bevare og befæste sin stilling som borgerskabets førstemand. Det var også ham, der havde den formelle overledelse af alle de borgerlige foranstaltninger til byens forsvar, og i denne forbindelse var byens første repræsentant overfor kongen og kongens råd. på mødet på Københavns slot 9/8 1659, efter at budskabet om svenskekongens fredsbrud var kommet til byen, førte han ordet på borgerskabets vegne.

Det siges, at Frederik III efter freden med Sverige kaldte

Hannibal Sehested, hiskop Hans Swane og Nansen til sig på Københavns slot og indviede dem i sine planer om at berøve adelen overretten til lenene. Med sikkerhed vides det i al fald, at Nansen efter freden med styrke krævede en Stænderforsamling indkaldt for som hovedformål at få borgernes privilegier ført ud i livet og få gennemført en total reorganisation af finanserne, så skattebyrderne blev mere ligeligt fordelt.

Når det den 10/9 1660 åbnede stændermøde endte med at overdrage kongen arveretten til riget og kassere håndfæstningen, har den politiske samvirken mellem Sehested, Swane og Nansen hovedæren herfor. Nansen var i den følgende tid arverigets talsmand.

Den enevælde, som Frederik III nu byggede op, stod på mange måder i modstrid med det så kraftigt udtalte ønske om borgernes indflydelse på fremtidige stændermøder. Under arvehyldningen på slottet den 18/10 trak kongen Sehested og Nansen hen i en niche og drak så længe og muntert med dem, at den aldrende borgmester måtte lempes ned i sin vogn og køres hjem til Snaregade.

Fra dette øjeblik var Nansens politiske rolle udspillet, for denne virksomhed havde til formål haft borgerskabets indflydelse i riget, og dette satte enevælden nu en stopper for, selvom den jo også satte en stopper for adelens uindskrænkede magtposition.

28/10 1660 blev han assessor i statskollegiet og præsident i København. 26/2 1661 blev han assessor i højesteret og 1/10 1664 medlem af den store lovkommission. I november 1661 fik han den indflydelsesrige stilling som overinspektør for rigets handel og søfart. For sine store lån til kronen fik han udlagt en mængde krongods: 1225 tdr.hartkorn i Københavns, Frederiksborgs og Antverskov amter. Han havde en fiskedam på Blågårds jorder og en stor gård i Snaregade, hvor han havde samlet et stort og værdifuldt bibliotek, som gik i arv til sønnen Hans, men brændte 1679 sammen med Griffenfeldts, Mikkels svigersøn.

Han blev gift 5/11 1626 i København med:

15-4. SOPHIE HANSDATTER.

Født i Slangerup 28/1 1602. Død i København 12/1 1674. Begravet i Helligåndskirken.

3 børn blev voksne:

1) Mikkel Nansen (1636-1673). Islandsk købmand. Hans datter

Cathrine var i sit ægteskab med rigskansleren, grev Griffenfeldt, stammoder til en stor efterslægt.

- 2) Dorte Nansen (1638-1675) Gift 1.gang med borgmester i København Finn Nielsen (1594-1663) og 2.gang med justitsråd Peder Pedersen Lerche til Rydgård (1614-1683).
- 3) Hans Nansen (15-1).

15-5. PEDER PEDERSEN.

Født i Horsens 7/5 1608. Død 9/5 1669 i København. Begravet i Nikolaj Kirke (eget gravkammer).

Efter at have fået sin første uddannelse i sin fødebys latinskole blev han 1620 sendt til skole i Lübeck, og kom derefter i købmanden Jesper Rathopfs forretning i København. Forlod handelsvejen og kom i tjeneste hos forskellige adelsmænd, sidst som kældersvend og kornmåler hos Henrik Huitfeldt på Lillø. Rejste, en tid som købmand på østersøen, men efter sin hjemkomst blev han skriver hos slotsherren på Københavns slot.

1649 ser vi ham som skriver på kongens store bryggers, og allerede 1660 som øverste skriver i rentekammeret, i hvilken stilling han forlenedes med kanonikater i Lund og Roskilde. 23/4 1655 blev han rådmand i København, for allerede 2 dage efter at indsættes af rigshofmesteren som borgmester.

Det vides ikke, om han har spillet nogen politisk rolle i de efterfølgende begivenheder, men han forstrakte i ulykkesårene kongen med store summer, og fik herfor stort udlæg af krongods på Amager og på Lyngbyegnen. Han var en af direktørerne for det i 1655 oprettede saltkompagni og var en af hovedparthaverne i det islandske kompagni. Blev 1661 medlem af den store lovkommission og 1669 assessor i højesteret, men døde kort efter.

Gift i København 12/8 1636 med:

15-6. MARGRETHE CLAUDATTER.

Død 1680. Begravet i Nikolaj Kirke. (22/10 1680).

Datter: (15-2).

15-7. EVERT NANSEN.

Født 1565. Død i Flensborg 22/12 1613.

Ejede sammen med sin bror Hans en stor købmandsforretning, der drev udstrakt handel på Rusland.

Han var gift med:

15-8. MAREN PEDERSDATTER, om hvem intet vides. Af børn kendes kun sønnen Hans (15/3).

15-9. HANS PEDERSEN.

Død i Slangerup 1613/14.

Han var kærner i Slangerup. Har muligvis periodevis været fungerende borgmester i Slangerup, men ses ikke på noget tidspunkt at være udnævnt til denne stilling.

Han var gift med:

15-10. MAREN SIMONSDATTER SURBEK.

Død i København 1655. Gift 2.gang med købmand i København Henrik Berner (død 1632).

Datter: Sophie Hansdatter (15-4).

15-11. PEDER PEDERSEN.

Død i Horsens ca.1635.

Var købmand i Horsens.

Blev 1605 gift med:

15-12. ANNE NIELSDATTER, om hvem ingen oplysninger haves.

Af børn kendes kun sønnen Peder Pedersen (15-5).

Kilder til stamtavle nr. 15.

- a) O.Nielsen: Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse
(1-2 3-4-5-6-7-8)
- b) Personalhistorisk Tidsskrift 1 R, 3 B. (alle).
- c) Brickas biografiske Leksikon (1-2-3-4-5-6).
- d) Dansk biografisk Leksikon (1-2-3-4-5-6).
- e) Fr.Barfoed: De borgerlige Rigsdagsmænd 1660 (3-5)
- f) Thostrup: Horsens. (5-6).
- g) Erslews forfatterleksikon (3-4).
- h) Fr. Hammerich: Hans Nansens levnet.(1-2-3-4-5)
- i) Fredericia: Adelsvældens sidste dage.
- j) Worms Leksikon over lærde mænd (3)
- k) Kirkebøger for Helligåndskirken og Nikolaj kirke.

Disse kilder anser jeg for tilstrækkelig dokumentation for biografierne, men der er selvsagt utallige andre oplysninger i trykte kilder om så fremragende mænd, som stamtavlen omfatter.

Om kærner i Slangerup Hans Pedersen kan henvises til Frederikssunds og Slangerups historie.

Biografier til stamtavle nr.16.

16-1. PEDER NIELSEN LEUCK (senere LEUCH)

Født i Christiania ca.1636. Død sammesteds 15/3 1693.

Han var i sin ungdom skrædersvend og dernæst bisse kræmmer. I begyndelsen af 1660-erne nævnes han som vinhandler og ejer af noget "Brug paa Landet" - formentlig skov- og savbrug.

Efterhånden arbejdede han sig op til at være en af de mest velstående trælasthanlere i Christiania, hvor han fik flere kommunale tillidsposter og i 1687 udnævntes til rådmand. Omtrent samtidig blev han medlem af en af kongen nedsat kommission, der skulle afgive betænkning om skovdriften søndenfjelds. Købte godset Bogstad af sin svigerfar Morten Lauritsen. Her lagde han grunden til familiens senere så store rigdom ved at tilkøbe meget gods, så Bogstad, som i et par århundrede lå under én ejer, strakte sig på begge sider af Lysakerelven, Bogstadvattnet og dettes tilløb fra Heggeli- og Flaateren-vandene helt op til Stubdal på Ringerike.

Han gift 2.gang 1689 med Alheid Krefting (1653-1729).
Gift 1.gang 10/5 1661 med:

16-2. ANNE MORTENSDATTER HEIDE.

Født i Bærum 5/a. 1635. Begravet i Christiania 15/6 1684. Enke efter købmand P.M.Kinck. Døde 8/6 1684.

I første ægteskab havde han 9 børn, hvoraf kun 4 blev voksne, i 2. ægteskab kun sønnen Niels.

- 1) Morten Pedersen Leuch (7/11)
- 2) Karen Leuch (1666-1746) Gift med købmand i Chistiania kommerceråd James Collett: (1655-1727). Fra dette ægtepar nedstammer slægten Collett.
- 3) Kirsten Leuch (1670-1705). Gift 1.gang med købmand og rådmand i Christiania Christen Griis (død 1693) og 2.gang med foged i Lier, købmand i Christiania Peder Iversen Rosenberg (død 1718).
- 4) Anne Leuch (1679-1701) Gift med købmand på Bragernes Nils Iversen Tyrholm (1664-1738).
- 5) Niels Leuch (2.ægteskab) (1690-1769) Købmand i Christiania. Ingen børn.

16-3. NIELS PEDERSEN.

Nævnes 1630/36 som lavetmager på Akershus og boede på tangen ud for slottet.

Han var gift med:

16-4. KAREN THOMASDATTER.

Død ca.1650. Hun var enke efter Conrad Leuck, efter hvem hendes og NP.s søn tog navnet Leuck (og ca.1660 ændrede det til Leuch). Af hendes første ægteskab kendes kun sønnen Conrad Conradsen Leuck (død 1680), der var lektiehører ved Christianias latinskole (død uden børn), og af 2.ægteskab sønnen Peder (16-1). + en søn Morten (1638-78) Gæstgiver i Christiania.

16-5. MORTEN LAURITSEN Ugle el. UGLA.

Født i Christiania ca .1598. Død sammesteds 2/6 1665 og begravet 8/6 i Hellig Trefoldigheds Kirke.

ML var sorenskriver i Akers fogderi og slotsfoged på Akershus. Akers fogderi omfattede Aker, Bærum og Asker. Han opgav fogedembedet, da han i 1652 flyttede til Christiania, men beholdt til sin død sorenskriverembedet i Vestre Bærum, da det var en del af Mariakirkens provstis len. Han var fra 1658 (18.november) til sin død rådmand i Christiania.

Som sorenskriver havde han boet på Skaugum i Asker.

I Christiania boede han i et anseligt 2-etagers hus i Kirkegade lige overfor familien Collett.s hus: Collettgården.

Han må allerede i 1640-årene have været en velstående mand, for under Hannibalsfejden (1643-45) gav han kronen store kontante lån mod part i jordegods, og da statn efter krigen var i stor pengenød, betalte den sin gæld med det pantsatte gods. På denne måde kom ML i 1649 i besiddelse af en lang række gårde og rydningspladser i Akers sogn. Den vigtigste af dem alle var godset Bogstad. Med sin anden kone kom han i besiddelse af et udstrakt kompleks af ejendomme ved Lysakerelvens udløb, som hun havde arvet efter sin første mand, lagmand Jacob Hansen.

ML førte en ugle i sit segl, heraf tilnavnet. Hans første kones navn kendes ikke, men ægteskabet var barnløst. 2.gang blev

han gift 1631 med:

16-6. ANNA PEDERSDATTER HEIDE.

Begravet i Hellig Trefoldigheds Kirke i Christiania 15/7 1659.

Hun var som nævnt enke efter lagmand Jacob Hansen (død 1630).

Kronen havde efter krigen mod Sverige i 1650-erne atter været i pengenød og atter fået lån fra ML, der 29/5 1659 ved pantebreve fik sikkerhed i en række gårde og skovbrug i Asker, øster Bærum og Aker. Ved kgl.skøde af 9/4 1663 blev også disse hans ejendom.

Han var på denne måde kommet i besiddelse af næsten hele Sørkedalen med tilhørende skove og det meste af Lysakerelvens dalstrøg med adskillige savbrug, samt det store Bogstad-gods. Dette enorme gods, som gennem datteren Anne gik i arv til familien Leuch, var hermed grundlagt.

I ægteskabet var 1 søn og 4 døtre:

- 1) Jacob Mortensen Heide (1631-1673) Sognepræst i Høland.
- 2) Anne Mortensdatter Heide (1635-1684) Gift 1.gang med købmand på Bragernes Peder Mortensen Kinch, og 2.gang med 16-1.(16-2).
- 3) Martha Mortensdatter Ugle (1637-1696) Gift med sognepræst i Froen Brede Larsen Hammer (26-1).
- 4) Mette Mortensdatter Heide (død 1689) Gift med sognepræst i Urskog Jens Olsen Boalt (død 1679).

16-11. LAURITS MORTENSEN.

Død i Christiania ca. 1640/41.

Nævnes 1615-36 som borger i Oslo/Christiania. Fik 1636 kaution af sin søn for et lån på 50rdl. Han nævnes da som "tilforn boende på Hovedtangen for Slottet", hvilket kunne tyde på, at han har haft en eller anden beskæftigelse på fæstningen.

NB. Laurits Mortensen brugte omhandlede lån til køb af et mindre fragtskib, og kaldes i tiden derefter "Laurits Fraktemand".

Han var gift med:

16-12. MARGRETHE FRANTSDATTER FLOR.

Det antages, at hun er død o.1649.

Af dette ægteskab kendes 3 børn:

- 1) Morten Lauritsen Uгла (16-5)
- 2) Christoffer Lauritsen (død 1663) Kapelan i Vaaler.
- 3) Frants Lauritsen. (død 1654) Sognepræst i Nøtteren.

16-13. PEDER JOHANSEN HEIDE.

Født 1580 i Heide i Ditmarsken. Død i Oslo 1/10 1623.

Hans søster Karen døde 1603 i Oslo, så familien må være indvandret før, formentlig omkring århundredskiftet.

PJH nedsatte sig som handelsmand og trælasthandler i Oslo. Han nævnes 1608-11 som lagrettemand og fra 1612 som rådmand i Oslo.

Han var gift med:

16-14. MARGRETHE CHRISTENSDATTER.

Død ca.1630. 6 børn af dette ægteskab blev voksne:

- 1) Anne Pedersdatter Heide (16-6).
- 2) Karen Pedersdatter Heide (død 1669) Gift 1.gang med sognepræst i Tjølling Erik Bugge (død 1648) og 2.gang med dennes efterfølger Jacob Thurmann (død 1662).
- 3) Abigael Pedersdatter Heide (død 1654). Gift med sognepræst i Nøtterøy Frants Frantsen Flor, bror til 16-12.
- 4) Christen Pedersen Heide (død 1676). Sognepræst i Bø i Telemarken.
- 5) Anders Pedersen Heide (1620-82) Sognepræst i Strøm.
- 6) Johanne Pedersdatter Heide (død 1683) Gift med aftensangspræst på Bragernes Mads Pedersen (død 1676).

Kilder til stamtavle nr.16.

- a) Norsk biografisk leksikon. (5-6).
- b) Norsk Tidsskrift for genealogi, personalhistorie m.v.
I-II-III (alle).
- c) Alf.Collett: En gammel Christianiaslægt (1-2-3-4-5-6)
- d) Alf.Collett: Familien Collett og Christianialiv i gamle dage
(1-2-3-4-5-6).
- e) S. H. Finne-Grøn: Slegten Michelet (13-14).
- f) S. H. Finne-Grøn: Elverum, en bygdebeskrivelse. (13-14).
- g) S. H. Finne-Grøn: Familien Abelsted. (1-2-3-4)
- h) S. H. Finne-Grøn: En afhandling om Morten Lauritsen Uglå.
- i) Yngvar Hauge: Bogstad.

Biografier til stamtavle nr.17.

17-1. PEDER PEDERSEN MÜLLER.

Født ca.1635. Død i Christiania 17/4 1714. Begravet 21/4 "med megen stads" i Christiania, men førtes senere til Næsoddens Kirkegård, hvor kisten indsattes i et af ham opført gravkapel ved siden af hans 2 hustruers. Til gravkapellets vedligeholdelse havde han udlagt gården "Rud".

Han er den ældst kendte af denne familie. Han var først skræder, men gik siden sammen med Peder Nielsen Leuch (16-1) om med bissekram, som de i begyndelsen bar på ryggen, men senere førte med heste omkring på landet, indtil de havde sparet så meget sammen, at de kunne nedsætte sig som borgere og købmænd i Christiania. De blev begge hovedrige mænd. Müller var ved sin død utvivlsomt Christianias rigeste købmand.

12/11 1687 udnævnte kongen ham og Peder Leuch til rådmænd i Christiania, hvilket embede de begge endnu havde ved deres død.

PPM ejede en usandsynlig mængde faste ejendomme, hvoraf hovedparten lå ved Christianiafjordens inderste vig - i Bundfjorden. Den betydeligste af hans ejendomme var Stub-Lian i Aker, hvormed han havde forenet Hvidebjørns savbrug med flere kværner og småpladser. Hvidebjørns savbrug havde han 1/5 1667 forpagtet for 6 år af kommandanten på Akershus, Michael Opitz, men to år senere købte han det ved skøde af 16/2 1669. På Stub-Lian boede han om sommeren.

I nærheden af Stub-Lian ejede han gården Store Prinsdal og gårdene Lerdal, Fløjlsbond, Mitsjø og Taraldsrud, og på den anden side fjorden, på Næsodden, gårdene Agner, Solberg, Løes, Sørby, Grøstad, Rud samt Næsoddens Kirke. I Aker ejede han gårdene Grorud, Ammerud, Ulsholt og Aarevold. I Aas ejede han gårdene Brevold, Kragerud i Skedsmo med Nitedalen, Aarud, Holm, Nordre Holm, Næsgute, Holburu, Aas, Rotnæs med sav- og kværnbrug, Nordby, Strøm, Mo med Buraas og Finstuen, Holter, Hauger, Vestby med Hoppen savværk, Dal og Røsjø, Hval med 2 savbrug, Herberg med sav- og kværnbrug samt - i Odalen - Sundby, Berg, Slaastad og Østvatn med Nøkelvandsæteren. I Christiania ejede han er gård med 8 værelser, hvor han boede om vinteren og havde sit kontor. Endelig ejede han et par søboder og skibene "Hvidebjørn" og "Celia".

Han anså ikke sin ældste søn, Ole, for egnet til at drive den omfattende forretning videre, og bestemte derfor i sit testamente af 27/11 1708, at forretningen skulle videreføres af sønnen Anthoni, og godset deles mellem denne og svigersønnerne Morten Leuch og Hans Thomessen Rør.

Sønnen Ole fraskrev sig 24/3 1707 retten til godset mod erstatning i rede penge. PPM.s testamente blev efter underskrivelsen overdraget "min elskelige Søn Anthoni Pederssøn Müller og hans dydædle Kjæreste Anna Collett".

Han blev gift 1. gang 1664 med:

17-2. KAREN OLSDATTER GJERDRUM.

Født i Gjerdrum 1644. Død i Christiania 1692.

Han gift 2.gang 1694 med Sidsel Rasmusdatter (død 1702), enke efter præsten for de tyske Arbejdere ved den kgl.Mønt i Christiania, magister Joachim Lobes (død 1672).

Børn (han havde ingen i 2.ægteskab):

- 1) Dorothea Pedersdatter Müller (1665-1700). Gift med købmand i Christiania Mads Olufsen Berg (1659-1693).
- 2) Margrethe Pedersdatter Müller (1666-1739) Gift med sognepræst i Gjerdrum Povel Nielssøn Arctander (1658-1713).
- 3) Peder Pedersen Müller (født 1670). Sømand. Skæbne ubekendt.
- 4) Karen Pedersdatter Müller (7-12)
- 5) Maren Pedersdatter Müller (1671-1729) Gift med sognepræst i Sigdal Thomas Nilssøn Griis (1666-1722), en nær ven af Ludvig Holberg.
- 6) Ole Pedersen Müller (1677-1716) Løjtnant i kavalleriet.
- 7) Anthoni Pedersen Müller (1678-1748) Købmand og stadsmajor i Christiania.
- 8) Birgitte Müller (1680-1755) Gift med købmand i Christiania Hans Thomsen Rør (Død 1720).

17-5. OLE EVENSEN.

Født i Oslo 1622. Død i Gjerdrum 26/10 1697.

Blev 31/1 1652 sognepræst i Gjerdrum. Ordineret 6/2 s.å. Var sognepræst her i godt 45 år.

Gift i Gjerdrum 3/10 1652 med:

17-6. ELLEN OLSDATTER GRUE.

Født 1610 i Grue. Død 1702 i Gjerdrum.

Børn:

- 1) Karen Olsdatter Grue (17-2) og
- 2) Anne Olsdatter Gjerdrum (1634-1711) Gift med lademager i Christiania Jørgen Nielsen.

17-11. EVEN ANDERSEN.

Død i Christiania 1627.

Var købmand i Oslo/Christiania og ejede gården Manseth i Odalen.

Havde part i gården Rønne i Hof i Solør.

Gift 1620 med:

17-12. MARTHE HANSDATTER.

Død på Manseth 1635. Hun fik ved mandens død hans nævnte ejendomme.

Børn:

- 1) Ole Evensen (17-5).
- 2) Anders Evensen (1623-55) Sognepræst i Trøgstad.
- 3) Ingeborg Evensdatter, gift med sognepræst i Romedal Niels Christensen Hofer.

17-13. OLUF OLUFSEN GRUE.

Født i Grue 1603. Død i Gjerdrum 3/1 1652.

Blev 1633 sognepræst i Gjerdrum.

Gift i Grue 1629 med:

17-14. KAREN CHRISTENSDATTER.

Nævnes 1630/34.

Datter: Ellen Olsdatter Grue (17-6).

Kilder:

- a) H.Krog Steffens: Hvitebjørn og Stubljan.
- b) S.Finne-Grønn: Elverum. En bygdebeskrivelse.
- c) Norsk Tidsskrift for Genealogi m.v. I,II og III.
- d) Alf Collett: En gammel Christianiaslægt.
- e) Alf Collett: Slægten Collett og Christiania i gamle dage.
- f) Alf Collett: Købmand og Rådmand i Christiania Peder Pedersen Müllers efterkommere.
- g) Edw. Bull: Kristianias Historie II.
- h) Norsk Slekthistorisk Tidsskrift III.
- i) S.Finne-Grønn: Familien Abelsted.
- j) S.Finne-Grønn: Familien Michelet.
- k) Bastian Svendsen: Den norske Kirkes Gejstlighed.

Biografier til stamtavle nr.18.

18-1. MICHEL SØFRENSSEN.

Født ca.1640 i Christiania. Død sammesteds 27/3 1696.

Han var en meget anset og velhavende handelsmand i Christiania, hvor han tillige blev stadskaptajn. I hans tid, der ellers var præget i høj grad af bedragerier og toldsvig, synes han at have været en helt usædvanlig pålidelig forretningsmand. Ved skiftet efter ham levede hans enke og børne Helle, Niels, Anne og Peder.

Han blev gift i Christiania 10/11 1667 med:

18-2. ANNE HELLESDATTER.

Født 1645 i Christiania. Død sammesteds 1704.

Fra sønnen Helle (7-13) nedstammer slægten Heltzen, og fra sønnen Niels (1678-1722), der var købmand og stadskaptajn i Christiania, nedstammer den yngre slægt Vogit.

18-3. SØFREN ESCHILDSSEN.

Død i Christiania 1666.

Han var i ca.30 år skomager i Christiania.

Hans hustru kendes ikke, og af børn kendes kun 2 sønner: Michel (18-1) og Martin (død 1701), der var handelsmand i Christiania.

I bogen om slægten Vogt og mange andre nævnes Michel Søfrensen som søn af rådmand i Christiania Søfren Søfrensen. Dette er ikke rigtigt, og er da også verificeret i Norsk Tidsskrift for Genealogi m.v. III.bind.

18-5. HELLE CHRISTOPHERSEN PHARO.

Født i Lier 7/3 1611. Død i Christiania 18/9 1648, 37 år gammel.

Han var handelsmand (Trælasthandler) i Christiania. Han har ikke sat sig nogle spor i arkiverne, men døde jo også i en ung alder.

Han blev gift med:

18-6. ANNE JENSDATTER.

Begravet 24/2 1678 i Hellig Trefoldigheds kirke i Christiania.
 Hun var gift 2.gang 23/10 1653 med købmand i Frederiksstad,
 senere rådmann i Christiania Jan Diderichsen Tack (død 1668).

Børn:

- 1) Boel Hellesdatter (1640-1697) gift med handelsmand i
 Christiania Christopher Thomassen (1628-1706).
- 2) Bertel Hellesen (1642-1683) Handelsmand i Christiania.
- 3) Anne Hellesdatter (18-2)
- 4) Maren Hellesdatter (1648 - ?) Gift med en Niels Trondsen.

18-11. CHRISTOPHER OLUFSEN PHARO.

Født i Lier 1578. Død sammesteds 1/1 1617.

Han blev 17/10 1603 sognepræst i Lier, hvor han afløste sin
 far, der var syg (døde 18/8 1605).

Han blev gift i oktober 1607 med:

18-12. ANNE HELLESDATTER.

Død i Christiania 1631. Hun blev gift 2.gang med foged i
 Østerdalen, senere rådmann i Oslo/Christiania Laurits Hansen (død
 1637).

Børn:

- 1) Ole Christophersen Pharo (1610-1665) sognepræst i Skiptved.
- 2) Helle Christophersen Pharo (18-5).

Kilder:

- a) Norsk Tidsskrift for Genealogi. m.v.III.
- b) L.J.Vogt: Slægten Vogt i gamle dage.
- c) S.Finne-Grønn: Elverum. En bygdebeskrivelse.
- d) Alf Collett: En gammel Christianiaslægt.
- d) Edv.Bull: Akers Historie.
- e) W.Brandt: Slægten Benkestok.

Biografier til stamtavle nr.19.

19-1. POUL PETERSEN VOGT.

Født i Sønderborg 29/11 1646. Død i Christiania 3/6 1708.
Begravet 26/6 i Vor Frelzers kirke i Christiania.

PPV kom 1669, 23 år gammel, til Christiania for at søge lykken. En af dem, der støttede ham bedst, var hans senere svigerfar, Dominicus Braumann, der antagelig også var fra Slesvig.

1680 blev han proviant-, ammunitions- og magasinforvalter på Akershus. Han drev udstrakt handelsvirksomhed, især trælæsthandel, ved siden af sin stilling som offentlig tjenestemand. 1694 opgav han dog sit embede for helt at hellige sig handelen. Han synes endnu i 1699 ikke at have samlet sig nogen større formue.

Han ejede et hus på hovedtangen ved slottet, som han købte og beboede, medens han var ansat ved fæstningen. Han havde tillige et hus i Rådhusgaten, hvor senere den norske kadetskole fik til huse. Her døde han og her boede hans enke i flere år. I sine senere år købte han gården Nordtved i Aker, hvortil også hørte et savværk. I tiden fra 1699 til sin død lykkedes det ham at hæve sig fra jævn velstand til at blive en af Christianias handelsstands rigeste mænd.

Han var tillige skibsreder, og nævnes i året 1700 i den fortegnelse, der dette år udgik fra rentekammeret over "bemidlede Betiente og Undersaatter i Norge", som skulle betale tvangslån i anledning af krigen. PPV skulle betale 1000 Rdl. Det var det højest ansatte beløb for en enkelt person. Et tegn på hans stigende velstand og anseelse er hans udnævnelse til kommerceråd, hvilket formentlig skete under kongens ophold i Christiania 1704.

En dag i begyndelsen af marts 1705, gik det som et tordenslag over byens handelsstand, at tolderen Frants Jørgensen var arresteret. Det viste sig, at ikke mindre end 63 af byens toldembedsmænd og handelsmænd var indviklede i omfattende toldbesvigelser. Det beroligede noget, at kongen "nådigst pardonnerede", men der blev nedsat en kommission til nærmere undersøgelse af besvigelsernes omfang og betydning for kongens kasse. Under generalfiskallens ledelse skulle bøgerne gennemgås. Man ansøgte om fritagelse herfor. Underskriverne var bl.a.

generaltoldforvalteren samt James Collett, PPV o.fl.andre. De synes i realiteten at have opnået, hvad de ønskede. At næsten alle toldvæsenets embedsmænd og selve byfogaden var indblandet viser, at sagen snarere må betragtes som et lidt utiltalende tidsbillede end som udgangspunkt for en bedømmelse af de impliceredes moralske habitus.

Gift 18/3 1679 i Christiania med:

19-2. CATHARINA BRAUMANN.

Født 15/1659 i Christiania. Død sammesteds 28/11 1742.

I PPV. s bibel står "Anno 1679' den 18.Martz, som indfaldt paa en Tirsdag, blev mit Brøllop holden med min Kiereste, Catharina Braumann, i min Svigerfaders Husz i Christiania".

I ægteskabet var 5 børn:

- 1) Anna Vogt (1683-1766) Gift med jernværksejer Herman Krefitting(1656-1712).
- 2) Sophie Cathrine Vogt (7-14).
- 3) Peter Vogt (1685-1767) Konferensråd, Trælasthandler, assessor i overhofretten og lagmand i Christiania.
- 4) Dominicus Vogt (1687-1744) Kancelliråd, trælasthandler og assessor i overhofretten.
- 5) Eleonora Vogt (1691-1750). Gift med købmand og stadskaptajn i Christiania Niels Michelsen (1678-1722), søn af 18-1.

19-3. PETER VOGT.

Død 1676, i Sønderborg.

Om hans afstamning og liv vides intet udover, at han i en årrække var husfoged over Sønderborg slot og amt.

Hans hustru kendes heller ikke, og af børn kun sønnen Poul (19-1).

19-5. DOMINICUS BRAUMANN.

Død i Christiania ca.1682.

Han stammede utvivlsomt fra Slesvig. 12/4 1661 fik han bestalling som proviantskriver ved Akershus slot, den 23/8 1670 som

proviantmester og 28/5 1673 som zahlkommissarius for Norge.

Hvornår han er indvandret til Norge er det ikke muligt at konstatere. Man må formode, at hans nævnte stillinger har krævet en længere forudgående ansættelse i mere underordnede stillinger.

Han var en efter tidens forhold velstående mand. Under den skånske krig svarede han krigsstyrskat med 365 rdl. om året.

Hans hustru kendes ikke. De havde 3 døtre: Sofia Amalia, der forblev ugift, Maria Sofia, der blev gift med kommandanten i Frederiksstad generalmajor Peter Jacob von Wilster, og Catharina (19-2). + en søn Christian Braumann (1657-1729), lagmand i Christiansand og Agdesiden.

NB. Dominicus Braumann havde søsteren Eleonora, der var gift med købmand i Sønderborg Niels Clausen Røjem.

Kilder:

- a) Alf.Collett: En gammel Christianiaslægt.
- b) Alf.Collett: Familien Collett og Christianialiv i gamle dage.
- c) L.J.Vogt: Slægten Vogt.
- d) L.Daae: Det gamle Christiania.
- e) H.Krog Steffens: Hvitebjørn og Stubljan.
- f) W.Brandt: Slægten Benkestok.
- g) F.Hjort: Peter Jensen Gjerløvs Efterkommere. (stamtavlen).
- h) S.H.Finne-Grønn: Rentekammerets norske Bestallinger 1660-1814.
- i) S.H.Finne-Grønn: Slægten Abelsted.

Biografier til stamtavle nr.20.

20-1. TORSTEN KOLBJØRNSEN ARNEBERG.

Født på gården Berger i Grue i Norge 1580. Død 1672, lige fyldt 92 år.

Han var fra 1626 til sin død lensmand på Hof i Norge og ejer af godserne Solør og Arneberg, hvor han boede. Folketællingen for 1665 angiver, at han er fyldt 85 år.

Gift ca.1623 med:

20-2. Birgitte Arnesdatter Gile.

Født ca.1600. Død 1635. Han giftede sig derefter med en ikke nærmere identificeret Cathrine, der endnu levede i 1702.

I første ægteskab 5 sønner. Børn af andet ægteskab kendes ikke.

I Hof kirke findes en træplade med følgende indskrift:

"Til Guds Ære og denne Kirke til Beprydelse have disse ædle og velagtbare fem Brødre, nemlig Hæderlig og Vellærde Hr.Colbjørn Torstensen, Oluf Torstensen, Povel Torstensen, Arne Torstensen og Oluf Torstensen den Yngre, samtlige barnefødt på Arneberg, ladet bekoste denne Kirkes Staf-fering Anno 1672".

De fem sønner var som nævnt:

- 1) Oluf Torstensen (1624-1677) Trælasthandler i Christiania.
- 2) Poul Torstensen (1625-1692) Trælasthandler i Christiania.
- 3) Arne Torstensen (1626-1711) ejer af godset Arneberg.
- 4) Oluf Torstensen den Yngre (1627-1686) Trælasthandler i Christiania.
- 5) Colbjørn Torstensen (7-9).

20-3. KOLBJØRN OLUFSEN ARNEBERG.

Født 1555. Død 1615.

Ejer af godset Solør i Grue i Norge.

Hans hustrus navn er ubekendt. Søn 20-1.

20-5. ARNE HELGESEN GILE.

Født 1556. Død 1626. Nævnes første gang 1612 som ejer af Gile og en hel del odelsgoods: Blæstad i Vang, Vardeberg i Stange, Snarhol og Rud i Vaaler, Bjertnes og Østmo i Hof, og fra 1618 tillige Løsgården Trondgården i Aasnæs.

Han blev gift ca.1598 med:

20-6. MAREN ARNESDATTER.

Født 1573. Død 1630.

Der kendes 3 børn af dette ægteskab:

- 1) Helge Arnesen Gile (ca.1596-ca.1636) Arvede det meste af faderens gods. Blev 1626 ikendt en bøde på 6½ daler og 1 ort for "Leiermål med hans Quinde nogle Måneder førend de blef egtegifffne med huer andre". Jaja, tiderne forandrer sig.
- 2) Birgitte Arnesdatter Gile (20-2).
- 3) Anne Arnesdatter Gile (ca.1605- ?). Gift med Arne Kolbjørnsen i Svenneby i Vaaler, bror til søsterens ægtefælle 20-1.

20-11. HELGE OLUFSEN GILE.

Han levede på garden Gile i Vang i midten af 1500-tallet.

Var i 1567 lagrettemand på Hedemarken, og ejede foruden Gile adskilligt andet jordegods. Han har været en fremtrædende mand med gode slægtsforbindelser. Hans hustrus navn kendes ikke. Der vides intet om faderen udover, at han jo må have heddet Oluf, men moderens navn var ULFHILD HELGESDATTER. Hun nævnes 9/6 1537, hvor hun på Gudsker i Stange fik optaget tingsvidne om, at hun var rette arving til det gods, som en Ase Lund havde efterladt. 3 sønner kendes:

- 1) Poul Helgesen (1543-1625) Lagmand i Bergen.
- 2) Hans Helgesen Helstad (1545-1610). Lagrettemand i Vang.
- 3) Arne Helgesen Gile (20-5).

20-13. ARNE ALFSSØN FINSTAD.

Født ca.1545. Død ca.1615.

Han nævnes første gang som lagrettemand og møder som den ene af 3 repræsentanter for Hof ved prins Christians hyldning i Oslo (1591). Senere omtales han ikke som "bruger" på Arneberg, men overtog og bosatte sig på gården "Finstad" i Løjten, hvor han blev lensmand. Han deltog 1610 som lensmand tronfølgerens, prins Christians (den udvalgte prins C) hyldning i Oslo.

I skatteangivelserne for Hedemarken for året 1612 opgives han at eje følgende gods: Finstad i Løjten, Grundet-Sæter i Elverun, Arneberg i Solør, Bjertnes og Aumestad i Hof samt Gjermshus i Vinger.

Hans hustrus navn er ubekendt, og af børn kendes kun:

- 1) Arne Arnesen Ingeberg (ca.1575-1640) Ejer af gården Ingeberg i Vang. Tog 1629 ophold på Standsgården i Vinger, og kalder sig da Arne Arnesen Standsgården.
- 2) Maren Arnesdatter (20-5).

Kilder:

- a) Norsk Slekthistorisk Tidsskrift 7, 10, 19.
- b) Gjessings Jubellærera (Stamtavle Colbjørnsen).
- c) Mindeblade om dem, fra hvem jeg stammer, ved C.W.L.Horn.
- d) M.Arnese: Haldensia.
- e) S.H.Finne-Grønn: Elverum. En bygdebeskrivelse.
- f) Wilhelm Lassen: Norske Stamtavler (Arneberg).

21-1. KIELD LAURITSEN STUB.

Født 10/2 1607 i Varberg i Halland. Død 20/4 1663 i Ullensaker, 56 år gammel "under Prædiken paa anden paaskedag". Hans billede hænger i Ullensaker kirke.

Han gik i skole, først i Landskrona, derpå i Slagelse, og dimitteredes 1626 fra Københavns skole. Siden rejste han udenlands, gik i Braband i kejserlig krigstjeneste og avancerede til ingeniørkaptajn. Vendte 1631 hjem og blev øverste hører ved Københavns skole. Drog atter udenlands, til Nederlandene og Frankrig, denne gang som informator for adelsmanden Gunde Langes børn og kraftigt understøttet af Ove Gjedde. 1632 var han indskrevet ved universitetet i Leiden. Efter at have foretaget endnu en rejse som informator for statholder Christoffer Urnes børn, tog han 1635 magistergraden i København, hvorpå han samme år kaldtes til sognepræst ved Christianias dengang eneste kirke. 1641 byttede han embede med sognepræsten i Ullensaker, idet han var kommet i strid med borgmester Laurits Rhus eller Ruus, en brutal og trætkekær mand, som søgte at lægge hindringer i vejen for en trolovelse, mens Stub tog de unge menneskers parti.

Et par år senere udbrød krigen mod Sverige, og man fik nu stærkt brug for Stubs i fremmed krigstjeneste indhøstede erfaringer. Hannibal Sehested, der synes at have sat stor pris på Stub, opsøgte ham personlig i Ullensaker præstegård, og han forekommer herefter med titel af statholderens kammerråd og rang som ingeniør-oberst. Han anlagde talrige skanser, redouter og magasiner. I begyndelsen var også rigets landpasser fra Trondhjem stifts sydgrænse ned til Baahus betroet hans overopsyn, og han lod her holde landevagt.

Han virkede ivrigt for at skaffe oplysninger fra den svenske side af grænsen, og lod trykke forskellige småskrifter på svensk, som han lod fordele blandt de svenske bønder og Dalkarle for at berolige dem, sålænge Nordmændene ikke trængte ind over grænsen. Han spillede en hovedrolle i disse egne, og vandt - vel også i kraft af sin gejstlige stilling - almuens tillid. Det var imidlertid meget langt fra Stubs nationale og humane indstilling, at han havde den ringeste fordel ved denne sin virksomhed - tvært imod led han store tab.

Han fik 1648 bevilget en del kirketiender som vederlag for det

"daglige Gjesterie, der forlangtes paa hans ved en af Rigets Hovedveje beliggende Præstegaard".

I det kgl.bibliotek i Stockholm findes et eksemplar af hans - i 1883 genoptrykte "Akershusiske Akters første Kvartals summariske Beskrivelse paa nærværende Aar 1644" - en meget væsentlig kilde til krigens historie.

Fra hans tid som sognepræst i Christianis stammer følgende lille, fornøjelige historie: En af hans gamle krigskammerater fra Braband var en dag - under et besøg i den norske hovedstad - gået i kirke. Stor var hans forbavselse, da han ser Stub dukke frem på prædikestolen, og han kunne ikke tilbageholde følgende udråb, der rungede gennem kirken: "Kilian - Kilian (Kield), wer Teuffel hat dich auf den Cantzel geführet?".

Han blev 1647 provst over Øvre Romerike og Solør. Han var første gang gift med Karen Glostrup (død 1641), 2. gang, med Gulhild Andersdatter (død 1651) og 3. gang ca 1653 med:

21-2. MAREN MIKKELSDATTER.

Født 1612 i Vang i Hedemarken. Død i Christiania 14/2:1669. Blev 16/2 "indsat i Bogladen, og straks den næste Morgen udtagen, med alle Klokker og den største". Bogladen var et kapel i Trefoldigheds kirke, der tidligere havde været udlejet til en af byens boghandlere.

Stub havde i sine 3 ægteskaber følgende børn:

- 1) Niels Stub (1638-1723) Assistentsråd i Frederikshald.
- 2) Michael Stub (død 1683) Sognepræst i Norderhoug.
- 3) Matthias Stub (død 1696) Justitssekretær i Overhofretten i Christiania.
- 4) Catharina Stub (7-10)
- 5) Gunille Stub (død 1717) Gift med sognepræst i Spydeberg: Hans Lauritsen (død 1695).

21-3. LAURITS KIELDSEN STUB.

Født ca.1570. Død i Hishult 1631.

Han blev 1606 sognepræst i Hishult og Fagerhult ved Hallandsåsen ca.30/35 km vest for Båstad.

Han var gift med:

21-4. MARGRETHE HANSDATTER.

Det eneste, jeg ved om hende er, at hun var fra Varberg, muligvis datter af en præst der. Når sønnen Kield er født i Varberg kunne det jo tyde på, at de har været på besøg hos familien i Varberg på det tidspunkt.

Af børn har jeg kun kunnet finde 2 døtre:

- 1) Kield Lauritsen Stub (21-1)
- 2) Magnhilde Lauritsdatter Stub, der var gift 1.gang med sognepræst i Løiten Peder Svendsen (død 1639) og 2.gang med dennes efterfølger Even Baardsen (død 1668).

21-5. MIKKEL ANDERSEN AALBORG.

Født i Aalborg o.1580. Død i Vang i juli 1626, 46 år gammel.

Han blev 7/4 1610 sognepræst i Vang i Hedemarken. Fik omtrent samtidig et præbende i Hamar domkapitel. Han er forfatter til "Anitiquit, udaf Wang Sogn paa Hedemarken i Opsloe Stifft, beskreven af Michaele Andreae Aalburg. Ao.1623". I kirken maleri af MAA med inskription "Do.Michael Andreæ Aalburgensis, Vocatus 1610, ex hac vitae emigravit 1626".

Han blev gift 1611 med:

21-6. KAREN LAURITSDATTER.

Død 1669 på Skattum i Vang.

Hun havde 1. gang været gift med Haagen Mogensen Gyldenår, der døde 1610 som sognepræst i Vang, og blev gift 3.gang med sognepræst i Vang Hans Henriksen Prytz.

Af børn i ægteskabet med MAA kendes:

- 1) Maren Mikkelsdatter (21-2)
- 2) Karen Mikkelsdatter (1614-66) Gift med major i Norges hær Poul Michelet (1585-1660).
- 3) Mikkel Mikkelsen (1618-1700) Ejer af gården Skattum i Vang.

21-13. LAURITS JENSEN.

Død i Ringeby 1587.

Der vides intet om ham udover, at han 1585 var sognepræst i Ringeby i Oslo og Hamarstift. 16/8 nævnte år fik han på herredagen i Oslo kongetienden af Ringeby (20 tdr.korn), fordi han havde ringe indtægter, mange mindre børn, og var besværet af meget gæsteri.

Hans hustrus navn kendes ikke, og af børn kendes kun Karen Lauritsdatter (21-6).

Kilder:

- a) A.C.Bang: Den norske Kirkes Gejstlighed i Reformationsaarhundredet 1536-1600.
- b) Bastian Svendsen: Gejstligheden i Oslo og Hamar Stift.
- c) S.Finne-Grønn: Slægten Michelet.
- d) Trondhjemske Samlinger 1909.
- e) W.A. Worsøes Slægtebog (anetavlerne).

Biografier til stamtavle nr.22.

22-1. MATTHIAS BRUN.

(ca.1635-1675).

Om ham vides intet, udover at hans far utvivlsomt hed Hans, og at han ernærede sig som handelsmand i Trondhjem. Han har sikkert hørt til byens "førende lag" henset til, at han blev gift med en datter af byens magistratspræsident og kommerce direktør.

Han blev gift i Trondhjem 1658 med:

22-2. MAGDALENE LORENTZDATTER.

Født 1640. Død på Røros 6/3 1702.

Efter mandens død blev hun ca.1676 gift med organisten ved Røros kirke Volquart Jöns (død 1695), en til Trondhjem indvandret Rendsburger. Han var tillige købmand og gæstgiver og havde ret til at handle med drikkevarer og tobak. Han drev tillige gårdbrug og varetog kørsel for Røros kobberværk. 12/3 1689 oprettede han testamente til fordel for hustruens eneste barn - Johannes Brun (8-11). Ved hans død fortsatte hans enke sammen med sønnen den mangeartede virksomhed.

22-5. LORENTZ FRANDSEN.

Død i Trondhjem i maj 1671. Begravet 20/5 fra Vor Frue kirke "med alle klokker".

Var i 1640-erne ene-forvalter over Dønnegodset i Helgeland. 7/5 1665 - samme år som magistratspræsidenter indførtes i Norge - blev han af kongen beskikket til "Presidenit oc Directør offuer Commereien udi den fornemme Handelsstad Trundhiem". I denne anledning blev der i Christiania trykt "En lofflig Erindring oc Løke-Ønskning", en lidt lovlig sen løke-ønskning for en to år gammel begivenhed.

LF fik 9/5 1665 - 2 dage efter udnævnelsen - rejsepas til en rejse til Bergen "saa oc at forschaanis for Rettens Betienelse i Trundhiem naar fornøden giøres".

Han var den første magistratspræsident i Trondhjem. Stillingen var en direkte følge af enevældens indførelse, idet det var formålet, at en sådan præsident foruden at være

magistratens øverste chef skulle føre nøje tilsyn med byens handelsmænd og være et bindeled mellem borgerne og regeringen. Dette fratog selvsagt borgerne al indflydelse, og hans virksomhed gik da heller ikke af uden gnidninger. Hidtil havde borgmestre og rådmænd været byens mest fremstående mænd, og udgået fra de slægter, der var byens mest velstående, mens prææsidenten var løserer tilknyttet, da han var embedsmand og kunne forflyttes fra den ene by til den anden efter regeringens forgodubefindende.

LF hørte til den nye kreds af initiativrige borgere, som byggede sin position på mellemhandlervirksomhed fra producent til eksportør. Han havde drevet udstrakt Nordlandshandel. Sammen med lensherren Preben von Ahnen var han blandt de første til at eksportere torskerogn, og de oprettede i forening et hvalkompagni.

LF havde således en meget kontrollerende og enevældig stilling. I 1670 sender udliggerne på Nordmøre alvorlige anklager mod ham til regeringen i København. Som løn for stillingen som tilsynsførende med handeles (kommercedirektør) skulle han have $\frac{1}{2}$ skilling for hver dalers værdi af varer, der var ind- og udført over byen, hvilken aflønningsform var yderst fiffigt bestemt fra regeringens side, idet de forskellige prææsidenter jo derved var personligt stærkt interesserede i, at alle varer blev toldklareret. Udliggernes klage omfattede mest trælasten. De klagede over, at de måtte give LF mere end købmændene i byen gav. De kan dog ikke skjule, at LF var en brydsom mand, og gør alle mulige krumspring for at give indtryk af, at stillingen som kommercedirektør var totalt overflødig. LF fremkom med et godt modargument: som kommercedirektør var han inspektør for ulovlig handel - og enhver vidste, at sligt gik i svang blandt udliggerne.

Omtrent samme tid kommer klage fra et dusin "Trondhjemmere" over Lorentz, "som aldrig kan være Kongen eller Landet til gode for en Skilling". De beder sig fritaget for hans hårde åg i tillid til, at kongen mere har byens vel i tankerne fremfor een mands "Welløst och Ofwerflødighed". Mellem linjerne skinner det tydeligt frem, hvad der er det største besvær: det er Lorentz' påstand om, at kommercedirektørens stilling er nødvendig og til stor nytte ved at han "stor undersleb udi toll- og tiendevesenet hindrer mad annet sligt". For denne klage var borgmestrene og

rådet, altså magistratspræsidentens underordnede - samt nogle borgere ansvarlige. Der kom intet ud af klagerne, simpelthen fordi de altfor tdeligt viste, at det, man var allermost irriteret over, var at den lokale øvrighed skulle ledes af en mand, for hvem staten var arbejdsgiver.

Der er ingen tvivl om, at LF var en både dygtig og hård mand, hvilket naturligvis ikke bedrede forholdet til befolkningen, og især ikke til den mindre lovlydige del af denne. Efter LF's død stod stillingen som præsident ledig i en længere årrække, indtil den blev overtaget af Peder Kaasbøll (28-1).

Han blev gift o.1637 med en søster til købmand og stadskaptajn i Trondhjem Marcus Jacobsen Angell:

22-6. SOPHIE JACOBSDATTER ANGELL, der må være død o.1665. Han blev gift 2.gang 1672 med Fulche Fremmersdatter (ca.1650-1694)

Af børn kendes kun:
Magdalene Lorentzdatter (22-2).

Kilder:

- a) Anders Daae: Borgmestre i Trondhjem før 1665 i Trondhjemske Samlinger, 1915.
- b) Tb. Bull: Biskop i Bergen Johan Nordahl Brun og hans slegt.
- c) Bjørn Sogner: Trondhjem Bys Historie.

Biografier til stamtavle nr.23.

23-1. SVEND GJERTSEN BUSCH.

Født i Trondhjem 17/5 1645. Død sammesteds 13/5,1717.

Han var anset handelsmand og auktionsdirektør i Trondhjem.

Var to gange gift:

1.gang med:

23-2. Johanna Ditlevsen. Født 1635. Død i Trondhjem 6/1 1689.

Datter: Anna Margaretha Svendsdatter Busch (8-12). SGB gift anden gang med 24-2.

23-3. GJERT HANSEN BUSCH.

Han nævnes 1620-45 som handelsmand i Trondhjem. Iøvrigt kendes intet til ham.

Han var gift med:

23-4. CATHARINA BRUNSMANN, der nævnes 1621/45.

Søn: Svend Gjertsen Busch (23-1).

23-7. HANS GJERTSEN BUSCH.

Født 1585 i Haderslev. Død i Trondhjem 6/3 1649.

Han kom ca.1610 til Trondhjem, hvor han nedsatte sig som købmand. Senere blev han rådmand og overformynder, og fra 1635 til sin død 2.borgmester. Han dreven betydelig handelsvirksomhed ved Nærøsund i Ydre Namdalen på en efter ham opkaldt Holm - Buschholmen. (Se næste side).

Gift 1613 i Trondhjem med:

23-8. MAREN SVENDSDATTER.

Hun nævnes 1603/48.

Søn: Gjert Hansen Busch (23-3)

23-9. JOHAN BRUNSMANN. Død 1650 i Trondhjem, hvor han var handelsmand og rådmand. ("Illustrius Nidrosiae Mercator").

Han var gift med:

23-10. DOROTHEA BONEKAM, der nævnes 1645.

Stammede fra Lübeck.

Datter: Catharina Brunsmann (23-4).

Kilder:

- a) Th. Bull: Biskop i Bergen Johan Nordahl Birun og hans slegt.
- b) Bjørn Sogner: Trondhjem Bys Historie.
- c) Anders Daae: Borgmestre i Trondhjem før 1665 i Trondhjemske Samlinger, 1915.
- d) Sehiønning: Trondhjems domkirke.

NB. Hans Gjertsen Busch (23-7) blev 21/12 1635 af lensherren, Oluf Parsberg, valgt til 2. borgmester, men var 1644-49 byens 1.borgmester. Begravet i Trondhjems domkirke.

Biografier til stamtavle nr.24.

24-1. Identisk med 23-1.

Gift 2. gang i Trondhjem 16/5 1690 med:

24-2. METTE MARCUSDATTER ANGELL.

Født i Trondhjem 1673. Død sammesteds 13/4 1697.

Datter:

Anna Catharina Svendsdatter Buscn (8-14)

24-5. MARCUS NISSEN ANGELL.

Død i Trondhjem (Fosen) i februar 1702.

Han indvandrede til Trondhjem i midten af århundredet fra landskabet Angell i det daværende Flensborg amt. Da hans far hed Nis Jacobsen, er det sandsynligt, at det drejer sig om en bror til den fra samme egn indvandrede rådmand og stadskaptajn i Trondhjem Marcus Jacobsen Angell (bror til 22-6). Han er i så fald opkaldt efter sin farbror. Til den meget udbredte, bekendte trondhjemske legatfamilie Angell har ingen tilknytning kunnet påvises.

Han var købmand i Trondhjem, og var 1686 byens næststørste skatteyder. Han flyttede ca.1690 til det nærliggende Lille Fosen, men beholdt sin forretning i Trondhjem.

Han var gift med:

24-6. CATHRINE HANSDATTER JERNE. Død 1711/12.

Datter: Mette Marcusdatter Angell (24-2).

Kilder:

Th.Bull: Biskop i Bergen Johan Nordahl Brun og hans slekt.
Trondhjemske Samlinger 1909 (Angell).

Biografier til stamtavle nr.25.

25-1. CHRISTOPHER GERTSEN MORGENSTJERNE.

Født 3/1 1619. Død 12/11 1679. Bisat ved Dale Kirke i Lyster.

1647 var han blevet foged over Indre Sogn i Norge. Under den første del af sin embedstid boede han på fogedgården Rotne i Sogndal, men 1653 flyttede han ind i sin egen ejendom Flahammer inderst ved sognefjorden i Lyster sogn. Denne betydelige gård ejede han ikke fuldtud i begyndelsen, men købte 1653, da han flyttede ind, en part, der tilhørte Iver Vind. Yderligere ejede Corfitz Ulfeldt en part i gården, men CGN var eneste bruger. Han købte o .1658 også Ulfeldt ud. I 1678 hørte adskillige. odelsgårde til Flahammer.

Som fogedens sædegård var Flahammer fri for almindelige skatter, og vedblev med at nyde denne frihed - også i enkens levetid. Han ejede foruden Flahammer adskilligt andet jordegods i Sogn, og var en meget rig mand.

Han brugte aldrig slægtsnavnet Morgenstjerne, men slægtsnavne var i det hele taget sjældent brugt, hvilket tit er årsag til genealogiske besværligheder, fordi det besværliggør en nøjagtig identifikation. Fogeden, hvis håndskrift er sjælden kraftig, tydelig og smuk, og hvis regnskaber var særdeles ordentligt og sirligt affattede, underskriver sig slet og ret Christopher Giertsen.

Gift 1656 i Bergen med:

25-2. BIRGITTE LUDVIGSDATTER MUNTHE.

Født i København 26/6 1634. Død på Flahammer 23/4 1708.

Bisat i Dale kirke. Kapellet sløjfedes 1859, og kisterne nedsattes på kirkegården. På hendes kiste stod denne indskrift:
 "Her under huiler / den hæderbårne og dydædle Matrone /
 Sal.Birgitta Munthe / Fød / Anno 1634 d.26. Juny. / Død / Anno
 1708 d.23.April. /

Har Dyd og Guds frygt havt tillige Hjærte-Bolig
 Og med Oprigtighed i et Bryst huilet rolig,
 Da var det visselig i dennes yndig Sjæl,
 Som nu for Lammets Stol i evig Fryd er vel.
 I hendes Levetid hun mangt har maattet døie,
 Taalt mangan Modgangsstund og Sorrigs Møye,

I enlig Enkestand i ni og tjuve Aar,
Men se nu Frydefuld hun for Guds Ansigt staar".

Af deres børn blev 6 voksne og antog navnet Munthe:

- 1) Ludvig Munthe (1657-1708) Sognepræst i Vik.
- 2) Otto Munthe (9-7).
- 3) Birgitte Munthe (1662-96) Gift med oberst Georg Frederig von Krogh (1653-1721).
- 4) Elisabeth Munthe (1666-86). Gift med etatsråd, justitiarius i Overhofretten Hans Blix (1661-1715), senere adlet Blixencrone.
- 5) Ingeborg Munthe (1668-1743) Gift 1.gang med foged over Indre Sogn Johan Hansen Rue. (1660-96) og 2.gang med fenrik og gårdejer Reier Henriksen Urdahl (1658-1148).
- 6) Gerhardt Munthe (1671-1729). Oberst.

25-3. GERT CHRISTOPHERSEN MORGENSTJERNE.

Der vides intet om ham udover, at han 1620 er opført på mandtalslisterne som borger og handelsmand i Bergen.

Han var gift med:

25-4. BIRGITTE CHRISTOPHERSDATTER GLAD.

Hun nævnes 1619-20.

Af børn kendes kun sønnen 25-1, i al fald med sikkerhed.

25-5. LUDVIG HANSEN MUNTHE.

Født i Tikøb præstegård 2/8 1593. Død i Bergen 12/3 1649.

Bisat "hæderligen udi en meget Folkerig Forsamling paa Mariæ Bebudelsis Dag 1649" under koret i Bergens domkirke.

Da hans forældre døde 5/9 1601 med 2 timers mellemrum var LHH kun 8 år gammel. Han blev derfor sat i huset hos sin farbror, kanonikus ved Lunds domkapitel, magister Ludvig Ludvigsen Munthe, der straks satte ham i Lunds skole, hvorfra han 23/4 1613 immatrikuleredes som student ved Københavns universitet. 11/5 1616 tog han graden som Baccalaureus philosophiae og blev

samtidig øverste hører ved Lunds skole. Han frasagde sig denne stilling efter et par måneders forløb, fordi han ved juletid samme år fik tilbud fra Otte Lindenov til Borreby om at rejse udenlands som informator for dennes 2 sønner Tage (Tyge) og Otte. På denne sin første udenlandsrejse, der varede i 2½ år, besøgte LHM med sine to elever først Rostock, drog derpå over Lübeck, Lüneburg, Braunschweig, Kassel og Marburg m.fl. steder til Giesen, hvor de var i over et år, og hvor de havde deres "Lossement hos den hæderlige og vidtberømte Theolog, Dr. Johannis Winckelmann". Herfra fortsattes turen til Frankfurt am Main, Leipzig, Jena og Wittenberg, hvorpå de rejste hjem.

10/5 1619 blev han magister fra Københavns universitet, og kort efter drog han på anmodning fra Otte Lindenovs enke med den ene af sine tidligere elever og hans brødre Henrik og Holger Lindenov atter udenlands, først til Kassel, hvor de opholdt sig ved det fyrstelige kollegium et års tid, derfra drog de 1621 over Darmstadt, Heidelberg, Speyer m.fl. til Strassburg, hvor opholdet varede over et år, og hvor de logerede hos professor, dr.theol. Tobian Speccerus. 1622 fortsatte rejsen til Basel og Tübingen, derfra over Nordlingen, Nürnberg, Bamberg, Coburg, Jena, Halle, Magdeburg, Lüneburg og Hamburg til København.

1624 blev han sognepræst i Borreby og Löddeköping i Lunds stift. 5/6 1634 udnævntes han af Christian IV til kongelig hofprædikant og flyttede til København. Allerede 2½ år senere blev han udnævnt til superintendent (biskop) over Bergen stift, og indviedes til dette embede af Jesper Brochmand. Kongebrevet herom er dateret København 25/10 1636. Han kom dog først til Bergen i Marts 1637, fordi Bergen på den tid hjemsøgte af pest og børnekopper. Af disse sygdomme mistede Bergen alene i 1637 2500 af sine indbyggere, hvilket giver et begreb om de sørgelige forhold, hans kone og deres 10 små børn overtog det nye hjem. Det var 13/3 1637 om eftermiddagen, de ankom til Bergen. Hans efterkommere har siden i Norge, og det er med rette, hans oldebarn (datterdattersøn) Ludvig Holberg erklærer, at "han billigt kan regnes blandt Norges Patriarker".

Sit kald som biskop røgtede han efter samtidiges enstemmige vidnesbyrd med "megen Nidkjerhed og Troskab og udviste mageløs Flid og Vindskibelighed". Konrektor Edwardsen i Bergen siger: "Han ordinerede meget Godt i Menigheden til Guds Ære og dens

Forfremmelse, og førte et kristeligt Levned for Verden". Han var en lærd mand, der havde en sjælden gave for at prædike, og hans prædikener havde kraft og virkning.

1619 om foråret måtte Munthe foretage en besværlig rejse fra Bergen over Filefjeld til det 15 år tidligere anlagte Christiania, hvis første kirke kongen havde beordret ham til at indvie. Dette skete 10/3 1639, og kirken fik navnet Hellig Trefoldigheds Kirke.

5/7 1640 opstod en omfattende ildsvåde i Bergen. Bispeboligen tilligemed de fleste andre offentlige bygninger: domkirken, Korskirken, rådhuset, katedralskolen og hospitalet brændte ned. Munthe lod efter branden katedralskolen genopbygge og udvide med en femte klasse.

I 1644 udgav han en katekismeforklaring "Guds Ords første Alphabet", et arbejde der vistnok må have været ret enestående for hans tid. Denne katekismeforklaring er genoptrykt i uændret skikkelse 1874.

28/2 1649 var han tilstede i Bergens skole ved hans søn, Hans' afgang til Københavns universitet. Han følte sig da ikke rask. 2/3 var han om formiddagen i kirken. 9/3 tog sygdommen en alvorlig vending, og han lod domprovsten, magister Engelbrecht Jørgensen, kalde til sig, og modtog "Alterens Sacramente" 10/3 tog han hjertelig afsked med kone og børn - og mandag den 12/3 1649 "Morgen tre quarter til 7 slet" døde han.

Han blev gift i Lunds domkirke 17/9 1624 med:

25-6. INGEBORG SØRENSDATTER FRIIS.

Født 1606 i Ribe. Død i Bergen 16/2 1654. Bisat i domkirken. De havde 15 børn, hvoraf 3 døde som børn eller unge:

- 1) Frederik Munthe (1627-76) Kapellan i Gadstrup.
- 2) Abel Munthe (1628-76) Var i sit ægteskab med lektor theol. i Bergen Peder Nielsen Lem (1617-63) mormor til Ludvig Holberg.
- 3) Catharina Munthe (1629-74). Gift 1. gang med sognepræst ved Nykirken i Bergen Otto Rasmussen Stoud (1620-57) og 2.gang med borgmester i Bergen Søren Jensen (1595-1665), endelig 3.gang med mngastrats-præsident og kommerce direktør i Bergen Herman Johansen Garmann (1612-

- 74)
- 4) Elisabeth Munthe (1630-65) Gift med rådmand i Bergen Christen Hansen Paus (død 1663).
  - 5) Birgitte Munthe (25-2).
  - 6) Maren Munthe (1635-1715) Gift med sognepræst i Holmedal Anders Johansen Grytten (død 1685).
  - 7) Anne Munthe (1639-88) Gift med foged Iver Andersen (1630-88), dattersøn af 55/1.
  - 8) Helvig Munthe (1642-ca.1700) Gift med købmand i Bergen Herman Schultz (død 1689).
  - 9) Ludvig Munthe (1644-88) Hører ved Bergen latinskole.
  - 10) Søren Hunthe (1646-87) Sognepræst i Jølster.
  - 11) Ingeborg Munthe (1648-87) Gift med sognepræst til Grytten og provst over Romsdalens provsti Anders Christophersen Lem (død 1723), brorsøn til søsteren Abels mand.
  - 12) Hans Munthe (1625-1706) - skulle have været opført som nr. 1 (beklager). Borgmester i Bergen.

25-7. CHRISTOPHER MORGENSTERN.

Han var buntmager i Bergen. Synes at have tilhørt det "bedre selskab", idet han nævnes som en af gæsterne ved Hans Badskers bryllup, hvor alle egnens honoratiores med lensmanden Erik Rosenkrantz alle egnens adelsmænd var tilstede. 25/5 1565 skulle han have holdt bryllup Giert Burs datter, der døde inden bryllupet. Denne Giert Bur synes at have været en velhavende borger. Bur døde 23/5 1567 i Bergen.

I "Familien Munthe" anføres, at CM er født "udi Slesien (Schlesien) i Offuerland", men der er tvivl om rigtigheden heraf, for som det står i stambogen, kan det også betyde, at det er Giert Bur, der er født nævnte sted.

CM blev senere gift med en anden datter af Giert Bur:

25-8. (NN) BURSDATTER. Hendes data kendes ikke.

Søn 25-3.

25-9. CHRISTOPHER ERIKSØN GLAD.

Født ca.1560. Død i Vaage 1619.

Han havde 1585 i et par år været sognepræst i Øier, da han til herredagen i Oslo havde indgivet ansøgning om at få kongens part af korntienden af Øier præstegjæld, der beløb sig til 16 tdr., undertiden noget mere, eftersom høsten faldt ud. Han begrundede ansøgningen med, at han boede ved alfarvej og hele året var meget besværet af gæsteri både af offentlige tjenestemænd og andre rejsende. Han oplyste, at han med store omkostninger havde ladet præstegården opbygge efter ildsvåde, hvorfor han var kommet til agters i økonomisk henseende.

På kongens "allernådigste Behag" bevilgede herredagen hans ansøgning ved mødet 17/8 1585.

Den 14/8 1596 var han imidlertid blevet sognepræst i Vaage (formentlig fra 1592). Der var Han endnu sognepræst ved sin død. Han døde i løbet af 1619. Sønnen Erik fik 8/9 d.å. bestalling som sognepræst. Gift ca. 1585 med:

25-10. AASTE TORSTENSDATTER.

Død i Vaage 13/8 1630.

Hendes smukt udhugne gravsten findes endnu ved hovedkirken i Vaage. Har tidligere ligget inde i kirken.:

"Her / huiler / Erlig oc gudfryctig Quinde Aaste Torstensdatter / Salig / H. / Christoffes Glad Hustru hvilken Gud / kallet / 13.Avg.1633 . Gud give hende med alle troens / Børn / Det evige Lif oc Salighet / Jeg tror Syndernis Forladel / se Legems Opst / andelse oc / efter / Døden det evige Lif."

De havde flere børn:

- 1) Erik Christophersen Glad (1588-1627) Sognepræst i Vaage.
- 2) Anne Christophersdatter Glad (død 1631) Gift med sognepræst i Vaage Christen Mule (1600-43) sognepræst i Vaage.
- 3) Søren Christophersen Glad (ca.1586-1668) Borger og handelsmand i Bergen.
- 4) Knud Christophersen Glad (1595-1657) Sognepræst i Vik.
- 5) Karen Christophersdatter Glad (død ca.1670) gift med borger i Bergen Simon Nilssøn, foged i sogn.
- 6) Kirsten Christophersdatter Glad, gift med sognepræst i Lyster Mogens Skanke ("Svarte-Mons").

25-11. HANS LUDVIGSEN MUNTHE.

Født i Lübeck 1560. Død 5/9 1601 af pest i Tikøb.

Fra hans ungdom haves ingen efterretninger. Først 1585 er han sammen med broderen Ludvig ansat som pagehovmester ved det danske hof. Da Frederik den Anden godkendte de to brødre som lærere, stadige selskabsmænd og bordfæller for sine sønner, kan man med sikkerhed slutte, at disse de første Munther i Norden, begge har været "vel optugtede" såvel i boglig lærdom som i gode sæder. 22/1 1585 blev han hertug Ulrichs tugtemester, men blev ikke ret længe i stillingen, for allerede 20/6 1586 blev han sognepræst i Tikøb ved Helsingør.

Den 20/7 1593 fik han brev fra sin svoger, forstanderen for Sorø skole og klostergoods, magister Hans Michelsen. Det må i denne forbindelse huskes, at HM fra sin tid som pagehovmester kendte kongen særdeles vel. Brevet lyder således:

"Flittig Hilsen. Kjæreste Hr.Slægtning som og elskede Broder.

Vor Allerberømmeligste Herre Fyrsten, min allermildeste Herre, har idag gået Dit Hus forbi, hvilket var mig kjært, for at ikke Hans Majestæt skulde komme til Dig uden at være ventet. Men imorgen kl.6 eller halv syv vil Du uden Tvivl kunde vente Hans Majestæt. Dersom Du da sætter noget frem for Hans Majestæt, har jeg forstået, at det på den Tid vil være ham meget behageligt. Dette har jeg allerede betimeligen villet melde Dig, forat ikke Hans Majestæt skulde komme uventet til Dig. Men dersom det kunde ske, vilde jeg tilråde, at Du iaften sørgede for at faa bragt til dig en god Tønde Rostocker-Øl, forat Du kunde faa det saameget bedre afklaret til hans Ankomst. Ligeledes velkøgt gods Oksekjød og Lammekjød i Sauce og en eller anden Steg. Det Øvrige veed Din Hustrue bedst Rede paa, saasom Hvedebrød og andet. Vin bringe vi selv med os. Lev vel, vær hilset med din kjære Hustrue og Eders søde Børn. Jeg har iaften fået Brev fra Din Broder, hvori han beretter, at Eders Onkel, Dr.Johannes (= livlægen Johannes Paludan den Yngre) endnu opholder sig i Roeskilde; derfra tænker han sig til Frederiksborg og senere til Scandia (Skåne) til min Hustru.

Esrom 20de Juli 1593. Hans Michelssøn".

Gift 1587 med:

25-12. CATHARINA ARNOLDSDATTER DE FINE.

Død i Tikøb 5/9 1601 af pest - 2 timer efter manden. Deres gravsten i Tikøb kirke har følgende inskription:

"Patri Suo Charissimo Dno: Johanni Munthenio Lubecensi Qui peste extinctus est 5. Septemb.Ao.1601, Aetatis suae 41, Ministerij in hac ecclesia 15 et conjugij 14. Et Matri Dulsiccimae Catharinae Arnoldi Filiae, Duabus post Maritum horis extinctae. Fratri charis simo Johanni Munthenio bimulo, eadem sum Perentibus die sepulto. Liberi superstitis Hoc officiosae pietatis monumentum posuerunt 1608. Memento mori".

Børn:

- 1) Arnold Hansen Munthe (1590-1629) Lektor theol. ved gymnasiet i Lund. Fra ham nedstammer den svenske gren af familien Munthe, hvortil bl.a. hører lægen og forfatteren Axel Munthe.
- 2) Ludvig Hansen Munthe (25-5).
- 3) Elisabeth Hansdatter Munthe, om hvem intet vides.

25-13. SØREN CHRISTENSEN FRIIS.

Født i Ribe ca.1575. Død sammesteds 1611.

Havde i sin ungdom tjent hos lensmanden på Riberhus. Tog 1606 borgerskab i Ribe og blev slotsskriver på Riberhus. Fra 22/7 1603 var han tillige hospitalsforstander.

Gift i Ribe 5/2 1604 med:

25-14. MARINE HANSDATTER SVANING.

Død ca.1630. Hun var gift 2.gang med foged på Turebygård Oluf Jenssøn.

Datter: Ingeborg (25-6).

Kilder til stamtavle 25.

- a) Hartvig Munthe: Efterretninger om familien Munthe i ældre og nyere Tid (alle)
- b) Brickas biografiske Leksikon (5-6)
- c) Hatting: Præstehistorie for Bergen By og Stift (5-6)
- d) Wiberg: Alm dansk Præstehistorie (11-12-5-6)
- e) Zwergius "Det Sjællandske Cleresie" (5-6-11-12)
- f) Lange: Norske Samlinger II (1-2)
- g) Magister Engelbrecht Jørgensens Ligtale over biskop Munthe i kgl. bibliotek.
- h) E.A.Thomle: Lidt om familien Glad i Norge (9-10)
- i) Norsk Tidsskrift for Genealogi m.v. (1-2-3-4-7-8-9-10)
- j) A.W.Rasch: Personalhisto.tidsskrift 1915 (1-3)
- k) Ejler Nystrøm: Biografiske Efterretninger om Peter Munthe Brun og Ane Munchs Slægt (1-2-5-6-11-12-13-14).
- l) Th.Hauch-Fausbøll og Hjorth Lorentzen: Patriciske Slægter III. (13-14).
- m) J.F.Lampe: Bergen Stifts Biskoper og Præster (5-6-11-12)
- n) Cawallin: Lunds Stifts Herdaminne (5-6)
- o) Lengnicks Stamtavler (1-2-5-6-11-12)
- p) Follin: Helsingborgs Historie (5)
- q) Frede Terkelsen: Slægter (5-6-11-12-13-14)
- r) Stamtavler over slægterne Olivarius og de Fine, ved L.H.F. de Fine Olivarius (11-12)

Biografier til stamtavle nr.26.

26-1. BREDE LARSEN HAMMER.

Født 1627 i København. Død i Froen 9/3, 1696.

Han blev 1651 student fra Metropolitanskolen. 1657 blev han kapellan hos sognepræsten i Eker, og var her i 3 år, indtil han 1660 udnævntes til sognepræst ved Akershus slot og Akers menighed. 5 år senere blev han 8/4 1665 sognepræst for det dengang meget betydelige Froens sogn i Gudbrandsdalen. 1675 blev han tillige provst over provstiet. Ved sin død var han fratrukket til fordel for sin svigersøn Otto Munthe (9/7).

Han ejede gården "Ouden", som han i 1685 overdrog til Otto Munthe, der 1711 overdrog den til sin svigersøn og efterfølger Truels Stranger.

Han havde som privat ejendom gården "Skarpeløkken", som senere ligeledes blev Munthes hjem.

Han blev gift 1.gang i Lom 1668 med:

26-2. MAREN POVELSDATTER FRIIS.

Født i Århus ca.1630. Død i Lom 1684. Han blev gift. 2.gang med Marthe Mortensdatter Ugla (død 1696), datter af 16-5. I dette ægteskab ingen børn. 5 børn af 1.ægteskab:

- 1) Lars Hammer - sognepræst i Rakkestad.
- 2) Povel Hammer - sognepræst i Grue.
- 3) Else Cathrine Hammer (9-8).
- 4) Maren Hammer, gift med sognepræst i Gausdal Otto Stockfleth.
- 5) Anne Hammer, gift med sognepræst i Sandsvær Erik Thurmann.

26-3. LARS ANDERSEN HAMMER.

Født i København ca.1600. Død sammesteds 1659.

Begravet i Nikolaj Kirke i faderens gravkapel.

Han var købmand og rådmand i København, hvor han en overgang var viceborgmester. Han havde som købmand adskillige leverancer til kongen og flåden. Var "udi megen Naade." hos Christian IV, hvis portræt han bar "omgivet af Diamanter og ægte Perler". Fik som gave fra kongen en stor sølvpokal, hvorpå kongen havde ladet hans navn (Lars Hammer) grave.

Han må have været gift efter konens død, for 2/12 1653 bliver hans anden kone indsat i nævnte gravkapel.

Han var første gang gift med:

26-4. ELSE ANDERSDATTER PLATE (WINCKE).

Død 1642 i København. Begravet 12/8 i Nikolaj Kirke. Kongen nærede megen hengivenhed for dette ægtepar, hvilket vel også i nogen grad skyldtes hans bekendtskab med Elses søster Karen Andersdatter, der som bekendt fødte ham sønnen Hans Ulrik Gyldenløve.

Børn af dette ægteskab var:

- 1) Brede Larsen Hammer (26-1).
- 2) Anders Larsen Hammer - sognepræst i Gran.
- 3) Hans Larsen Hammer - købmand i Skien.
- 4) Sophie Larsdatter Hammer, gift med sognepræst i Skedsmo Bastian Clausen Stabel, og
- 5) Bodil Larsdatter Hammer, der var ugifit og 1682 levede, hos broderen Brede i Froen.

26-5. POUL (POVEL) NIELSEN FRIIS.

Født 1613 i Århus. Død 1670 i Lom.

Han blev 1634 student fra Herlufsholm. På egne og søskendes vegne solgte han 1637 den efter faderen arvede gård på Studsgade i Århus til rådmand Rasmus Ibsen. Blev 1639 kaldet til sognepræst i Dalby i Københavns amt, men resignerede 26/3 1639 til fordel for Stefan Nyeløse, da der var blevet rejst indvending mod hans kaldelse. Han blev derefter 1640 Kapellan hos sognepræsten i Froen i Gudbrandsdalen i Norge, og blev 1645 sognepræst i Lom.

Han var tilsyneladende en ret velhavende mand, der ejede en hel del jordegods i Lom.

Præstetienden i Lom var ifølge Friis indberetning til folketællingslisten 1665: 90 tdr., 1 kvarter og 3 settinge byg samt 75 kvarter og 2 settinge rug. Han meddeler, at han selv sår 16 tdr. byg og 8 tdr. rug, men "oftest bekommer jeg neppelig mit Frøkorn igjen, som med Tingsvidner er at beviise". 1664 foreligger indberetning fra Friis om, hvad Loms kirker ejede af jordegods. Foruden jord ejede hovedkirken 1 kalk, 1 disk "av

sylv", 1 messehagel, 1 "Paar Ljøse-Staakaar af Msssing", 1 ny alterbog og 1 salmebog, 1 gamolt, grovt altarklæ's oc 1 klukke udi Taarne".

Han blev gift ca. 1643 med:

26-6. CATHRINE BENDTSDATTER.

Død 1706. Skifte efter hende holdtes 5/7 1706. Hun boede ved sin død hos sønnen Bendt.

2 børn kendes:

- 1) Bendt Poulsen Friis (1644-1697) I 27 år faderens efterfølger som sognepræst i Lom, og
- 2) Maren Poulsdatter Friis (26-2).

26-9. ANDERS HANSEN PLATE (WINCKE).

Født o.1550. Død i København 1617.

Han kom 1576 som slotsskriver til Emmiche Kaas på Gotland, og havde, en yderst besværlig rejse derover. Blev 1579 broder i Danske Kompagni.

1594 blev han materialskriver på Bremerholm. Udleverede 17/12 s.å. 2 skippund kobber til Skanderborg slot. Fik 23/3 1601 en søn optaget på Sorø skole. Kvitteringer fra hans hånd findes indtil 22/10 1612.

Han havde 2 vikarier i Lund og ejede en gård i København.

Gift med:

26-10. BODIL KNUTSDATTER.

Hun nævnes 1600-1611.

Børn:

- 1) Hans Andersen Wincke (død 1625) Foged på Buskerud i Norge.
- 2) Erik Andersen Wincke (død 1639) Tolder på Holmestrand.
- 3) Karen Andersdatter Wincke (død 1673) Hor til Hans Ulrik Gyldenløve.
- 4) Anna Andersdatter Wincke (død 1648) Gift med biskop i Christiania Niels Glostrup (død 1639).
- 5) Bodil Andersdatter Wincke, gift med biskop i Christiania Ole Boesen (død 1646).
- 6) Else Andersdatter Plate (Wincke) (26-4).

- 7) Barbara Andersdatter Wincke, gift med Hans Berg til Fossergård i Rakkestad sogn (død 1625).

Kilder: (til 26-9. og 26-10.)

Norsk Tidsskrift for Genealogi m.v. II.

H.D.Lind: Christian IV og hans mænd på Bremerholm.

S.H.Finne-Grønn: Slægten Michelet.

H.Krog Steffens: Slægten Aall.

26-11. NIELS CHRISTENSEN FRIIS.

Født 1568 i Århus. Død sammesteds 1621. Begravet i domkirken.

Han nævnes 1603 som ridefoged på Århusgård, løste 24/3 1603 borgerskab som købmand i Århus, og blev 1608 rådmænd i byen, hvilket embede han beklædte til sin død 13 år senere.

4/9 1606 blev der udstedt stadfæstelsesbrev for livstid for Niels Friis, Borger i Aarhus, på Kronens og Kirkens parter af korntienden af Astrup sogn, hvoraf der årlig skulle svares: 4 Ørt. rug, 4 Ørt. byg, 4 Ørt. havre til kronen, og 5 Ørt.rug, 5 Ørt. byg og 5 Ørt. havre til kirken. 23/5 1608 blev der udstedt livsbrev på et stykke eng på Holmstrup mark i Hasle herred, som Carl Bryske, lensmanden på Århusgård, havde bortfæstet til Friis. Han skulle årlig inden St.Hans dag svare 1 otting smør til lensmanden, og hvis afgiften ikke blev svaret til tiden, skulle brevet være forbrudt. Endelig fik han 29/7 1613 stadfæstelsesbrev på livstid på kronens og kirkens parter af korntienden i Tilst sogn, hvoraf det årlig skulle svares "sædvanlig" afgift til kronen og kirken.

Medens han endnu var ridefoged på Århusgård optrådte han 1608 som sagfører for en enke, der havde fået fri proces for kongen og rigets råd.

Han ejede en stor gård i Studsgade, og blev ved sit giftermål ejer af en stor gård ved borgporten.

Han var 3 gange gift. Hans første hustru kendes ikke. Med hende havde han sønnen Christen. Hans 3. hustru hed Sidsel. Hun døde 1623 uden børn.

Gift 2.gang 1608 med:

26-12. KAREN KNUDSDATTER.

Død 1615 i Århus. Begravet i domkirken. Hun var søster til hospitalsforstander i Århus Jørgen Knudsen og enke efter rådmand i Århus Poul Pedersen Skriver (død 1607).

Børn:

- 1) (1.ægteskab) Christen Nielsen Friis (1604-1664). Magister. Sognepræst ved Frue Kirke i Arhus. Provst for Ning herred.
- 2) Anne Nielsdatter Friis (1609-1671) Gift med sognepræst i Årslev-Hørning Jørgen Jensen Nielstrup (1605-1650) og
- 3) Poul Nielsen Friis (26-5).

Kilder til stamtavle nr.26.

- a) Hartvig Munthe: Efterretninger om Familien Munthe i ældre og nyere Tid. (alle).
- b) Ivar Kleiven: Gamal Bondekultur i Gudbrandsdalen, Froensbygden. (1-2-5-6)
- c) Ivar Kleiven: Gamal Bondekultur i Gudbrandsdalen, Lom og Skjaak (5-6).
- d) Gjessings Jubellærere (1-2-3-4-5-6-7-8)
- e) Personalhistorisk Tidsskrift 1 R, 2-3 B, 2 R, 5 B, 4 R, 5 B og 6 B. (1-2-3-4-5-6)
- f) Kirkehistoriske Samlinger 4 R 3 B (5-6.)
- g) Finne-Grøn: Edsprotokol for Oslo-Hamar Stift (1-5)
- h) Aarhus Tingbog 1637, blad 67 a. (5-11-12)
- i) Gudbrandsdalens gejstlige Skifteprotokol 1706.
- j) H.Friis-Petersen: Stamtavle over Familien Friis fra Aarhus (alle).
- k) O. Nielsen: Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse (3-4).
- l) J.Hoffmeyer: Aarhus Byes Historie I. (11-12)
- m) K.A.Secher: Slægten Secher (11-12)
- n) K. Schytte: Aarhus Domkirke (11-12)
- o) Aarhus Stifts Aarbøger 1934 (11-12)
- p) Anna Thestrup: Eligerte Mænd i Aarhus (11-12)
- q) C.V.Hertel: Beskrivelse over Aarhus Dom- og Cathedralkirke (11-12).

Biografier til stamtavle nr.27.

27-1. LAURITS LAURITSEN SMITH.

Født o.1630. Død på Bragernes i januar 1686. Begravet 29/1. Tjente i sin ungdom som slotsskriver på Helsingborg slot, og havde "særlig udi Krigens Tid Ao. 1657 Slotsfogeds Tjeneste forvaltet".

28/10 1660 fik han expectanca på at blive tolder på Sand, men nedsatte sig 1668 som købmand på Bragernes, hvor han blev en af byens betydeligste trælasthandlere og jordegodsejere.

17/11 1681 fik han bestalling som kommerce-kommissarius og blev tillige assessor i overhofretten.

Gift 1669 på Bragernes med:

27-2. ANNA MORTENSDATTER SAND.

Født ca.1640. Død 1677. Skiftet efter hende sluttedes 14/8 1677.

Hun var gift 1.gang 1660 med handelsmand på Bragernes Truels Olufsen Stranger (død 1669). Deres datter Dorothea blev i sit ægteskab med Jørgen Jørgensen på Ringerike mor til Otto Munthes svigersøn og efterfølger Truels Jørgensen Stranger (9-8).

LLS blev gift 2.gang 1679 med Anna Søffrensdatter Moss (død 1687). Ingen børn i dette ægteskab.

Børn:

- 1) Anders Lauritsen Smith (1670-1727) Trælasthandler og købmand på Bragernes.
- 2) Troels Lauritsen Smith. (9-9).

27-5. MORTEN LAURITSEN SAND.

Født o.1605 i Holland. Hævdes at være af en derværende adelig familie Sand. Død 1683. Skiftet efter ham sluttedes først 24/2 1685.

Han blev 1625 slotsfoged på Akershus og foged på Follo. 1631 blev han af statholder Christoffer Urne beskikket til tolder ved Drøbaks og Hurums toldsteder. Fik 30/7 1634 kongelig konfirmation herpå. Købte 1638 gården "Store Sand" i Hurum.

Gift 1634 med:

27-6. SIBYLLE HANSDATTER ERFINGS.

Født 1618. Død 1695.

Datter: Anne Mortensdatter Sand (27-2).

Kilder:

- a) Hartvig Munthe: Efterretninger om Familien Munthe i ældre og nyere Tid.
- b) E.Rugaard: Slægtsoptegnelser.
- c) Personalhistorisk Tidsskrift L.R, V.B.
- d) Personalhistorisk Tidsskrift II.R. V.B.
- e) Giessings Jubellærere II. 366.

Biografier til stamtavle nr.28.28-1. PEDER NIELSEN KAASBØLL.

Født på Fyen ca.1650. Begravet i Helligåndskirken i København i maj 1693.

Han kom i sin ungdom til Norge, og fik 20/2 1672 bestalling som foged over Ørkedalen med en løn på 200 rdl. 21/4 1677 blev han stiftsamtsskriver i Trondhjem stift med 300 rdl. i årlig løn. 27/11 1686 blev han tillige magistratspræsident i Trondhjem, og hans indtægter som sådan bestod i en forholdsvis andel i Akcissen.

Kaasbølls private forretningsforhold var mangeartede og yderst indviklede. Han synes at have været, indspundet i det væv af foretagender, som rentemester Henrik Müller var interesseret i. Han var en betydelig jordegodsejer, havde andele i flere norske bjergværker samt andele i Røros og Løkkens kobberværker.

Han var ejer af gården Devle på Strinden og havde en stor gård i Trondhjem, hvor senere Norges Bank fik til huse. En mærkelig anekdote fra Christian V. s besøg i Trondhjem 1685 fortæller, at Kaasbøll, da kongen havde ladet sig forlyde med, at han ville besøge Griffenfeldt i Munkholm-fængselet, modtog en anonym advarsel med ordene:

"Hvis han ikke i Morgen, om Kongen vil til Munkholmen, siger, at der ikke er een eneste Baad, hvorpaa Kongen kan betro sig, skal det koste hans og hans Families Velfærd".

Da sammenbruddet kom over hovedet på rentemester Müller, synes han at have trukket Kaasbøll med sig i sit fald. Mellem de to mænd var der åbenbart væsentlige ligheder i den moralske forretningsopfattelse. Da kreditorerne i firserne faldt over Henrik Müller, var også Kaasbøll indblandet i en mængde retstrætter om pengeaffærer.

De lå indbyrdes i proces med hinanden, og Kaasbøll fik i 1688 ret til at gøre udlæg i Müllers godser i Norge.

I begyndelsen af halvfemserne gjorde Kaashøll en rejse til København, hvor han opholdt sig længe for at ordne sine spegede affærer, og hvorfra han ikke vendte tilbage til Norge. I egenskab af stiftsamtsskriver var han kommet i stor restance med sine regnskaber og blev derfor 1692 afsat fra begge sine embeder. Han blev sat i arrest i Kastellet, hvor han døde.

Der var i 1692-93 utrolig meget skrivi om indsendelsen af Kaasbølls regnskaber. Da han var død viste det sig, at boet skyldte kongens kasse 21.000 rdl. en dengang meget betydelig sum. Gården i Trondhjem solgtes for 1.700 rdl., andelen i Løkkens kobberværk for 6.500 rdl. Parterne i Røros købte værket selv for 9.200 rdl.

Han blev gift 30/12 1674 i Trondhjem med:

28-2. MILDE EILERSDATTER SCHØLLER.

Født i Trondhjem 21/9 1655, døbt 30/9 s.å. Død 1711 under pesten i København. Begravet i Helligåndskirken.

Af børn kan nævnes den fremragende artilleriofficer, generalløjtnant Peter Kaasbøll, sognepræsten ved Helligåndskirken, magister Eiler Kristoffer Kaasbøll, datteren Anne, der var gift med tolder på Molde Ludvig Iversen Munthe, en dattersøn af 25-5, og datteren Ellen (9-10).

28-3. NIELS KAASBØLL.

Ubekendt. Nævnes som amtsforvalter i Odense, hvilket ikke kan være rigtigt. Har muligvis været forvalter på Kogsbøl, det nuværende Holckenhavn. Hans hustru også ubekendt.

28-5. EILER CASPERSEN SCHØLLER.

Født 21/4 1628. Død 14/12 1700. Begravet i Trondhjems domkirke.

Han studerede 1647 i Leiden. Blev ca.1652 foged over Fosen len. 25/2 1664 blev han rådmand i Trondhjem og 27/8 1681 overhofretsassessor. Havde 5/6 1672 fået konfirmation på odlsgods i Trondhjem amt, tilfaldet ham efter faderen, og 29/5 1680 for sig og ægte descendenter tilladelse, "at hvad Jordegods de enten nu eje eller herefter bekomme, det må de nyde med lige Frihed som Adelen eller Kjøbenhavns Indbyggere". Arvede gården Kirkesætter efter sin svigerfar.

Han blev gift i Trondhjem domkirke 1/11 1653 med:

28-6. GUNILLE MELCHIORSDATTER FALCH.

Født på Kirkesætter 6/1 1628. Død sammesteds 23/2 1662. Begravet i St.Margrethe Kirke sammesteds (d.v.s. i Hevne) 7/3 s.å. Manden gift 2.gang 1664 med Susanne Christophersdatter Tønder (1640-1675). Begravet i St.Margrethe Kirke i Hevne.

Børn:

- 1) Milde Eilersdatter Schøller (28-2).
- 2) Ellen Schøller (1659-1689) Gift med sognepræst i Kværnes Hans Hagerup.
- 3) Karin Schøller (1662-1708) Moderen død ved hendes fødsel. Gift med foged Jacob Rosenvinge.
- 4) Susanne Schøller (1671 - ?) Gift med kapellan i Kværnes Nicolai Tostrup.

28-11. CASPAR CHRISTOPHERSEN SCHØLLER.

Født 28/1 1582 i Ribe. Død 6/5 1661, begravet i Trondhjem domkirke 12/5.

Han sattes tidligt "udi Regner oc Skrifver Skole udi bemeldte sin Fødeby". Kom efter forældrenes død 1594 i huset hos sin senere svoger, rådmænd i Haderslev Laurits Christensen, derefter 1598 til broderen Iver Schøller, der da var slotsskriver på Dragsholm i Fårevejle sogn, hvor han i 4 år var ansat ved de kgl. skatters opkrævning. 1606 nedsatte han sig som handelsmand i Trondhjem. I krigen 1612 var han løjtnant ved hæren i Jæmteland, men forlod hæren ved krigens slutning og beskikkedes, 1614 til kærner i Trondhjem. 1617-22 var han stiftsskriver i Trondhjem stift samt foged over Selbo fogderi. 1622-32 var han overformynder i Trondhjem. 1628 blev han ved broderen Eilers død eneejer af gården Gjølmo i Ørkedalen. Efter denne bror arvede han tillige stillingen som ombudsmand og forvalter over Bakke klostrets len, hvilken stilling han beklædte i 16 år (1628-44).

Allerede 1621 havde kongen indrømmet ham ærkekiakonens præbende, i Trondhjem domkapitel. Dette havde han i 40 år til sin død. Han var nogle gange udnævnt til borgmester i Trondhjem "som han af sær kongelig Naade er bleven forskaanet for formedelst andre vigtige forhindringer".

Gift 11/1 1607 i Trondhjem domkirke med:

28-12. ELLEN CHRISTENS DATTER JYDE.

Født i Trondhjem 11/8 1587. Død sammesteds 6/7 1657.
De holdt sølvbryllup 11/1 1657. I ægteskabet var 16. børn, hvoraf
9 døde som børn. De øvrige 7 var:

- 1) Karen Schøller (1607-65) Gift med rådmand i Trondhjem Peder Madsen Hjort.
- 2) Christen Schøller (1609-1677) Borgmester i Køge. Hans søn, landsdommer Rasmus Schøller blev adlet 1679.
- 3) Iver Schøller (1611-1695). Borgmester på Christianshavn.
- 4) Anne Schøller (1615 - ?). Gift med foged Ole Mecklenburg.
- 5) Hilleborg Schøller (1617-1708). Ugift.
- 6) Eiler Schøller (28-5)
- 7) Christoffer Schøller (1630-1681) Vicelagmand, ejer af Gjølmø.

28-13. MELCHIOR JACOBSEN.

Fødselsår ubekendt, men formentlig o.1590. Døde 16/5 1639 på en embedsrejse til Vinje annekskirke, hvor han kørte i vandet ved Hevne.

Ifølge kongelig befaling af 13/8 1618 blev han kaldet til sognepræst i Hitteren i Trondhjem stift. Han opholdt sig med kongens tilladelse af 2/12 1619 mest på sin gård Kirkesætter, der var præstegård under Hevne sogn, der var annekteret Hitteren. Ved mageskifte med kongen af 27/2 1637 blev han ejer af Kirkesætter, der som foran nævnt gik i arv til svigersønnen (28-5).

Han synes i udstrakt grad at have været ven af bordets glæder. Det var ved hans bryllup i Hevne, det gik så lystigt til med drik og sang og dans, at biskop Arrebo viste en så uforsigtig adfærd overfor nogle tilstedeværende kvinder, at det førte til hans (bispens) afsættelse og forvisning til sognepræstestillingen i Vordingborg.

Han blev gift i Hevne kirke i august 1619 med:

28-14. MILDE MIKKELSDATTER.

Død 1655. I ligprædikenen over datteren (28-6) kaldes hun af en eller anden ukendt grund Milde Øndensdatter.

Børn:

- 1) Mikkel Melchiorsen (død o.1675) Sognepræst i Melhuus.
- 2) Gunille Melchiorsdatter Falch (28-6).

Kilder til stamtavle nr.28.

- a) E.Rygaard: Slægtebogsoptegnelser. (alle)
- b) Gjessings Jubellærere (1-2-3-4-5)
- c) Personalhistorisk Tidsskrift 2 R, V B, 3 R 2-3 B og 5 R 5 B (alle)
- d) Hornemanns Stamtavler VI (Schøller)
- e) Generalløjtnant P.Kaasbølls genealogiske Samlinger i Rigsarkivet (alle)
- f) E.Nystrøm: Peder Munthe Bruns og Ane Munchs Slægt. (alle)
- g) Rørdam: Arreboes levnet.
- h) Brickas biografiske Leksikon (1-2)
- i) Norsk biografisk Leksikon (5-6).
- j) Lengnicks Stamtavle Schøller.
- k) Edw.Bull: Kristianias Historie II.
- l) Anders Daae: Borgmestre i Trondhjem før 1665, i Tronhjemske Samlinger, 1915.

Biografier til stamtavle nr.29.

29-1. HENRIK FLINDT.

Født 1640 i Rostock. Død i Nykøbing Falster februar 1689. Begravet dér 26/2.

Han fik 11/1 1678 borgerskab som skipper og købmand i Nykøbing Falster, hvor han ejede ejendommen nr.1 i Frisegade.

Gift i Nykøbing Falster 1676 med:

29-2. ANNA HANSDATTER BERGESHAGEN.

Født 1649 i Nykøbing Falster. Død sammesteds 1729, begravet 9/5. Hun blev fulgt til graven af over 100 børn, børnebørn og oldebørn.

Gift 1.gang med købmand i Nykøbing Falster Hans Smidt (død 1676), 2.gang med 29-1, 3.gang med købmand i Nykøbing Falster Abraham Olsen From (død 1693) og 4.gang med købmand og rådmand i Nykøbing Falster Lars Poulsen Vendelboe(død 1719).

I første ægteskab var hun mor til Engel Cathrine Smidt, der blev gift med amtsforvalter i Nysted Lorens Fisker, senere justitsråd og byfoged i København, og til Anna Dorthea Smidt, der blev gift 1.gang med kapellan i Nykøbing Falster Gustav Aarhus, og 2.gang med regimentsfeltskær Henrik Gynther Schmaltz i Nykøbing Falster.

I andet ægteskab med Flindt ver følgende børn:

- 1) Klavs Flindt (1679-1730) Borgmester i Nykøbing Falster.
- 2) Ditlev Flindt (1681-1762) Købmand i Stubbekøbing.
- 3) Thomas Flindt (1683-1719) Købmand i Nykøbing Falster.
- 4) Frans Bergeshagen Flindt (1678-1723) Købmand i Saxkøbing.
- 5) Jacob Flindt (9-11).
- 6) Frederik Flindt (1686-1751) Provst, sognepræst i Nykøbing Falster.

I 3.ægteskab havde hun 2 børn: Bodil Katrine From, der var gift med købmand Bærtel Wichmand i Nykøbing Falster, ved hvem hun blev stammoder til familien Wichfeldt, og 2. gang med konferensråd Rasmus Rasmussen til Engestofte, det andet barn var Abraham From, der blev købmand og kirkeværge i Nykøbing Falster.

I 4.ægteskab med Vendelbo, en farbror til Poul Løvenørn, havde hun ingen børn.

29-5. HANS BERGESHAGEN.

Født ca.1625, formentlig ligesom svigersønnen i Rostock. Død 1679, begravet i Nykøbing Falster 2/2 1679.

Var købmand i Nykøbing Falster.

Hans hustrus navn er ukendt, og af børn kendes kun datteren: Anna Hansdatter Bergeshagen (29-2).

Kilder til stamtavle nr. 29.

- a) A.Halling: Meine Vorfahren (alle)
- b) Im.Barfoed: Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie (alle).
- c) Personalhistorisk Tidsskrift 13 R, 6 B. (alle)
- d) Lengnicks stamtavler (alle).

Biografier til stamtavle nr.30.30-1. CASPAR GREVE.

Død 1729.

Han var ved datteren Kirstines fødsel 1705 forvalter på Binnitze, mens han ved sønnen Axels dåb i Halsted kirke 12/4 1709 var blevet forvalter på Sæbyholm i Halsted sogn, hvor han døde.

Han blev gift o.1700 med:

30-2. ANNE JØRGENS DATTER WIEL.

Født i Nakskov 13/9 1675. Død i Halsted i 1735.

Børn:

- 1) Kirstine Casparsdatter Greve (9-12).
- 2) Sara Katrine Casparsdatter Greve. Gift med sognepræst i Saxkøbing, magister Gregers Maschwedel (død 1723) og dernæst med kapellan i Nysted Ludvig Jacobsen Reus (død 1734)
- 3) Axel Casparsen Greve (1709-60) Købmand i Nysted. Far til sognepræst i Sørbymagle Caspar Greve.

30-5. JØRGEN JENSEN WIEL.

Født i Nakskov ca.1645. Død sammesteds 21/1 1687. Bisat 28/1 i sin egen begravelse under koret i Nakskov kirke.

Han nedsatte sig som handelsmand i sin fødeby. Var en tid forpagter (vistnok af tolden), og blev ca.1680 rådmand i Nakskov, hvor han sad i meget gode økonomiske kår.

Han blev gift i Saxkøbing 1674 med:

30-6. ELISABETH PEDERS DATTER.

Døbt i Nakskov 23/5 1650. Død sammesteds 10/3 1688 og bisat i mandens gravsted 16/3.

Børn:

- 1) Anna Jørgensdatter Wiel (30-2).
- 2) Peder Jørgensen Wiel (1676-1750) Ekvipagemester og magasinforvalter på Holmen.
- 3) Abigael Jørgensdatter Wiel (1679-1747) Ugift.
- 4) Johanne Sophie Jørgensdatter Wiel (1685- ?) Skæbne ukendt.
- 5) Georgia Elisabeth Jørgensdatter Wiel (1687 - ?). Hun var gift

med en Lihme, hvis datter var Peder Jørgensen Wiels eneste arving.

30-11. JENS MADSEN.

Død 1652 i København. Begravet i Nikolaj Kirke 19/8.

Var ved sit ægteskab 1643 handelsmand i Nakskov, men flyttede ca.1655 til Stege, hvor han blev tolder og rådmand. Han døde under et ophold i København, og blev begravet i sin svigerfars gravsted i Nikolaj kirke.

Gift 1643 med:

30-12. ANNE NIELSDATTER.

Født i København ca.1620. Begravet i Stege 8/7 1673. Hun blev 2.gang gift 1653 i Stege med Giorl eller Giert Rasmussen Træskomager (død 1665). I dette ægteskab blev hun stammoder til den senere adlede slægt Treschow. Hun blev 3.gang gift med rådmand i Stege Peder Andersen Hegelund (død 1688), sønnesøn af Ribebispen (se 13-14).

Børn:

- 1) Mads Jensen Wiel (1643-1701) Handelsmand på Strømsø ved Drammen i Norge.
- 2) Jørgen Jensen Wiel (30-5).
- 3) Anne Jensdatter Wiel (1647-1712) Gift 1.gang med kapellan i Stege Anders Olufsen (død 1668) og 2.gang med kapellan i Stege Poul Olufsen Haarløv (død 1706).

Børn af 2. ægteskab:

- 1) Rasmus Giortsen Treschow (1654-1708) Sognepræst i Kjeldby.
- 2) Jens Giortsen Treschow - synes at være, taget til Trondhjem, hvor der 10/6 1697 omtales en "Inger Marie, salig Jens G. Treschows".
- 3) Dorothea Giortsdatter Treschow. Gift med provst og sognepræst i Gloslunde og Græshave på Lolland Gregers Sidelmann (død 1725).
- 4) Gerhard Treschow (1659-1730) Admiralitetsråd i Christiania.
- 5) Herman Treschow (1665-1723) Postmester og generaltoldforvalter i Trondhjem.
- 6) Peter Treschow - nedsatte sig som handelsmand i Amsterdam.

30-13. PEDER MORTENSEN (WIDSTED).

Død 5/8 1667.

Han blev i 1642 rådmand i Nakskov, hvor han havde nedsat sig som handelsmand, og i 1649 blev han byens borgmester. Han drev ved siden af sin handelsvirksomhed et stort landbrug, idet han var forpagter af Lundegård - det senere Christiansdal.

I 1660 blev han borgerlig rigsdagsmand, og underskrev alle gejstlighedens og borgerskabets fællesandragender. Han tilsagdes til arvehyldningen, og underskrev de dertil knyttede dokumenter, bl.a. dokumentet om håndfæstningens tilintetgørelse af 16/11 1660 og Arveenevoldsakten af 10/1 1661. Han skal have været en af de 6, som Hans Nansen 5/10 1660 meddelte planen om kronens arvelighed.

Han blev bekendt på en mindre heldig måde ved sin heftige strid med broderen, sognepræst i Nakskov, magister Laurits Mortensen Widsted. I "mindeblade om Nakskovs fortid" tegnes et meget utiltalende billede af PM, der gør ham til en ondsindet mand og stor kæltring. Der er næppe tvivl om, at dette er en meget ensidig og uretfærdig bedømmelse. De overleverede beretninger tyder på, at striden mellem brødrene gjorde et så stærkt indtryk på PM, at det var medvirkende til hans død. De af broderen rejste klager over hans embedsførelse lykkedes det ikke at bevise. Povl Rogert oplyser i sit håndskrift til Nakskovs historie, at PM.s gård før svenskerne belejring var den højst takserede i byen, og at han bestemt ikke - som af provsten påstået - forsøgte at mele sin egen kage hos svenskerne. Dette bekræftes da også af den kendsgerning, at PM var en af de tre borgere, der blev kastet i fængsel, da Nakskovs borgere ikke formåede at udrede de store brandskatter, som svenskerne forlangte. Da dette ikke hjalp, blev fangerne ført bort, men inden de kom til Nykøbing, naede budskabet om fredsslutningen frem - og fangerne måtte frigives.

PM har i høj grad været sine Bysbørns talsmand overfor svenskerne, og var anset og vellidt blandt borgerne. Der er ingen tvivl om, at striden med broderen havde gjort PM til "en hidsig og fortræden Mand", og at han som så mange både før og efter ham havde uorden i sine regnskaber, men her bør man dog ikke lade forholdene ude af betragtning. I svensketiden var det givetvis ikke nogen sinecurepost at være øvrighed i Nakskov. Byen var i en ynkelig forfatning, nøden var meget stor, og utilfredsheden med ledelsen blev som følge heraf også meget stor. Da regeringens

hjælp ikke var stor nok, skød man skylden på PM. Det er betegnende, at klagerne først fremkom 1665, da striden mellem de to brødre havde bragt lidenskaberne i kog. Et enigt byråd sluttede dog op om PM og afviste klagerne. PM selv afviste i et par skrivelser alle klager - og sagen døde hen. Efter hans død blev sagen rejst igen, og stor uorden i regnskaberne konstateredes, hvorefter boet måtte betale en betydelig erstatning.

Striden mellem PM og hans bror provsten opstod efter et spændt forhold mellem provsten og hans kapellan Hans Korsebjerg, der siges at have været gift med en datter af PM. Korsebjerg var skyld i striden, idet han opøggede de 2 brødre mod hinanden. Provsten greb til den udvej at forsvare sig fra prædikestolen, hvilket gav anledning til en lang retstrætte mellem parterne. Af højesterets dom fremgår det, at borgmesteren og rådet stod på kapellanens side, mens byfogeden og byskriveren stod på provstens side. Sagen endte med, at provsten, byfogeden og byskriveren 27/7 1666 dømtes fra deres embeder, så uanset grunden til stridighederne, som det idag ikke er muligt at finde det fulde grundlag for, må de have været ret alvorlige.

Han blev gift i Nysted 1643 med:

30-14. ABIGAEL KNUSDATTER LERCHE.

Født 1622 i Nysted. Død i Nakskov 21/12 1669.

Børn:

- 1) Johanne Pedersdatter (1644-90) Ugift.
- 2) Sophie Pedersdatter (1645-67) gift med sognepræst i Arninge Hans Pedersen Ovesen (1626-79).
- 3) Karen Pedersdatter (1648-92) Gift med sognepræst i Skelby og Gedesby Eiler Christian Wolf (1637-1711).
- 4) Elisabeth Pedersdatter (30-6).
- 5) Abigael Pedersdatter (1652-1709) Gift med sognepræst i Maribo Mads Madsen Bjørnsen (1634-98).
- 6) Morten Pedersen (1654-89) Handelsmand i Nakskov.
- 7) Sara Katrine Pedersdatter (1656 - ?) gift med en von Støcken i Holsten og
- 8) Sidsel. Måske kapellan Korsebjergs ovennævnte kone?

Kilder:

- a) Wiberg: Alm. dansk Præstehistorie.
- b) Borgerlige Rigsdagsmænd 1660. (13-14).
- c) F.Hjorth: Familien Thura (alle).
- d) Povl Rogert: Nakskovs Historie. (13-14).
- e) S. H. Finne-Grønn: Slægten Stang (11-12).
- f) Personalhistorisk Tidsskrift I R, I B.
